

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı

**TAŞIMA MERKEZİ OKULLARDA İLKÖĞRETİM İKİNCİ
KADEME GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİ DERSİNE İLİŞKİN
PROBLEMLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
(ERCİŞ İLÇESİ ÖRNEĞİ)**

Elif EKE ERTAŞ

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2019

TAŞIMA MERKEZİ OKULLARDA İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME GÖRSEL
SANATLAR EĞİTİMİ DERSİNE İLİŞKİN PROBLEMLER VE ÇÖZÜM
ÖNERİLERİ (ERCİŞ İLÇESİ ÖRNEĞİ)

Elif EKE ERTAŞ

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Seyhan MERCAN KALAYCI

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Resim -İş Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2019

KABUL VE ONAY

Elif EKE ERTAŞ tarafından hazırlanan “Taşıma Merkezli Okullarda İlköğretim İkinci Kademe Görsel Sanatlar Eğitimi Dersine İlişkin Problemler ve Çözüm Önerileri (Erciş İlçesi Örneği)” başlıklı bu çalışma, 21.01.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. M. Ali GENÇ (Başkan)

Dr. Öğr. Üyesi Seyhan MERCAN KALAYCI (Danışman)

Dr. Öğr. Üyesi Tuncer DOĞAN (Üye)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Doç. Dr. Fuat TANHAN
Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporum sadece Yüzüncü Yıl Üniversitesi yerleşkesinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun Yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

21/01/2019

Elif EKE ERTAŞ

TEŞEKKÜR

Görsel Sanatlar dersi, öğrencinin sosyal bir varlık olarak toplumsal yaşantıda, zihinsel faaliyetlerde bulunarak doğru seçimler yapabilmesinde ve duyuşsal becerilerini geliştirerek ifade edebilmesinde bireye katkılar sağlayan ve bireyin zihinsel, duyuşsal davranışları ve tutumlarına etki eden büyük öneme sahip bir eğitim aracıdır. Görsel Sanatlar dersinde kazanım sağlanacak tutum ve davranışlar sosyoekonomik ve kültürel farklılıkların, çevresel faktörlerden kaynaklanan olumsuz durumların en alt düzeye indirgenmesine olanak sağlar. Bu bağlamda bireye sunulan Görsel Sanatlar eğitimi kadar bireyin içinde bulunduğu sosyal yaşantısı ve bağlı bulunduğu çevresel faktörler, bireyin davranış ve tutumlarına ne derece etki ettiğinin belirlenmesi gerekmektedir. Bu nedenle bu çalışmada, sosyoekonomik ve sosyokültürel açıdan değerlendirildiğın de kent yaşantısından uzak yetişen, bulunduğu mahalle veya köyde ilköğretim ikinci kademe eğitimi veren Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaokul kurumları bulunamayan öğrencilerin Türk Milli Eğitim Sisteminin Temel İlkelerinden 1-Genellik ve Eşitlik 4-Eğitim Hakkı 5-Fırsat ve İmkan Eşitliği gibi maddeler doğrultusunda en yakın ilgili kurumda taşınmalı olarak eğitim hayatlarına devamları sağlanmıştır. Bu şartlar göz önünde bulundurulduğunda taşınmalı eğitimde Görsel Sanatlar Dersi eğitiminin öğrencilerin tutumlarına olumlu veya olumsuz etkileri saptanarak çözüm geliştirilmesi ve eksiklerin giderilmesi konusunda önemli katkılar sağlaması amaçlanmıştır.

Çalışmalarım esnasında benden tecrübe ve hoşgörüsünü esirgemeyen değerli tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Seyhan MERCAN KALAYCI' ya, Doç. Dr. M. ALİ GENÇ 'e Erciş İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne, araştırmalarım katılan Erciş' li ilköğretim öğrencilerine, manevi desteği için değerli annem Sevim EKE' ye, yardımlarıyla çalışmalarım destek olan değerli kardeşim Ömer EKE' ye, sevgili eşim Erdal ERTAŞ 'a ve en değerli varlığım kızım Aselnaz ERTAŞ' a teşekkür ederim.

ÖZET

EKE ERTAŞ, Elif. *Taşıma Merkezi Okullarda İlköğretim İkinci Kademe Görsel Sanatlar Eğitimi Dersine İlişkin Problemler ve Çözüm Önerileri (Erciş İlçesi Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Van, 2019

Gündelik yaşamın vazgeçilmez parçası olan sanat eğitimi bilim ve teknolojinin gelişmesiyle birlikte yeni bir boyut kazanmıştır. Okullarda verilmesi ön görülen görsel sanatlar eğitiminde topluma ve çevreye faydalı olan, kültürüne bağlı, estetik beğeniler sahip, yaratıcı ve üretken bireylerin yetişmesi öngörülmektedir. Ülkemizde uygulanan görsel sanatlar eğitimi dersi çeşitli problemler nedeniyle nitelik olarak farklılıklar gösterebilmektedir. Özellikle kent merkezlerinden uzak eğitim kurumlarında alt yapının yetersizliği ve donanım eksikliği gibi belirgin nedenler bulunmaktadır. Bununla beraber taşınmalı eğitim veren kurumlarda görsel sanatlar eğitimindeki problemlerin sadece alt yapı ve donanım yetersizliğinden kaynaklanmadığı görülmektedir. Çalışmanın amacı “Erciş İlçesi örneği ele alınarak ilçedeki taşınmalı eğitim merkezi okullarda ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin görsel sanatlar eğitimi dersinin uygulanabilirliğine yönelik problemler ve çözüm önerilerinden oluşmaktadır. Betimsel nitelikteki bu araştırmaya “Erciş ilçesindeki taşıma merkezli okullarda öğrenim gören 626 öğrenci katılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS-20 istatistik paket programı kullanılmıştır. Araştırmada ailenin sosyal, kültürel ve ekonomik durumunun Görsel Sanatlar dersine olan tutumu etkilediği, öğrencilerin derse karşı olan ilgi ve tutumları iyi durumda olduğu, Taşıma merkezli okullarda ulaşımı sağlayan araçlarda rehberlik hizmetleri bulunmadığı ve öğrencilerde yorgunluk meydana geldiği gibi sonuçlara varılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Sanat Eğitimi, Öğretim, Taşıma Merkezli Okul.

ABSTRACT

EKE ERTAŞ, Elif. *The Problems and Solution Suggestions On Visual Art Lessons At Secondary That Have Mobile Teaching (Intance Of Erciş Town)* Master's Thesis, Department of Art. Van, 2019

Art education that is an indispensable part of daily living has acquired a new dimension thanks to the advances in science and technology. By the visual arts education thought to be given at schools, it is predicted to raise individuals who are useful to the society and environment, culture-bound, creative and productive. The lessons of visual arts education which applied in our country have differences in quality because of various problems. There are significant problems such as lack of substructure and equipment particularly in educational institutions which are far away from the city centers. In addition, it is clearly seen that the lack of substructure and equipment are not the only problems in visual arts education at the institutions offering transported education. This study's aim consists of the problems and solution offers for the applicability of the lesson of visual arts education by the students at secondary schools that have transported education in Erciş. 626 students at schools with transported education in Erciş participated in this study. Moreover, SPSS-20 statistical package software was used during the data evaluation. In research it was decided that the social, cultural and economical situation of the family act on the attitude (of the families) towards Visual Art Lesson, the interest and manners of the students towards Visual Art Lesson is observed to be all right, in mobile teaching schools vehicles that provide transportation have no guidance service and students who have (get) mobile teaching feel themselves tired.

Keywords

Art Education, Teaching, Schools Offering Transported Education.

İÇİNDEKİLER

KABUL ve ONAY.....	i
BİLDİRİM.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRCT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
KISALTMALAR ve SİMGELER DİZİNİ.....	vii
TABLolar DİZİNİ.....	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	x
1. BÖLÜM – GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi.....	3
1.3. Araştırmanın Amacı	3
1.4. Araştırmanın Önemi	4
1.5. Araştırmanın Varsayım ve Sınırlılıkları.....	5
1.6.Tanımlar.....	5
2. BÖLÜM – İLGİLİ LİTERATÜR.....	7
1.1. Eğitim.....	7
1.2. Taşınmalı Eğitim.....	10
2.3. Sanat ve Görsel Sanatlar Eğitimi.....	16
2.4. Türkiye’de Görsel Sanatlar Eğitiminin Gelişimi.....	25
2.5. Görsel Sanatlar Eğitiminin Sosyal Değişim Üzerindeki Etkisi....	28
2.6. İlgili Araştırmalar.....	32
3. BÖLÜM – YÖNTEM.....	36
3.1. Araştırma Modeli.....	36
3.2. Çalışma Grubu.....	36
3.4. Verilerin Analizi.....	37
3.5. Verilerin Toplanması ve Çözümü.....	37
4. BÖLÜM – BULGULAR VE YORUM.....	39

5. BÖLÜM – TARTIŞMA.....	70
6. BÖLÜM SONUÇ ve ÖNERİLER.....	79
6.1. Sonuç.....	79
6.2. Öneriler.....	81
6.2.1 Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler.....	81
6.2.2 Araştırmacılara Yönelik Öneriler.....	82
KAYNAKÇA.....	83
EKLER.....	89
ÖZGEÇMİŞ.....	98

KISALTMALAR ve SİMGELER DİZİNİ

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

GAP : Güneydoğu Anadolu Projesi

SGB : Strateji Geliştirme Başkanlığı

GSD : Görsel Sanatlar Dersi

SPSS : Statistical Package For Social Sciences

F : Frekans

Ss : Standart Sapma

X : Aritmetik Ortalama

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Yıllara Göre Taşınmalı İlköğretimdeki Öğrenci Sayıları.....	11
Tablo 2. 2016 /2017 Yılları İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması 3. Düzeye Göre Taşınmalı Uygulaması Yapılan Ortaokul Öğrenci Sayıları	12
Tablo 3. Tutum Ölçeği Puan Aralığı	37
Tablo 4. Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımları.....	39
Tablo 5. Ankete Katılan Taşınmalı Merkezli Okullardaki Öğrencilerin Görüşleri.....	42
Tablo 6. Görsel Sanatlar Dersini Çok Seviyorum.....	44
Tablo 7. Görsel Sanatlar Dersini Sıkıcı Buluyorum.....	45
Tablo 8. Görsel Sanatlar Derslerine Verilen Zamanı Az Buluyorum.	46
Tablo 9. Sanat Derslerinin Notla Değerlendirilmesini İstemiyorum.....	46
Tablo 10. Boş Zamanlarımızda da Resim Yapmak İstiyorum	47
Tablo 11. Görsel Sanatlar Derslerini Ayrı Bir Sanat Atölyesinde Yapmak İstiyorum.....	48
Tablo 12. Görsel Sanatlar Derslerini Farklı Mekânlarda Yapmak İsterim.....	49
Tablo 13. İlerde Ünlü Bir Ressam ya da Sanat Öğretmeni Olmak İstiyorum	49
Tablo 14. Sene Sonu Resim Sergilerine Katılmaktan Hoşlanmıyorum	50
Tablo 15. Resim Yarışmalarına Katılmaktan Hoşlanmıyorum	50
Tablo 16. Resmimin Eleştirilmesinden Hoşlanmıyorum	51
Tablo 17. Farklı Araç Gereç Kullanılmasından Hoşlanmıyorum.	51
Tablo 18. Resim Derslerinde de Teknolojiden Yararlanılmasını İstiyorum.	52
Tablo 19. Değişik Tekniklerle Resim Yapmak İstiyorum	53
Tablo 20. Pahalı Malzemeler Kullanılmasını İstemiyorum	53
Tablo 21. Görsel Sanatlar Ödevlerimi Evde Tamamlamaktan Sıkılıyorum	54
Tablo 22. Görsel Sanatlar Derslerinde Her Yıl Aynı Konuları Yapmaktan Sıkılıyorum	54
Tablo 23. Görsel Sanatlar Araç ve Gereçlerimi Eve Götürmek İstemiyorum	55
Tablo 24. Müze ve Sergi Açılışlarına Gidilmesini İstiyorum	55
Tablo 25. Ünlü Ressamların Hayatlarını Merak Ediyorum.....	56
Tablo 26. Okulumuz, Derslik Sayısı ve Bina Açısından Yetersizdir	56
Tablo 27. Okulumuzda Bize Her Türlü Sosyal İmkân Sunulmaktadır	57
Tablo 28. Okulumuz, Öğretmen Sayısı Bakımından Yetersizdir.....	57
Tablo 29. Öğle Yemeği Dışında Gerektiğinde Alışveriş Yapabileceğimiz Bir Kantin Bulunmaktadır	58
Tablo 30. Okulda Verilen Yemekler Doyurucu Olmuyor.....	59
Tablo 31. Okulumuzun Sınıf Mevcutları Çok Fazladır.....	59
Tablo 32. Gün Sonunda Yorgun Düşüyorum ve Başarımı Düşürdüğünü Düşünüyorum	60
Tablo 33. Evimin Çevresinde İmkânlar Sınırlı; Okulda ve Çevresinde Araştırma Yapmak İçin İmkân Bulabiliyorum.	60

Tablo 34. Taşıma Araçlarının Şoförlerinin Bizimle İletişimini Zayıf Buluyorum.	61
Tablo 35. Taşıma Araçlarında Bize Rehberlik Edecek Ek Personel Var	61
Tablo 36. Taşıma Araçlarına Bizim Dışımızda Kişiler Alınmaktadır ve Bu Yüzden Biz Ayakta Gidip Geliyoruz	62
Tablo 37. Yolların Bozuk Olması, Özellikle Kış Mevsiminde, Bizi Olumsuz Etkilemektedir.....	63
Tablo 38. Taşımalı Öğrencilerde Devamsızlık Yapma Fazladır	63
Tablo 39. Taşımalı İlköğretim Uygulaması Doğru Bir Uygulamadır ve Devam Ettirilmelidir	64
Tablo 40. Otobüs veya Minibüsle Okula Gelmek Beni Çok Yoruyor	64
Tablo 41. Otobüse Yetişmek İçin Diğer Öğrencilere Göre Daha Erken Kalkmak Zorunda Kalıyorum.....	65
Tablo 42. Taşımalı Olarak Okula Geldiğim İçin Akşam Görsel Sanatlar Kurslarına Kalamıyorum.....	66
Tablo 43. Taşımalı Olarak Okula Geldiğim İçin Akşam Kurstan Sonra Eve Dönmem Sorun	66
Tablo 44. Taşımalı Olarak Okula Geldiğim İçin Hafta Sonları Kurslara Kalamıyorum	67
Tablo 45. Ailem Görsel Sanatlar Faaliyetlerine Katılmama İzin Vermiyor	68
Tablo 46. Taşımalı Olarak Okula Geldiğim İçin Görsel Sanatlar Faaliyetlerine Katılamıyorum	68

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Babanın Öğrenim Durumu	40
Şekil 2. Annenin Öğrenim Durumu	40
Şekil 3. Babanın Mesleği	40
Şekil 4. Annenin Mesleği.....	41
Şekil 5. Evinizin Taşımali İlköğretim Okuluna Olan Uzaklığı Ne Kadardır.....	41
Şekil 6. Görsel Sanatlar Başarı Notu	42

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın konusunu oluşturan problem, araştırmanın amaç ve önemi, varsayım, sınırlılıklar ve araştırmada kullanılan tanımlar yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

Ülkemizde ve Dünyada son yıllardaki hızlı değişim ve gelişim, birçok teknolojik yenilikleri beraberinde getirmiştir. Hızla gelişen dünyada çağın gereklerine uygun olarak ülkemizin de gelişebilmesi ve bu değişiklikleri daha yakından takip edebilmesi için nitelikli insan gücüne olan gereksinim daha da artmıştır. Nitelikli insan gücünü yetiştirmedeki en önemli unsur eğitimidir. Eğitim, bireyin ve toplumun kalkınmasında ve gelişmesinde, toplumsal değerlerin geliştirilmesinde, gelecek nesillere aktarılmasında, bilgi ve becerilerin kazandırılmasında en önemli etkidir.

Eğitim bir ülkenin en önemli dinamik yapılardan biridir. Bu yapı devamlı yenilenme ve geliştirilmeye ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyaç sebebiyle de eğitim-öğretim sürecinde kullanılan çeşitli uygulamalar vardır. Bunların hedeflenen amaca ulaşım ulaşamadığını belirleyebilmek için sürekli araştırma ve değerlendirmelerin yapılması gerekmektedir. Çünkü kanun gereği her Türk vatandaşı, eğitimde eşit fırsatlara sahiptir ve onların bu fırsatlardan faydalanabilmesi için en doğru uygulamalar bulunmalıdır.

Eğitimin önemli bileşenlerinden biride sanat eğitimidir. Sanat, yaşantımıza dair deneyimlerimizi, duygu ve düşüncelerimizi farklı teknik ve üslup ile anlattığımız bir ifade biçimidir. Sanat, insani özelliklerin geliştirilmesinde ve erdemli bireylerin yetiştirilmesinde en temel etkinlik alanlarından biridir. Sanat ve sanatsal eylem insanın hem kendi iç dünyasını hem de çevresini tanımasının, onunla iletişim kurmasının ve ilişkilerini geliştirmesinin, bilimden sonraki bir diğer biçimi, yöntemi ve sürecidir. Bu nedenle sanat eğitimi ya da sanat yoluyla eğitim, sanayi devriminden beri çağdaş eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır (MEB,2006). Ersoy'da (2016: 10) sanatın insanla doğada var olan nesnel gerçekler arasında kurulan estetik ilişki olduğunu belirtir. Bu

tanımlardan yola çıkarak sanatı; insanoğlunun geçmişten günümüze yaşadığı dünyada algıladığı ayrıntıların kendinde uyandırdığı duyguları ifade etme şekli olarak değerlendirilebiliriz. Bu tanımlardan hareketle sanat eğitimi genel eğitimin ayrılmaz bir parçası olmaktadır.

Eğitimin en genel tanımında da belirtildiği gibi bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla istendik değişimin meydana gelebilmesi için ihtiyaç duyulan unsurların sağlanabilmesi gerekmektedir. Bireyin eğitim göreceği kurumun eğitime uygun fiziki şartlara sahip olması, eğitimi destekleyecek yeterli donanım, laboratuvar, atölye, kütüphane, derslik ve materyallerle desteklenmesi gerekmektedir. Eğitim kurumunun fiziki koşullarının gerekli şartları sağlayabilmesi kadar çevresel faktörlerde önem taşımaktadır. Eğitim kurumlarının bireylerin rahatlıkla ulaşım sağlayabileceği bölgelerde bulunması, ulaşım sağlamakta gerekli şartlara sahip olmayan bireylerinde taşınmalı eğitim gibi uygulamalarla ulaşımının sağlanması eğitimin sürekliliği açısından önemli olmaktadır.

Toplumsal yaşamda öğrenen ve öğreten arasında oluşan eğitsel ilişki sürekli, düzenli ve yararlı olduğunda eğitsel ilişkiler örüntüleşerek bir “doku” meydana getirir. Eğitimde eğitsel ilişki, bir araya gelenlerin eğitim gereksinmelerini karşılayabilmelidir. Gereksinimleri düzenli ve belli bir yerde olmalıdır (Başaran, 2008: 19-20). Ülkemizin hemen hemen her yerinde toplumun kalkınması ve kendi kendine yetebilen bireylerin yetişmesi için gerekli olan temel eğitim verilmeye çalışılır. Ulaşılması en zor olan yerlerdeki coğrafik konumun fiziki yapısı, hava şartları, ekonomik durumun kötü olması gibi nedenlerin eğitim ve öğretime engel oluşturmaması için devletimiz kalıcı çözümler sağlamıştır. Bu kalıcı çözümlerden birisi taşınmalı eğitimidir.

Sanat eğitiminde karşılaşılan sorunların çok çeşitli olduğu bilinmektedir. Bu sorunlar, öğrenci, öğretmen ya da sosyoekonomik problemler gibi faktörlerden kaynaklanabileceği gibi bireyin içinde yaşadığı fiziksel ve sosyal ortamlardan da kaynaklanabilmektedir. Bahsedilen fiziksel ve sosyal ortamlar, toplumumuzun birbirinden oldukça farklı ikili bir yerleşme düzenine sahip olan, köy ve kent alanlarını

kapsamaktadır ve ülkemizde köy alanları kent alanlarına göre daha fazla eğitim eşitsizliğine uğramaktadır (Tezcan, 1997: 100-101).

Taşımali eğitimin geniş bir uygulama alanı bulduğu bir bölgede yaşamak ve eğitim görevinde bulunmak taşımali eğitim kapsamındaki Görsel Sanatlar dersi araştırma konusu yapmamızı sağlamıştır. Bu çalışmada taşıma merkezi okullarda öğrenim gören öğrencilerin, Görsel Sanatlar dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Yapılan çalışmanın sanat eğitimi literatürüne katkı yapacağı düşünülmektedir.

1.2. Problem Cümlesi

Çalışmamızın araştırma problemi “Taşıma Merkezi Okullarda İlköğretim İkinci Kademe Görsel Sanatlar Eğitimindeki Sorunlar ve bu sorunlara karşın öğrencilerin tutumları nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir. Alt problemler ise şu şekildedir:

1. Taşımali ilköğretim uygulamasında öğrenciler ne gibi güçlüklerle karşılaşmaktadır?
2. Taşımali ilköğretim uygulamasında yaşanan güçlüklerin giderilmesine ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?
3. Görsel sanatlar dersine yönelik öğrencilerin tutumları nasıldır?
4. Taşımali eğitimde görsel sanatlar dersinde öğrenciler ne gibi sorunlar yaşamaktadır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Van ili Erciş ilçesinde taşıma merkezi ilköğretim okullarının Taşımali İlköğretim Uygulamasının 2014 – 2015 eğitim öğretim yılı bazında anket formunda yer alan sorunlara göre öğrenci görüşlerine dayanılarak değerlendirmek, gerekli durumlarda önerilerde bulunmaktır. Ayrıca bu konuda ileride yapılacak çalışmalara katkıda bulunmaktır.

Yapılan çalışmada, taşıma merkezi okullarda öğrenim gören öğrencilerin, Görsel Sanatlar dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi ve ortaya çıkan bulgular arasında karşılaştırma yapılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin, dersin işlenişinde yapılan sanatsal etkinliklerin, kendilerini sorgulamalarına, ilgi ve değerlerini fark

etmelerine, dersin içeriğinin yaratıcı ve içgüdüsel duygularını ortaya çıkararak hayata bakış açılarını nasıl yönlendirdiğine, Görsel Sanatlar dersine verdikleri önem, sevgi, hoşlanma gibi duyguları ile Görsel Sanatlar dersinin kendilerine sağladığı kazanımlara ilişkin tutumlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Bireye İlköğretim kademesinde verilecek etkili bir sanat eğitimi, bireyin sosyal, zihinsel ve duygusal gelişimine yön vererek, bireyin Görsel Sanatlar dersine karşı olumlu bir tutum geliştirmesinde etkili olacaktır. Görsel Sanatlar eğitimi özellikle okul öncesi dönmeden başlayarak, İlköğretim döneminde çocuğun duygusal yapısı gereği dış etkenlere en fazla açık olduğu dönemdir. Bu dönemde çocuk, çizdiği resimlerle kendisini çevresine kanıtlamaya çalışır. Bir değer olduğunun farkına varır ve önemli olduğunu hissetmeye başlar. Bu nedenle İlköğretim dönemi resim eğitiminin alınabileceği en iyi dönemlerden biridir (Artut, 2002: 186).

1.4. Araştırmanın Önemi

Günümüzde uygulanmakta olan taşınmalı ilköğretim uygulamasında öğrencilerin; taşınma ve yemek ihtiyaçları devlet tarafından karşılanmakta, bu şekilde öğrencilere eğitim – öğretim sürecinde hiçbir ek mali külfet getirilmemesi amaçlanmaktadır. Bu durum taşınmalı ilköğretim uygulamasının eğitim ve ekonomik boyutlarıyla da takip edilmesi zorunluluğunu ortaya çıkarmaktadır. Bu çalışma, zorunlu eğitim süresinin 8 yıla çıkarılmasıyla ve zorunlu eğitimi kademeli olarak 12 yıla çıkaran ve kamuoyunda 4+4+4 diye adlandırılan 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun 11 Nisan 2012 tarih ve 28261 sayılı Resmi Gazete yayınlanmasıyla beraber kapsamı her geçen gün artan, eğitimde; kalitenin artırılması, fırsat eşitliği ilkesinin sağlanması ve birleştirilmiş sınıflar programı uygulayan ilkokullardaki öğrencilerin müstakil sınıflı ilköğretim uygulaması kapsamına alınması amacıyla yaygınlaşan taşınmalı ilköğretim uygulamasında, karşılaşılan güçlükler ve bu güçlükleri giderilmesine yönelik olarak öğrenci görüşlerinden yararlanmak açısından önemlidir.

Sonuç olarak; Taşınmalı ilköğretim Uygulaması, Türk Milli Eğitim Sisteminin tüm hedef ve politikalarının uygulanmasına hizmet etmekte ve özellikle kız çocuklarının okuma imkânına kavuşması yönünden fırsat eşitliği sağlaması açısından önem

taşımaktadır. Bu tez çalışmasında; Taşıma merkezli okullarda ilköğretim ikinci kademe görsel sanatlar eğitimi dersine ilişkin problemler ve çözüm önerilerinin, Görsel Sanatlar Eğitimi hedef ve politikalarına hizmet etmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle araştırmamızda elde edilen bulguların, bundan sonra yapılacak çalışmalara katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

1.5. Araştırmanın Varsayım ve Sınırlılıkları

Araştırmanın planlanıp yürütülmesinde ve sonuçta elde edilecek bulguların işlenmesinde şu varsayımlardan hareket edilecektir.

- 1- Araştırmada veri toplamada anket kullanılması doğrudur.
- 2- Ankete öğrenciler cevaplarını samimi ve doğru bir şekilde ifade etmişlerdir.
- 3- Anket soruları taşınmalı ilköğretimde karşılaşılan belli başlı güçlükleri ölçer niteliktedir ve bu araştırma için gerekli verileri sağlayacağı varsayılmıştır.
- 4- Kontrol edilemeyen değişkenler, araştırma sonuçlarını etkilememiştir.

Çalışma Van ili Erciş ilçesi taşıma merkezi okulların ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin görsel sanatlar dersine ilişkin tutumlarıyla sınırlandırılmıştır.

1.6. Tanımlar

Araştırmada kullanılan bazı temel kavramlar aşağıda tanımlanmıştır.

Birleştirilmiş sınıf: İlkokullarda birleştirilerek bir derslikte tek öğretmen tarafından okutulan birden fazla sınıf.

Öğrenci taşıma uygulaması: Taşıma yoluyla eğitimden faydalanacakların, seçilen taşıma merkezi kurumlara gününbirlik taşınarak eğitim-öğretime devamlarını sağlamak amacıyla yapılan uygulama.

Öğrencisi taşınan okul/kurum: Taşıma kapsamına alınan resmî ilköğretim, ortaöğretim ile özel eğitim okul/kurumu ile yaygın eğitim kurumu.

Öğrencisi taşınan yerleşim birimi: Öğrenci taşıma uygulaması kapsamına alınan büyükşehir statüsündeki illerde belde, köy veya köy altı yerleşim yerlerinden mahalle statüsü kazanan ve toplu taşıma hizmeti verilmeyen yerleşim birimlerini; büyükşehir statüsü dışındaki illerde ise belde, köy ve köy altı yerleşim yerleri ile daha önce köy statüsünde olup belediye sınırları içerisine alınan, toplu taşıma hizmeti verilmeyen yerleşim birimlerini, ifade eder.

Taşıma hizmetinden faydalanacaklar: Taşıma kapsamına giren kurumlardan eğitim almak isteyen, öğrenci taşıma uygulaması kapsamında öğrencisi taşınan yerleşim biriminde sürekli veya geçici ikamet eden öğrenci/kursiyerler ile özel eğitim ihtiyacı olan öğrenci/kursiyerlerden okul/kurum müdürlüklerince refakat edilmesine karar verilen ağır engelli bireyin velisi/vasisi ya da yazılı olarak yetkilendirdiği kişileri, belirtir.

Taşıma merkezi: Taşıma kapsamına alınan öğrencilerin öğrenim gördükleri bakanlığa bağlı resmi okul/kurumu şeklinde belirtilmiştir (MEB,1994).

2. BÖLÜM

İLGİLİ LİTERATÜR

2.1.Eğitim

Gelişen ve yenilenen bir teknoloji çağında yaşamaktayız. Bu değişim sürecinde toplumun da ayakta durması ve bu değişime uyum sağlaması gerekmektedir. Bu gereklilik, nitelikli insan gücüne gereksinim duyulmasına neden olur. Bir toplumun çağın gereklerine uyum sağlayabilmesi ancak sahip olduğu nitelikli insan gücü ile sağlanabilir. Nitelikli insan gücü yetiştirmek için ihtiyaç duyulan ve en önemli unsur eğitimidir. Eğitim, öncelikle nitelikli birey yetiştirmenin yolunu açar. İyi bir eğitim sisteminden geçmiş bireyler, toplumun kalkınmasını, gelişimin aktarılmasını kısacası çağın gereklerine uyum sağlayabilmiş ve sürekli gelişerek ilerleyen bir toplumun var olmasını sağlar.

Eğitimin en yaygın tanımına bakıldığında, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1975: 12). Bu da amaçlı bir etkinliktir. Hem öğrenen hem de öğretene açısından özellikler onu amaçlı bir duruma dönüştürmektedir. Amaçlı durum etkinliklerinden kasıt bir ihtiyacı karşılamaya yönelik bilgi, beceri ve tutumların kazanılmasıdır. Kazanımlar, birey ve toplum gereksinimlerine göre meydana gelir. Bir başka eğitim tanımı “temel eğitim her yurttaşın yaşamında karşılaştığı ve karşılaşacağı kişisel, toplumsal sorunlarını çözmeye; toplumun değerlerine, düzgülerine uyumu sağlamada; üretken ve tutumlu olmada temel yeterlilikleri; alışkanlıkları kazandıran bir eğitimidir” şeklinde yapılmıştır (Başaran, 1982: 13).

İnsanların diğer insanlarla ve çevreleriyle etkileşimlerinin maddi ve manevi ürünlerine kültür dendiği dikkate alınır, insanın çevresiyle etkileşimi sonunda kültürleşmeye uğradığı, yani kültür edindiği söylenebilir. Çevresiyle etkileşerek öğrendiklerini, edindiği kültürü, diğer insanlara da öğretmeye kalkışan kimse ise, belli bir amaca yönelik olarak o insanları kültürlü hale getirmeye çalışıyor demektir.

İnsanların, diğer insanları belli bir maksatla kültürleşmelerine ya da kasıtlı kültürleşme süresine ise eğitim denilmektedir (Ertürk, 1972: 8).

Eğitim bilimciler eğitimin tanımını farklı bakış açılarıyla tanımlamışlardır. Kimi bireyin davranışlarındaki istendik değişimler olarak, kimi bireyin kabiliyet ve melekelerini geliştirme, kimi ise bireyin çevreyle etkileşimi sonucu kültürlenme süreci olarak yorumlamıştır. Fakat bu tanımlamalar içerisinde en yaygın olarak bilineni Ertürk 'ün "*bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci*" tanımıdır (Ertürk, 1975: 12).

Eğitim, insanlık tarihi kadar eski olduğundan yaşam için temel bir olgudur. Bu olgu bünyesinde doğal unsurlar ile beraber zihinsel ürünlerden meydana gelir. Dolayısıyla eğitimin içeriğinde insanların ve toplumun içsel dünyasında oluşan ve aniden ortaya çıkan mantıksal sentez kurgusu meydana çıkar. Daha net bir ifade ile eğitim, toplumun sahip olduğu içgüdüsel hareketler ve sentezler sonucunda çağdaş değerlerle şekillenen bütün düşünce ve çabaların bir organize edilmiş halidir (Akyüz H, 2001: 13).

Eğitim durumu, toplumun değer ve yapısını yansıttığı bir eğitim sistemini oluşturur. Toplumlar da kendi eğitim süreçlerinin amaçlarını belirlemiş ve kontrol mekanizması ile sürecin kurumsallaşmasını sağlamışlardır. Bu sayede eğitim durumu da okul olarak kurumsallaşmıştır. Eğitim sistemi içinde okullar, öğrencilere istendik davranışları kazandırma ve düzenleme işlevini gerçekleştirmektedir (Ada ve Ünal, 1999: 67).

Eğitim uzun, planlı ve programlı bir süreçtir. Eğitimin düzenli ve sistematik yürütülebilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda eğitim devlet eliyle ve denetimiyle Milli Eğitim Bakanlığı kapsamında resmi ve özel kurumlarda yürütülmektedir.

Bu açıdan okullar istendik öğrenmeleri kasıtlı ve planlı olarak meydana getirmekle görevlidir. Değişen toplumsal ihtiyaçların giderilmesi için gerekli olan bilgi, beceri ve tutumların kazandırılması görevi okullara verilmiştir. Okullar, bireylerin

ihtiyacı olan temel bilgileri kazandırmak, vatandaşlık bilinci vermek, meslek edindirmek, toplumun değer yargılarını tanıtmak gibi amaçları üstlenmişlerdir (Kefeli, 2005: 15).

Eğitimde öğrenci hizmetleri plan ve program çerçevesinde yapılmaktadır. Öğrenci hizmetleri, kayıt-kabul- devam, sağlık, beslenme, rehberlik, eğitsel kollar, disiplin, başarı, yöneltme, izlemeden oluşmaktadır (Özsoy, 1987: 73). Eğitimde öğrenci işleri uygun eğitim ortamlarında sürdürülmelidir. Bu ortamlarda eğitim etkinlikleri düzenlenir. Çevre, bina, derslikler, laboratuvar, kitaplık v.s. onların yapısı, donanımları önemli fiziki ortamlardır. Eğitim etkinliklerinin amaçlara yönelik olarak uygun ortamlarda sürdürülmesi eğitim durumu açısından önemlidir (Özsoy, 1987: 78).

Eğitimin en genel tanımında da belirtildiği gibi bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla istendik değişimin meydana gelebilmesi için ihtiyaç duyulan unsurların sağlanabilmesi gerekmektedir. Bireyin eğitim göreceği kurumun eğitime uygun fiziki şartlara sahip olması, eğitimi destekleyecek yeterli donanıma, laboratuvar, atölye, kütüphane, derslik ve materyallerle desteklenmesi gerekmektedir. Eğitim kurumunun fiziki koşullarının gerekli şartları sağlayabilmesi kadar çevresel faktörlerde önem taşımaktadır. Eğitim kurumlarının bireylerin rahatlıkla ulaşım sağlayabileceği bölgelerde bulunması, ulaşım sağlamakta gerekli şartlara sahip olmayan bireylerinde taşınmalı eğitim gibi uygulamalarla ulaşımının sağlanması eğitimin sürekliliği açısından önemlidir.

Toplumsal yaşamda öğrenen ve öğreten arasında oluşan eğitsel ilişki sürekli, düzenli ve yararlı olduğunda eğitsel ilişkiler örüntüleşerek bir “doku” meydana getirir. Eğitimde eğitsel ilişki, bir araya gelenlerin eğitim gereksinmelerini karşılayabilmelidir. Gereksinimleri düzenli ve belli bir yerde olmalıdır (Başaran, 2008: 19-20). Ülkemizin hemen hemen her yerinde toplumun kalkınması ve kendi kendine yetebilen bireylerin yetişmesi için gerekli olan temel eğitim verilmeye çalışılır. Ulaşılması en zor olan yerlerdeki coğrafik konumun fiziki yapısı, hava şartları, ekonomik durumun kötü olması gibi nedenlerin eğitim ve öğretime engel oluşturmaması için devletimiz kalıcı çözümler sağlamıştır. Bu kalıcı çözümlerden birisi taşınmalı eğitimidir. Taşınmalı eğitim ile çok zor

şartlarda bile eğitim ve öğretimin gerçekleşmesi için gerekli olan standartların eşit biçimde verilmesi ülkemiz için esastır.

2.2. Taşımali Eğitim

Eğitim ekonomik ve toplumsal kalkınmanın köşe taşı ise ilköğretim bunun başlangıç noktasıdır. Başlangıç ilköğretimde ise bu sürecin iyi bir şekilde organize olması gerekmektedir. Yetersiz bir organize olma, kalkınmada insana verilen emeğin sorunlara yol açmasına neden olacaktır. İşte bu toplumsal bütünleşmede yeterlilik yetersizlik durumlarının tespit edilmesi gerekmektedir. Çünkü tüm sosyal yaşamı saran bir durumdan bahsedilmektedir. Kırsal bölgenin eğitiminde ilköğretimin birtakım yetersizlikleri taşıdığı tespit edilmiştir. Kavak, bu yetersizlikleri dile getirmiştir. “Okul yetersizliği, yerel çevreden gelen eğitim desteğinin yetersizliği, kaynak yetersizliği (öğretmen, materyal, araç gereç, donanım dâhil), öğretim dili ve yerel diller arasındaki farklılıklar, çocuğun zamanının ev işleri ve tarım işlerine ayrılması kırsal bölgelerde eğitimin temel engellerini oluşturmaktadır (Kavak 1997: 31-33).

Dağınık yerleşim birimlerinde bulunan ve az nüfusa sahip olan bölgelerde eğitim-öğretim çağındaki öğrenciler için zorunlu olan temel eğitim, birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan merkezi yerlerdeki ilköğretim kurumlarında gününbirlik taşınarak, eğitim öğretim verilmesini sağlamak amaçlar (MEB, 2014). *MEB İlköğretim Genel Müdürlüğü'nce 1989-1990 öğretim yılının ikinci yarısından itibaren Kırıkkale ilinde 3, Kocaeli ilinde 2 merkezde olmak üzere, deneme mahiyetinde pilot uygulama olarak "Taşımali İlköğretim Uygulaması" başlatılmıştır. Bu eğitim-öğretim yılında, 2 ilin 12 okul ve yerleşim biriminden 305 öğrenci 5 merkez okula taşınmıştır. MEB, istediği hedefi elde etmesi ile 1990-1991 eğitim-öğretim yılından itibaren fiilen "Taşımali İlköğretim Uygulamasına" geçilmiştir (MEB,2002).*

Bu uygulamanın faydalı ve verimli görülmesi üzerine uygulamanın 1990/1991 öğretim yılından itibaren Antalya, Çankırı, Gaziantep, Konya, Van, Balıkesir illerinde de başlatılması için bakanlık onayı alınmıştır. Alınan sonuçlara dayanılarak Taşımali İlköğretim Uygulaması 1998/1999 öğretim yılında 75 ilde hayata geçirilmiştir. 1998 /

1999 eğitim-öğretim yılında 80 ilden Tunceli, Siirt, Bingöl, Ağrı, Muş illeri hariç 75 ilde taşınmalı ilköğretim uygulanmış Şırnak ili dışındaki 74 ilde uygulamanın finansmanı Milli Eğitim Bakanlığı tarafından sağlanmıştır. Şırnak ilindeki taşınmalı eğitimin finansmanı ise GAP idaresi tarafından karşılanmaktadır (Atatürk Üniversitesi, 2015).

Tablo 1. *Yıllara Göre Taşınmalı İlköğretimdeki Öğrenci Sayıları.*

Öğretim Yılı	İl Sayısı	Merkez Okul Sayısı	Taşınan Okul Sayısı	Taşınan Öğrenci Sayısı
1995/1996	62	2182	5994	95554
1996/1997	64	2336	7502	120998
1997/1998	72	4803	18213	281333
1998/1999	75	5697	27081	521218
1999/2000	75	5633	27994	635041
2000/2001	76	5249	27967	607918
2001/2002	78	5375	27498	629796
2015/2016	81	11853	43959	808332
2016/2017	81	11 918	43 514	818 839

(Koçak, 2002).

Tablo 1’den görüldüğü gibi yıllar ilerledikçe taşınmalı eğitimdeki öğrenci sayısı artmaktadır. Dağınık bir yerleşime sahip olan ülkemizde, taşınmalı ilköğretim uygulamasının gerekliliği ve faydalı olduğu ortadadır. Fakat bu uygulamada da bazı problemleri ortaya çıkmaktadır. Bu problemlerden özellikle Görsel Sanatlar Dersini de etkileyebilecek olanlardan bazıları aşağıda belirtilmiştir.

- Taşıma merkezlerinin fiziki durumu ve eğitim araç-gereçleri yeterli değildir (Ergüneş ve Altunsaray, 1998).
- Öğrencileri taşıyan araçların kapasiteleri ve kışın ısınmaları yeterli değildir (Ergüneş ve Altunsaray, 1998).
- Yöre halkının servis araçlarına binmeleri, çocukların ayakta gidip, gelmelerine neden olmakta, yolların bozuk olması taşıma işini aksatmaktadır (Karakütük, 1996: 19).
- Öğretmen, yöneticiler taşıma esnasında velilerin endişeye kapıldıklarını ifade etmişlerdir (Büyükkaragöz ve Şahin, 1996: 49).
- Taşınmalı eğitimdeki öğrencilerin toplumsal etkinliklere katılmaya yeterince istek göstermedikleri gözlenmiştir (MEB,2015).
- Öğrencilerin hazırbulunuşluk ve ön öğrenme eksiklikleri

Tablo 2. 2016 /2017 Yılları İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması 3. Düzeye Göre Taşınmalı Uygulaması Yapılan Ortaokul Öğrenci Sayıları

	Taşınan Okul ve Taşınan Okulsuz Yerleşim Birimi Sayısı	Taşınan Toplam Öğrenci Sayısı	Taşınan Ortaokul Öğrenci Sayısı
TÜRKİYE	43 514	818 839	549 725
VAN	982	42 539	31 796
İSTANBUL	241	13 906	7 778
DİYARBAKIR	1 671	45 225	32 089

(MEB, 2017).

Tablo 2’de Milli Eğitim Bakanlığı SGB (Strateji Geliştirme Başkanlığı)’nın 2016-2017 istatistiklerine göre öncelikle Türkiye geneli, sonra araştırma yaptığımız Van ili, İstanbul ve Diyarbakır illerinin taşınan okul, taşınan toplam öğrenci sayısı ve taşınan ortaokul yani ilköğretim ikinci kademe öğrencilerini sayısı verilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde Van ili taşınan öğrenci sayısı 42539 iken bunun büyük bir çoğunluğunu 31796’sının ortaokul veya ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin oluşturduğu görülmektedir. Bu durumun sebeplerinden ilki öğrencisi taşınan yerleşim birimlerinde birleştirilmiş sınıf eğitimi şeklinde dahi olsa bir ilköğretim birinci kademe kurumu bulunmaktadır. İkincisi ise ortaöğretim veya lise dengi okullar da eğitim gören öğrencilerin yerleşim yerleriyle okul arasındaki uzaklığın fazla olmasıdır. Çünkü orta öğretim kurumları çoğunlukla şehir veya ilçe merkezlerinde bulunmaktadır. Bunun aksine ilköğretim ikinci kademelerde merkezi olarak belirlenen konumu itibariyle çevre köylerden taşınmalı öğrenci alabilecek mesafe ve gerekli şartlara sahip taşıma merkezi okullar bulunmaktadır. Buna karşılık ortaöğretim veya lise öğrencileri okullara bağlı bulunan pansiyonlarda kalmayı tercih etmesi taşınan toplam öğrenci sayısı içinde ilköğretim ikinci kademe öğrenci sayısının artmasına sebep olmaktadır. Ayrıca bazı

öğrencilerin ilköğretim eğitimini tamamladıktan sonra orta öğretime devam etmemesi de sebepler arasında gösterilebilir.

Tablo 2 incelendiğinde İstanbul'un en kalabalık il olmasına karşın taşınan toplam öğrenci sayısının Van ve Diyarbakır illerinin toplam öğrenci sayısının yarısından bile az olduğu dikkat çekmektedir. Bu noktada şu çıkarım yapılabilir; bir ilde taşınan öğrenci sayısı o ilin gelişmişlik düzeyi ters orantılıdır.

Taşınmalı ilköğretim uygulamasında birtakım sorunlar yaşanmış ve bu sorunlar halen devam etmektedir. Konuyla ilgili ülkemiz genelinde araştırmalar yapılmış ve bazı önerilerde bulunulmuştur. Yapılan araştırmalarda öğrenci, öğretmen, veli ve araç sürücülerinin görüşleri alınmıştır. Araştırmalarda taşınmalı ilköğretimin sorunları farklı bakış açılarıyla tespit edilmeye çalışılmıştır. Son yıllarda taşınmalı ilköğretime yönelik yapılan düzenlemeler de bu araştırma sonuçlarının bir nebze olsun etkili olduğu düşünülmektedir (Karakütük, 1996: 18-20).

“İlköğretim kurumları; dört yıl süreli ve zorunlu ilkokullar ile dört yıl süreli, zorunlu ve farklı programlar arasında tercihe imkân veren ortaokullar ile imam-hatip ortaokullarından oluşur. Ortaokullar ile imam-hatip ortaokullarında lise eğitimini destekleyecek şekilde öğrencilerin yetenek, gelişim ve tercihlerine göre seçimlik dersler oluşturulur. Ortaokul ve liselerde, Kur'an-ı Kerim ve Hz. Peygamberimizin hayatı, isteğe bağlı seçmeli ders olarak okutulur. Bu okullarda okutulacak diğer seçmeli dersler ile imam-hatip ortaokulları ve diğer ortaokullar için oluşturulacak program seçenekleri Bakanlıkça belirlenir.”

Eğitim tüm toplumlarda devam eden bir süreç olarak bulunmaktadır. Bireyin doğumu ile başlayan eğitim, yaşamı boyunca da devam etmektedir. Bütün toplumlarda ve kültürlerde eğitilmek ve öğretilmek zorunluluğuna ihtiyaç duyulmuştur. Nitekim Türkiye kırsal kesimi de eğitime ihtiyaç duymuştur. Kırsal kesime götürülen bütün hizmetlerin, Türkiye kalkınma çabalarında temel olarak alınması gerekmektedir. İşte bu açıdan çoğunluğu kırsal kesimin oluşturduğu Türk toplumunu ilerletme, kalkındırma ve eğitim gereği açık bir şekilde sunulmaktadır (Erdentuğ, 1981: 6-13).

Nüfusu az ve dağınık yerleşim birimlerinde bulunan veya öğretime elverişli olmayan eğitim kurumlarındaki öğrencilerin seçilen merkezlerdeki eğitim kurumlarına günü birlik taşınarak eğitim öğretim etkinliklerinin yürütülmesine taşınmalı eğitim denmektedir. Taşınmalı eğitim uygulamasının en önemli hedefi ülke genelinde eğitimin yaygınlaştırılmasıdır ki bu devletin vatandaşlarına karşı yüklendiği en önemli sorumluluklardan biridir. Ülkenin coğrafik yapısından dolayı yerleşim birimlerinin dağınık olması, bazı bölgelerde gözlenen yoğun göç, bir yandan eğitimin niteliğinin yükseltilmesine çabalarken diğer yandan eğitim maliyetlerinin azaltılması gibi nedenler Türkiye’de taşınmalı eğitim uygulamasını gerekli kılmıştır. (Küçüksüleymanoğlu, 2006: 17).

Taşınmalı ilköğretim yönetmeliğinde bu uygulamanın amacı şu şekilde açıklanmıştır: ilköğretim okulu bulunmayan, çeşitli nedenlerle eğitim-öğretime kapalı, birleştirilmiş sınıf uygulamalı ilköğretim okullarındaki öğrencilerin, taşıma merkezi ilköğretim okullarına günü birlik taşınarak kaliteli bir eğitim-öğretim görmelerini sağlamaktır.

Türkiye Cumhuriyeti’nin 1982 Anayasasında “Kimse eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz, ilköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır.” hükmü bulunmaktadır. 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nun “Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri” bölümünün “Fırsat ve imkân Eşitliği” başlıklı 8. maddesinde ise “Eğitimde kadın, erkek herkese fırsat ve imkân eşitliği sağlanır. Maddî imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim kademelerine kadar öğrenim görmelerini sağlamak amacıyla parasız yatılılık, burs, kredi ve başka yollarla gerekli yardımlar yapılır. Özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocukları yetiştirmek için özel tedbirler alınır” denilmektedir (Sanal 8). Bu nedenle Türkiye Cumhuriyeti Devleti Anayasasıyla, eğitim öğretim hakkını her vatandaşa yasal olarak sağlamakla yükümlüdür. Ülkemizde taşınmalı eğitim uygulaması 1989/1990 eğitim öğretim yılından 2010/2011 eğitim öğretim yılına kadar sadece ilköğretimi kapsayan bir uygulama olarak yürütülmüştür. Milli Eğitim Bakanlığının 01/10/2010 tarihli 2010/60 nolu genelgesi doğrultusunda 9.sınıf kız öğrencilerine öncelik verilerek Ortaöğretim kademesinde taşınmalı eğitimin

uygulamasının başlanılmasına karar vermiştir. 06/06/2011 tarihli 2011/35 nolu genelgede 2011/2012 öğretim yılından itibaren taşıma kapsamında olan tüm 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin bu uygulamadan faydalanacağı kararlaştırılmıştır. Eğitim süresinin zorunlu 12 yıla çıkartılmasının planlandığı günümüzde Taşımali Ortaöğretim Uygulaması önemli bir adım olmuştur. Taşıma merkezli uygulamanın eğitim-öğretim açısından değerlendirildiğinde;

- Her bireyin hakkı olan temel eğitim için fırsat eşitliğinin sağladığı,
- Uygulamanın yapıldığı köylerde birleştirilmiş sınıf uygulamasının artık gerçekleşmediği,
- Öğrenciler için pek çok imkânlaraya sahip normal öğretim yapan ilköğretim okullarının bulunduğu,
- Öğretmen sayısının yetersiz olması gibi sıkıntıların uygulamalı eğitim ile azaldığı,
- Ortaokula gitme imkânına sahip olmayan küçük yerleşim birimlerindeki öğrenciler için bu uygulama ile ortaokula gidebilme imkânı oluşturarak özellikle kız öğrencilere eğitim-öğretim hakkı sağlanarak okula gitme oranlarında artışın gerçekleştiği,
- Taşımali ilköğretim uygulamasının yapılması ile nitelikli eğitim ortamına kavuşan öğrencilerin başarısında %100 oranında artış olduğu, görülmektedir.

Taşıma merkezli eğitim-öğretim uygulaması ile; sosyal ve kültürel açıdan daha gelişmiş yerlere giden öğrenciler, yaşadıkları mekândan kalabalık olan ortamlarda bulunarak kendilerine olan özgüvenlerinde artışın meydana gelmesine, davranışlarında olumlu yönde gelişmelerin oluşmasına, kılık kıyafetlerinde iyileşme sağlanmış olmasına, temizlik kurallarına riayet etmelerine, sağlıklı olmak için gerekli alışkanlıklar edinmesi sağlanarak eğitim-öğretim yönünden olumlu sonuçların oluşmasına olanak sağlamıştır (Yangın, 1991: 41).

Taşıma merkezli okullara temin edilen araç-gereç ve gerekli donanım malzemelerinin merkez okullara gönderilmesiyle bu malzemelerden pek çok öğrenci faydalanacak ve dolayısıyla büyük ölçüde tasarruf sağlanarak, taşınan okulun bakım ve

onarım, su ve elektrik, personele ait giderler ayrıca yakacak giderlerinin tasarrufu, geçici görevdeki ilköğretim müfettişlerinin yolluklarından ve öğrenci velilerinin ikinci kademe de bulunan çocukları için yapacakları masraflarda tasarruf etmeleri gibi uygulamaların ekonomik faydaları oluşmaktadır (Yangın 1991: 41).

Taşınmalı eğitimin değinilen faydaları velilere, öğrencilere, eğitimcilere anlatılmalıdır. Taşınmalı eğitimle birlikte özellikle kırsal kesimdeki fırsat eşitsizliğinin ortadan kaldırılması hedeflendiği gibi ekonomik yararları da vardır. Ancak taşınmalı eğitimin faydaları kamuoyuna tam olarak anlatılmadığı, basın yayın organlarında ve medyada istenilen düzeyde dile getirilmediği karşılaşılan bir sorun olarak görülmektedir (Tunçkaya, 1996: 22).

2.3. Sanat ve Görsel Sanatlar Eğitimi

Tarihsel süreçte sanat, insanlara bakmak ve görmek arasındaki farkı bulmayı yarayan en önemli yetilerden birisidir. Sanatın pek çok tanımı bulunmakla beraber bir kaç şü şekilde sıralanmıştır;

“Kavramsal olarak sanat insan ve doğadaki nesnel gerçekler arasındaki estetik ilişkinin dışavurumudur” (Artut, 2013: 64).

İnsanlık tarihi kadar eski olan sanat, kültürel varlığın gerçek tanığı olarak her alanda var olmaya devam etmiştir. Evrimsel süreçte insanların yaşama biçimleri ve ihtiyaçları sanata yön vererek farklı sanatsal formların oluşmasına ve sanata olan bakış açılarında farklılıkların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu oluşum her toplumun kendine ait kültürel değerlerin sanatsal gelişimine bağlıdır. Ortaya çıkan sanat eserleri zaman ve mekâna tanıklık ederek tarihsel süreçte kültürel kökeni oluşturur. Sanat toplumsal yaşamın bir ürünü olarak ortaya çıkar (Yaşar, 2006: 114-117).

Sanat, “bireysel açıdan duyguların, düşünceleri, hayallerin, yaratıcı çabaların ve insanın kendini gerçekleştirmesinin kendi iç cevherini keşfetmesinin bir aracı,

toplumları yüceltmede ve kaynaştırmada, bütünleyici yönü ile önemli bir toplumsal kültür dinamiğidir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2006).

Toplumlar için uygarlaşmanın genel bir amaç olduğu söylenebilir. Çağdaşlaşma yolunda sanat ve teknoloji sürecinden geçme koşulu kaçınılmaz bir gerçektir. İleriyi görebilen, sağlıklı ve çağdaş bir toplum olabilmenin en önemli koşullarından birisi “Sanat Eğitimi” dir. Herbart Read, konuya ilişkin bir yapıtında sanat ve eğitimin gerekliliğini “Sanat hayata uygulanan öyle bir mekanizmadır ki onsuz toplumlar dengelerini kaybederler” özdeyişi ile vurgulamaya çalışır. Sanat toplumsal yaşamın değişmez bir parçasıdır. Toplumsal gelişim hangi düzeyde olursa olsun, sanat güncelliğini devamlı korur. Sanat eyleminin insan çabasının tümüyle insanın dünyada bulunmasıyla ilgili bir çalışma türü olduğu sonucuna ulaşılabilir (Artut, 2009: 120).

Sanat Eğitiminin, bireylerin yeteneklerinin işletilip yaratıcı, öz güven sahibi, üretken, estetik duyguları geliştirilmiş kişiler olmalarını amaçlarken, genelde aynı niteliklere sahip uygar bir toplum yaratma hayalinin de sanat eğitimi ile gerçekleştirilebileceğinin bilinmesi gerekir. Sanat Eğitimi, genel düzeyleri nasıl olursa olsun tüm toplumlar için estetik kaygıya sahip, üretken, yaratıcı, hayal gücü geniş bireyler yetiştirmek adına kaçınılmaz bir gereksinim olduğu söylenebilir (Akçum, 2005)

Sanat eğitimi salt estetik kaygı veya sanatsal kültürlenme içermemektedir. Erken çocukluk döneminde verilen sanat eğitimi örneğin çeşitli boyalar, kumaşlar, kâğıtlarla temas ederek oluşturacağı görsel sanat ürünleri veya üç boyutlu malzemelerle kum, hamur, kil, çamur ile oluşturacağı şekiller ve heykelcikler ince motor becerilerinin gelişmesine oldukça yarar sağlayacaktır (Ersoy, 2007). Sanat eğitimi çocukların ince kas becerilerinin gelişmesinin yanında sosyal yönden gelişimine de oldukça yarar sağlayacaktır. Sanatsal faaliyetlerle ilişki halinde büyüyen çocuk hayal dünyasında geliştirdiği ürünleri başka insanlarla paylaşarak iletişim becerilerini geliştirecektir. Ürettiği çalışmadan haz duyarak ortaya bir ürün/eser koyabilme yetisine sahip olabilme ve üretebilme farkındalığını kazanarak özgüveni geliştirecektir (Topçu, 2008). Hayal dünyasında yolculuğa çıkacak böylece yaratıcılığı ve üretkenliği artacaktır. Ayrıca sanatsal faaliyetlerle iç içe büyüyen çocuklar, günümüzde sıkça rastlanan teknoloji

bağımlısı çocuklarla kıyaslandığında gerek psiko-sosyal gelişim gerek bilişsel gelişim ve gerekse psiko-motor gelişim açısından yadsınamaz derecede üstün becerilere sahip olacakları görülmektedir.

Erken çocukluk döneminde sanatla tanışmış olmanın yararları ve olumlu etkileri dışında okul döneminde verilecek sanat eğitimi diğer derslerdeki başarıyı tetikleyecek ve arttıracak özelliklere sahiptir. Çünkü sanat eğitimi öncelikle bireyin yaratıcılığını destekler ve geliştirir. Bireyin yaratıcılığı, ortaya farklı fikirler sunabilme özelliği tüm derslerde ihtiyaç duyacağı ve başarı sağlayacak bir beceridir. Bireyin Sanat Eğitimiyle edindiği kendini özgürce ifade edebilme özelliği ve geliştirdiği iletişim becerileri okul içinde akranları ve öğretmenleriyle ilişki kurarken yardımcı olacaktır (Ülger, 2015).

Sanat eğitimi, genel eğitimin bütünleyici ve birleştirici bir unsurdur. Çünkü her işte yaratıcılık temel öğedir. Yaratıcılık yalnız zihinsel bir olguda değildir. Bunun yanında duyular, duygular, imgeleme gücü, yetenekler ve tümünün birbiriyle bütünleşmesi yaratmada rol oynar. Sanat eğitimi, çocuğu böyle bir bütünlüğe götürdüğü için ondaki yapıcı ve yaratıcı güçleri ortaya çıkarır. Diğer derslerde öğrendiklerini, doğa ve çevre gözlemlerini çocuk serbestçe ortaya koyma olanağını bulur. Böyle bir eğitim bireyin, değişmenin, ilerlemenin isteklerine başarılı bir biçimde uyum sağlayabilmesi açısından da önemlidir. Onun için, sanat eğitimi her insan için gereklidir (Telli, 1982: 65).

Sanat Eğitimi bireyi özgürleştirir, yaratıcılığını hayal gücünü, üretkenliğini geliştirir. Bireyin kendini ve dış dünyayı gözlemlemesine tanınmasına olanak sağlar. Sanat Eğitimi kişiyi yaratıcı faaliyetlere yöneltmesi estetik algı kazandırması ile dünyayı farklı açılardan görebilme yeteneğini geliştirdiği söylenebilir. Alt yapısı hazırlanarak verilebilecek bir sanat eğitimi öğrencide yaratıcılığı üretkenliği ve farkındalığı arttırdığından diğer derslerdeki başarıyı da artırabilir.

Yeni arayışlar içerisinde her geçen gün artan bir ustalaşma sürecinden geçen insanoğlu, yeniliklere ve çağdaş uygarlığa ayak uydurabilmek için yeni formları bulma çabalarına girişmiş ve insanoğlunun bu arayışları eğitimle buluşmuştur (Erbay, 2000: 3). Sanatın eğitimle geliştirilip, yaygınlaştırılması ile doğru orantılı olan bu süreçte,

bireyin yaratıcılık ve yeteneklerinin ortaya çıkarılarak geliştirilmesinde, eğitim önemli bir rol üstlenmiştir (Özsoy, 2007: 25). Önemli bir eğitim alanı olarak Görsel Sanatlar eğitimi de, yaşanan eğitimsel ve teknolojik gelişmelere paralel olarak, insanın tüm bilişsel, duygusal ve davranışsal tutumlarına etki eden önemli bir araç olarak genel eğitim sistemi içindeki yerini almıştır.

Sanatın keşfi ile birlikte insanlar, her geçen gün yeni arayışlar içerisine girerek bilimde doğruyu; sanatta ise güzeli bulmaya çalışmışlardır. Kendini bulma çabası olarak ifade edilen bu süreçte sanat farklı şekillerde ele alınmış ve insanlar onu kendi bakış açıları ile ifade ederek, tanımlamışlardır (Erbay, 2000: 3). Sanatın tanımı araştırıldığında birçok tanıma rastlanmaktadır. Sanat, öznel değerlendirmelere açık olduğundan filozoflar, sanatçılar, eğitim bilimciler farklı tanımlamalar yapmıştır. Platon' a göre sanat, doğanın bir yansımasıdır ve sanatçı doğada var olan nesne, olay ya da varlıkları eserine aktararak, aslında doğayı taklit etmiş olur. Dolayısıyla sanatçı doğaya sadık kalarak, nesne, olay ya da varlıkları kendi duygu ve düşüncelerini katmadan salt bir gerçekçilikle anlatır. Aristo' ya göre ise sanat, doğa ile insanın duyu dünyasının bir sentezidir. Sanatçının taklitleri ya da yansıttıkları kendi duyu dünyasının bir sonucudur (Özsoy, 2007: 19).

Sanat eğitimi; çalışma alanı itibariyle tüm bilim dalları ile ilişkilidir, bu alan; kalkınmasını sağlamış ülkelerde bilim eğitimiyle aynı paralelde gelişme göstermiştir. Rönesans döneminde usta-çırak ilişkisine dayanan sanat eğitimi, 19. Yüzyılda Avrupa'da endüstri devriminin başlamasıyla birlikte, mal ve hizmet artışında meydana gelen üretim patlaması, sanat eğitimi kavramlarının yeniden ele alınmasını gündeme getirmiştir, çizim ve yazım eğitiminin birlikte ele alınmasını savunan eğitimcilerin fikirleri sayesinde okullarda yerini almıştır (Tepecik, 2003: 164).

Sanat eğitiminde karşılaşılan sorunların çok çeşitli olduğu bilinmektedir. Bu sorunlar öğrenci, öğretmen ya da sosyoekonomik problemler gibi faktörlerden kaynaklanabileceği gibi bireyin içinde yaşadığı fiziksel ve sosyal ortamlardan da kaynaklanabilmektedir. Bahsedilen fiziksel ve sosyal ortamlar, toplumumuzun birbirinden oldukça farklı ikili bir yerleşme düzenine sahip olan, köy ve kent alanlarını

kapsamaktadır ve ülkemizde köy alanları kent alanlarına göre daha fazla eğitim eşitsizliğine uğramaktadır (Tezcan, 1997: 100-101).

Sanat, öğrencilere kendi çevrelerindeki dünyayı algılamaları için bir yol sunar. Öğrenciler sanat çalışmaları aracılığıyla ifadeci, yaratıcı yeteneklerini geliştirebilirler (Keser, 2005: 294). Sanat eğitimi öğrencinin hayal dünyasını geliştirerek yeni bakış açıları kazandırır. Sanat eğitimi, eğitimin bir parçası olarak kendi özellikleriyle eğitim sisteminde yer alır. Sanat eğitimi kavramı kapsamsal ve genel anlamda güzel sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan okul içi ve okul dışı yaratıcı sanatsal eğitimi tanımlamaktadır (Etike, 1995: 55-56).

Görsel Sanatlar eğitimi her çocuğun içinde yaşadığı doğal çevreyi, çevresindeki nesnelere, varlıkları ve olayları merakla sorgulayarak öğrenmesine ve öğrendiği durumlara yeni anlamlar yükleyebilmesine yardımcı olur. Bu nedenle çocuğun yaratıcılık gelişimine en açık olduğu İlköğretim döneminde, çocuğa verilecek etkili bir sanat eğitimi çocuğun kendisinde var olan gizli ya da bastırılmış duyguları açığa çıkarması, kendi öz yeterliliklerinin farkında olarak ya da farkında olmadan, kendi iç dünyasındaki sanatsal gelişimine yön vermesi bakımından son derece önemlidir. Çünkü “sanat, kişilerin doğuştan getirmiş olduğu kabiliyetleriyle veya gizli kalmış yeteneklerinin gelişmesiyle ortaya çıkan bir olgudur”. Sanat eğitimi ise, bu olgunun gelişerek ortaya çıkmasında bireye yardımcı olmaktadır (Karakurt, 1991: 6).

Bireyin diğer insanlarla ve kültürel ürünlerle olan ilişkilerinin ya da grup içinde yaşadığı etkileşimlerinin, olaylara ya da durumlara yönelik kesin tutumlar oluşturmasında etkili olduğu görülmektedir (Şerif ve Şerif, 1996: 490). Bu doğrultuda, öğrenciye ilköğretim kademesinde verilecek etkili bir sanat eğitimi sayesinde, öğrencinin Görsel Sanatlar dersine ilişkin olumsuz tutumları ortadan kalkacak ve bunların olumlu bir tutuma dönüşerek, öğrencilerin bu dersi sevmelerinde ve duygularını özgürce ifade ederek, kendilerini sanatsal anlamda geliştirmelerinde etkili olacaktır.

Özsoy (1996: 39) bireylerin eğitiminin aile içinde başladığını, okullarda bilgi, beceri ve davranışlarla şekillendirildiğini, sivil ve çalışma hayatında dolaylı veya doğrudan eğitimin sürüp gittiğini ifade etmektedir. Eğitim süreci içinde verilen sanat derslerinin, kişilere estetik duyarlık ve davranışlar kazandırılmasını önemli bir amaç olarak benimsemekte ve diğer disiplinlere oranla daha fazla olarak bu konuyla ilgilenmektedir. Bunu da sanatın özünde var olan estetik kaygıları aktararak yaptığını söylemektedir.

Kırıçoğlu'na (2005: 3) göre; bireyin sanatsal ve estetik gelişimi, sanatta öğrenme ve yaratıcılık eğitimi, sanat öğretiminin araştırma konuları içinde yer alır.

Kısaca sanat eğitiminin metodolojisi ile ilgili sorunlara felsefe, psikoloji, toplum bilim ve antropoloji gibi bilim dalları ile ilişki kurarak üst düzey çözümler arar. Bu çözümleri uygulamaya sunar. Kuramını oluştururken bu dalların bilimsel araştırmalarından, araştırma yöntem ve tekniklerinden yararlanır.

Dar anlamıyla sanat eğitimi görsel sanatların eğitimi ve öğretimiyle ilgilenir. Bu öğretimin kapsamı içinde, pratik sanat etkinlikleri, sanat yapıtı inceleme, sanat tarihi ve estetik yer alır. Dahası, sanat eğitimi, araç – gereç ve ışık donanımı ile müfredat programları, çalışma düzeni, değerlendirme gibi yönetsel konuları da içerir. Geniş anlamıyla 'Görsel Sanat Eğitimi' ise eğitilimin bir dalı olarak sanatın, estetiğin, sanat tarihinin eğitim ve öğretimle ilgili bütün sorunlarıyla ilgilenir (Kırıçoğlu, 2005: 3).

Taşımali ilköğretim uygulamasında birtakım problemler yaşanmış ve bu sorunlar halen devam etmektedir. Konuyla ilgili ülkemiz genelinde araştırmalar yapılmış ve bazı önerilerde bulunulmuştur. Yapılan araştırmalarda öğrenci, öğretmen, veli ve araç sürücülerinin görüşleri alınmıştır. Araştırmalarda taşımali ilköğretimin sorunları farklı bakış açılarıyla tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmada taşımali okullarda ilköğretimin ikinci kademesindeki öğrencilerin görsel sanatlar eğitimi dersine ilişkin problemleri tespit edilmeye çalışılmış ve çözüm

önerileri sunulmuştur. Taşınmalı ilköğretime yönelik ileride yapılacak düzenlemelerde bu çalışma sonuçlarının bir nebze olsun etkili olacağı düşünülmektedir.

Eğitimin tanımında da yer alan davranış değişikliğini gerçekleştirebilmek için öğrenme etkinliği gereklidir. Diğer bir deyişle, eğitim sürecinin temel bileşenlerinden biri olan öğrenme yoluyla, davranışlarımızı değiştiririz. Esas olarak eğitim, birçok bilgi, yöntem, araç ve kaynak kullanarak, bireyin yaşantısında karşılaşılabileceği zorluklara akılcı ve yaratıcı çözümler üretmek; bu çözümleri kullanarak yaşantısını kolaylaştırıp sağlık ve mutluluğunu artırmak amacını güder. Bir döngü içinde sürüp giden doğanın ritmi, zaman içinde meydana gelen değişikliklerle yeni sorunları oluşturacak, eğitim yoluyla da her defasında bu sorunlara yeni çözümler üretilecektir. Sorunların farklılığı, farklı çözümleri oluşturabilmesi için eğitimin en önemli ihtiyacı bilgidir (Yolcu, 2009: 85)

Çağımızda modern toplumlarda bilimin, teknolojinin ve sanatın ilerleyebilmesinin en önemli unsurlarından biri de yaratıcılık ve hayal gücüdür. Ancak hayal gücü ve yaratıcılık sayesinde var olan bilgi ve bilimin gelişimi ilerleyişi sağlanabilir. Yaratıcı düşünme ve özgün eserler üretebilme eğitim ve bilim alanlarında insanların merak, heyecan gibi dürtülerinin hayal gücü edimlerinin ortaya çıkarılmasının en önemli aracı sanat eğitimidir (Cebraioğlu, 2011). Aktarılabilen ve öğretilebilen hayal gücü ve yaratıcılığı sanat eğitimi kapsamında ele alabiliriz.

Sanat eğitimi, yaratıcılık temelleri üzerinde yükselen belirleyici son derece önemli bir faktördür. Bilim ve teknoloji bir yana dünya sanat tarihinde yaratıcılık içgüdüğü primitiflerden günümüze kadar sürekli ayrıcalıklı olma, özgün ve farklı olanı yakalayabilme mücadelesi içindedir. Çünkü yaratıcı çaba gereksinimi, bütün insanların sahip olduğu bir içgüdüdür. Doğal olarak birey, kendisini ifade etmesinde bu dürtüye alet olacaktır. Bireyin; dokunma, keşfetme, araştırma, hayatın sorunlarını çözme arzusunun tatmin edilmesine yönelik güdülerin dışavurumuna olanak sağlayacak uygun koşullar yaratılmalıdır (Artut, 2009: 211).

Günümüzde hızla gelişen ve değişen teknoloji bilim alanlarında veya daha güncel düşünülecek olursa popüler kültürün bize dayattıklarından moda ve giysi

tasarımlarına varana dek üretim sağlanabilmesi yeni ve özgün eserler ortaya konulabilmesinin kökeninde bireyin çocukluktan gençliğe ve erişkinliğe uzanan tüm örgün ve yaygın eğitim sürecinde almış olduğu sanat eğitimine bağlıdır. Birey, görsel sanatlar eğitimi sayesinde yaratıcı düşünebilme, hayal gücünü geliştirebilme özgün eserler üretebilme hazzını yaşayarak buna bağlı ilerleyen eğitim hayatında bu kazanımlardan faydalanacaktır (Utku, 2008).

Sanat insanı özgürlüğüne kavuşturan bir etkinliktir aynı zamanda. İnsanlık tarihinin en önemli sorunlarından biri insanı kendi kafasında özgür kılma süreci olmuştur. Bu çok geniş ve bilincine varılması çok uzun zaman alan bir özgürlüktür. Çünkü en güç kazanılan özgürlük, insanın kendi kendisine karşı kazandığı özgürlük olmuştur. İnsan artık kendi kafasını ve yüreğini, kendi olanaklarını ve becerilerini ilk ve tek başvuru kaynağı olarak benimsediğinde, işte o zaman, gerçek iç özgürlüğüne kavuşmuş olacaktır (Bozkurt, 1998: 46).

Çocukların ve gençlerin yetişme sürecinde; beynin sol yarım küresinin aktif olduğu düşünme biçimlerinin (matematik ve fen dersleri) ağırlıkta verildiği okul programları, çocukların ve gençlerin yetişmesinde, hangi alanda olursa olsun ilerlemesinde ve yaratıcılıklarının gelişmesinde yeterli değildir. Okul programlarında, matematik ve fen dersleri kadar sanat dersleri de amacına uygun içerikte ve ders saatinde zorunlu ders olarak yer almalıdır. Eğitim sürecinde beynin sağ yarım küresini de aktif kılan ve geliştirmeye yönelik, sözel olmayan, somut, sezgisel düşünme biçimlerine de yer verilmelidir. O zaman okul programları, her alanda, yaratıcı bireylerin yetişmesine uygun hale gelir (Buyurgan ve Buyurgan, 2012: 3).

Sanat dersleri boş zamanların değerlendirilmesine ortam sağlayan süsleme amaçlı bir ders değildir. Özellikle okul öncesi ve ilköğretimde resim dersleri çocuğun coşkulu ve canlı, dış etkenlere açık duygusal nedeniyle bu eğitimi alabileceği en iyi dönemdir. Bu derste çocuk, içinde yaşadığı çevreyi ve ortamı tanır, çizdiği resimlerle (ben de varım...) kendini çevresine kanıtlamaya çalışır, bir değer olduğunun bilincine vararak kendisini tanımlamada önemli bir faktör olarak görür. Bu anlamda çocuğun

sanatsal etkinlikleri kendini rahatlatmasına, yaratıcı, insani duygu ve düşüncelerinin gelişiminde etkili olan önemli, sonsuz bir kaynaktır (Artut, 2009: 225).

Özellikle okul öncesi dönemde çocukların ince motor becerilerinin gelişmesi, dünyayı keşfetmesi, renkleri ve doğayı tanıması ve daha birçok bilişsel -duyuşsal-psikomotor becerilerinin gelişmesi görsel sanatlar eğitimiyle mümkündür. Çocuk oyun hamurları veya buna benzer üç boyutlu materyallere dokunarak görsel sanatların dallarından biri olan heykelticiliğin ilk adımlarını atmaya başlamaktadır. Çocuğun sonsuz hayal gücünden başlayan yolculuk parmaklarından oyun hamurlarına ve boyalara ulaşarak ortaya kendine özgü çalışmalar çıkarması ve bir şeyler üretebilme hazzını yaşaması yine Görsel Sanatlar eğitimiyle sağlanabilmektedir (Aykanat, 2018: 14-22).

Sanat eğitimi, örgün eğitim alanı içinde, yükseköğretim kurumlarına kadar, zincirleme olarak, kopmayan halkalar şeklinde devam ede gelir; ara vermeksizin, artan bir etkinlikle... Eğer ilk ve orta öğretimde resim-müzik gibi dersleri horlayan bir eğitim sistemi varsa ve öğrenciye ‘roman, şiir okuyacağına, resim yapacağına dersini çalış’ diyen bir velilik ve öğretmenlik sistemi egemen ise yükseköğretimdeki sanat dersleri de not alıp geçilmesi gereken darboğazlar olmadan öte gidemez (Erinç, 2004: 104).

Fakat günümüzde ilköğretim ikinci kademe 5, 6, 7 ve 8. Sınıflarda Görsel Sanatlar eğitimi dersi haftada 1 ders saati (40 dk.) olarak görülmektedir. Seçmeli dersler dahi haftada iki saat okutulmasına karşın temel derslerden Görsel Sanatlar eğitimi ve Müzik dersleri haftada sadece 1 ders saati görülmektedir. Bu da eğitim sistemimizin sanat eğitimine vermiş olduğu önemi göstermektedir. Bu uygulama öğretmen ve öğrenciler açısından birçok sorunu beraberinde getirmektedir.

Bu sorunları öğrenciler açısından değerlendirecek olursak, öğrenci 1 ders saati içerisinde tamamlayamadığı uygulama çalışmasına haftalarca ara vermek zorunda kalmaktadır. Görsel Sanatlar uygulama çalışmasına dersin ortalarına doğru konsantrasyon sağlamış ve sanat eğitiminden haz almaya, üretmeye, hayal dünyasında yolculuğa başlayıp yaratıcılığını geliştirmek üzereyken dersin bitmesiyle uygulamaların toplanıp bir sonraki haftayı beklemek zorunda kalmaktadır. Buda öğrencinin sanat

eğitimiyle açığa çıkaracağı yaratıcılık, geliştireceği hayal gücü ve bunu takip edecek üretkenliğini, yaşayacağı sanatsal hazzı ve hatta özgüven duygusunu sekteye uğratmaktadır.

Bu uygulamadaki aksaklıklar ile birlikte 5.sınıf ders dağılımından 2018-2019 eğitim öğretim yılı itibariyle Görsel Sanatlar ve Müzik dersleri çıkarılması öngörülmektedir. Çocuğun sanata en çok ihtiyaç duyduğu dönemde onu sanat eğitiminden mahrum bırakmak, çocuğun ileriki yaşlarda alacağı eğitimin temel taşlardan birini çalmaktır (İKSV, 2014).

2.4. Türkiye’de Görsel Sanatlar Eğitiminin Gelişimi

Günümüzde ilk ve orta dereceli okullarda okutulan resim iş derslerinin köklü bir geçmişi olmamasına karşın bu dersin genel sanat dersi olarak nitelendirilmesi ve Türk kültür sanatının başlangıç dönemlerinin de sürece dâhil edilmesi önem arz etmektedir. İslamiyet öncesi Türk Resim Sanatından Cumhuriyet dönemi Türk resim sanatına kadar geçen sürede Türklerin güzel sanatlara ve eğitimine önem verdikleri görülmektedir. Uygun duvar resimlerinde görülen biçimin belli bir disipline sahip sanatçılar tarafından yapılmış olduğu göz önüne alındığında sanatsal uygulamaların estetik görünüme sahip olmasında, kuramsal birliğin de etkili olduğunu söyleyebiliriz. İslamiyet sonrasında Türk resim sanatının zirvede olduğu dönemin 15. ve 16. yüzyıllar olduğunu söyleyebiliriz (Başkan, 2009: 61-63).

Türk resim sanatında Klasik Osmanlı üslubunun bu oluşumu belirgin karakteristik özellikleri, kültürel ve sanatsal alana yansıtarak dünya sanatında önemli yere sahip olmasına öncü olmuştur. Nakkaşhanelerde üretilen eserlerin usta-çırak ilişkisine dayanan sistem ile ortaya çıktığı görülmektedir. “Öğretmen yetiştirme sürecinde ilk oluşumun Fatih Sultan Mehmet tarafından başlandığı varsayılsa bile özellikle sanat eğitimcisinin alanında 18. yüzyıla kadar herhangi bir bulguya rastlanmamıştır” (Özsoy ve Alakuş, 2009: 61).

“Batılı anlamdaki Türk Resim Sanatı, 18. yüzyıldan itibaren başlayan Batılılaşma döneminin en hızlı gelişen ve en geniş taban bulan sanat türlerinden (hareketlerinden) biri olmuştur” (Başkan, 2015: 249).

Batı Avrupa ile temasların artması kültürel ve sanatsal alanda karşılıklı etkileşimler meydana getirmiştir. Osmanlı imparatorluğu bu etkileşimi askeri ve eğitim alanında başlatarak resim derslerinin müfredata dâhil etmiştir. “1793 yılında Osmanlı İmparatorluğu Mühendishanesinde ve Harbiye okullarında sanat eğitimi doğa gözlemine dayanılarak yapılan resim derslerinin programa konması ile oluşmaya başlamıştır” (Yolcu, 2009: 97).

“Tanzimat Döneminde (1839) Batı Avrupa ki benzer sisteme sahip öğretmen okulları açılarak sanat eğitimi açısından önemli gelişmeler görülmeye başlamıştır. “1853 de resim eğitimi için yurtdışına Mühendishane-i Berr-i Hümayundan gönderilen mezunlar “Ressamlar Sınıfı” adıyla anılmıştır (Gazi, 2010: 10). 1848’de kurulan Darulmuallimin-i Rüştî, 1862 de İlk Öğretmen okulu ve 1870’de açılan Kız Öğretmen Okulu Tanzimat döneminde yeni anlayışla öğretmen yetiştirilen kurumlardır” (Özsoy ve Alakuş, 2009: 61).

Bugünkü akademik düzeyde kurulmuş olan Sanayi-i Nefise Mektebi (Güzel Sanatlar Akademisi), ülkemizde Cumhuriyet öncesi ilk sanat eğitimi hareketleri içinde önemli bir yere sahiptir. Askeri okullardan mezun olan asker ressam, yerlerini Osman Hamdi Beyin 1883 yılında kuruculuğunu yaptığı Sanayi-i Nefise Mektebinden mezun olan sivil sanatçılara bırakmışlardır (Yolcu, 2009: 98). Türkiye’de resim eğitiminin, akademik anlamda disipline edildiği okulun Sanayi-i Nefise mektebi olduğunu söyleyebiliriz. Sanayi-i Nefise mektebinin adı, 1927 yılında Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Olarak Değişmiştir (Yolcu, 2009: 98).

Ülkemizde cumhuriyetin ilk dönemlerinden itibaren sanata ve kültüre daha çok değer vermeye başlanarak sanata karşı duyulan ilgi bir devlet politikası haline gelmiştir. Sanat eğitimindeki problemler, milli eğitimin sorunlarından biri olarak ele

alınmış ayrıca sanat eğitimindeki sorunların temel kültürel sorunlardan birisi olarak değerlendirildiği görülmektedir (Tarlakazan, 2003: 30-35).

Güzel Sanatlar Akademisinin bünyesinde Cumhuriyet döneminde ilk defa olarak (1927) “Resim Öğretmenliği Kursu” düzenlenmiştir. Bu kursa katılan kursiyerler, resim öğretmeni olmak isteyen adaylar olarak değerlendirilmiş ve İsmail Hakkı Baltacıoğlu’nun vermiş olduğu “(Resim Usulü Tedrisi) Resmin Öğretim Yöntemi” derslerini almakla sorumlu olmuşlar (Özsoy ve Alakuş, 2009: 61).

Atatürk’ün eğitim ve sanat sorunlarına yönelik oluşturduğu devlet politikaları ile resim sanatçılarının güç birliği oluşturmak için kurdukları birliklerin başında, Türk Ressamlar Cemiyetinin önemli rolü bulunmaktadır. Türk sanata katkı sağlamak için bilgi, birikim ve kazandıkları deneyimlerini aktarmak amacıyla 1924’ten itibaren eğitim için yurtdışına burslu öğrenciler gönderilmiştir (Yolcu, 2009: 98).

İsmail Hakkı Baltacıoğlu başkanlığında kurulan jüri tarafından düzenlenen bir yarışmada 22 kişiden 8 kişinin resim dalında, Almanya ve Fransa’da öğrenim görme hakkına sahip olduğu bilinmektedir (Şarman, 2005). Eğitim için yurtdışına gönderilen öğrenciler gelene kadar, yabancı uzmanlardan faydalanılmış olduğu görülmektedir (Erbay, 2013: 116).

Sanat ve sanat eğitimin yeniden güncelleştirilmesi ve vizyon oluşturmak amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin davetine istinaden Türkiye’ye gelen Amerikalı Eğitim Kuramcısı John Deweyin, hazırladığı rapora istinaden 1926 yılında kurulmuş olan Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü bünyesinde 1932’de Resim Bölümü kurulmuştur (Özsoy ve Alakuş, 2009: 63). John Dewey’in raporunda sanat eğitimi açısından şu görüşler bulunmaktadır.

- *Okullarda, bütün donanımlarıyla birlikte resim ve iş atölyeleri kurulmalı.*
- *Yükseköğrenimine devam etmeyecek kişiler için, kendilerine bilgi ve beceri kazandıracak uygulamalı çalışmalara özellikle el işlerine (iş eğitimine) önem verilmeli.*

- *Resim, çizgi boya sanatları gibi görsel sanat etkinlikleri yoluyla, kişisel ve toplumsal önemi ve yararı açısından yeteneklerin gelişmesine önem verilmelidir (Yolcu, 2009: 99).*

1941 yılında ‘Teknik Öğretim Yasası’ ile öğretmen yetiştirme düzeyinde köklü değişimler yapılmış ve öğretmen yetiştirmek amacıyla Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu, Sanat Enstitüleri ve iş gücü ihtiyacını karşılamak için Köy Enstitüleri kurulmuştur (Erbay, 2000: 148).

1968 yılında “İlköğretim Resim-İş Dersi Programı” uygulamaya konularak ilerleyen yıllarda da “Resim Dersi Öğretim Programlarını Geliştirme Özel İhtisas Komisyonu” kurulmuş ve 1992-1993 öğretim yılı itibari ile hazırlanan yeni program uzun süre uygulamada kalmıştır.

Cumhuriyet döneminde öğretmen okulları, sanat eğitimi bakımından oldukça önemli bir yere sahip olmuştur. Bunun nedeni bu kurumlarda resim-iş derslerinin ağırlıklı olarak program içerisinde yer alması ve dersin branş öğretmenler tarafından yürütülüyor olmasıdır.

2.5. Görsel Sanatlar Eğitiminin Sosyal Değişim Üzerindeki Etkisi

Toplumlar sürekli bir değişim içinde ilerleyişlerini sürdürürler. Ancak bu değişim günümüzde, içinde bulunulan durumdan erişilmek istenen duruma doğru arzulanan bir durumdur. Nitekim eğitim ve öğretimin gerçekleştiği okul ortamı toplumun beklentilerini gerçekleştirmek için görev yapan kurumdur. Değişimin hızı Sanayi Devrimi’nden sonra ve ortaya çıkan buluşlar ile daha da hızlanmıştır. Okul ise aktarıcı görevi ile değişimin topluma daha kolay ve geniş bir ölçüde işlenmesine yardımcı olmaktadır. Okul, bir değişim aracı olarak görev yapmaktadır. Çünkü yeni görüş ve buluşlarla, yeni kuşakları karşılaştırmaktadır. Ayrıca geçmişin mirasını, milli kültürü yeni kuşaklara aktarmaktadır. Bu şekilde eğitim, değişim ile istikrar arasında denge sağlamaktadır (Akdeniz, 1982: 335).

Günümüzde toplumsal değişme ile eğitim arasındaki ilişkinin karmaşık bir durumu söz konusudur. Toplumsal olaylar ve değişme hızlı bir biçimde arttıkça ilişkinin durumu da karmaşıklaşmaktadır. Toplumsal değişme kavramına bakıldığında toplumların kültürel, ekonomik ve siyasal alanlarında ortaya çıkan değişmelerini anlatmaktadır. Bu alanlardaki değişmeler toplumda var olduğuna göre eğitim, toplumsal ilişkileri düzenleyen kurumlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır (Celkan, 1989: 89).

Toplumsal ilişkilerin olumlu yönde gelişmesini sağlayan güzel sanatlar, farklı toplumlarda farklı uygulamalar ve etkileşimlerle değişik biçimlerde karşımıza çıkmıştır. Sanat ile meydana gelen bu etkileşimler sanat eğitimin kültürler arasında bir bağ kurarak toplulukları bir araya getirir. Toplumsal değişme ile ilişkilerin olumlu yönden gelişmesini sağlayan sanat, etkileme ve etkilenme süreci ile sosyalleşmeyi artırır. Bu süreçlerin ne şekilde ve nasıl olduğu değişmelerin ve etkileşimlerin içinde görünür olabilmektedir. Sanat, toplumsal değişme ve gelişme ilişkisinde önemli bir role sahiptir. “Sanat toplumun Eğitiminde; toplumsal değerlerinin aktarılması, toplumun sanatsal gelişmelere ilgi duyması, toplumsal değişmelerin sanatsal eğitime ihtiyaç duyan bireylerin artması ve gerçekleştirilmesi aracıdır” (Ülger, 2015: 135).

Sanat eğitimi, bireyde empati yapabilme becerisini artırdığından sosyal sorumluluğa sahip olan bireylerin sosyalleşme becerisini de geliştirir. Bu beceriler kalıcı davranış değişikliği sağlarken toplumda özgüven sahibi ve sosyalleşmiş bireyler olarak kişisel gelişime yardımcı olur (Yazar ve vd., 2014: 594-601).

Sanat aracılığıyla eğitim ve öğretimde toplumsal tutum ve davranışlarda istenilen yönde değişliğe yardımcı olan beceriler gelişir. Bu beceriler okullardaki öğretim programlarında sanatsal beceri ve bilgi kazandırmada uygulanan çalışmaların yapılması, tanıtılması ve sergilenmesi aracılığıyla ortaya çıkar. Bununla beraber günümüzde gerçekleşmiş olan hızlı değişimlerde sanat eğitimini kendi içine çekmektedir. Bu hızlı değişimlere uymak zorunda kalan eğitim ve sanat eğitimi, toplumu temel alan gelişim göstermeliyken toplumun gerisinde kalmamalıdır (Türe, 2007: 7-8).

Eğitim ve sanat toplumsal değişimlere uyum sağlarken toplumun olumlu yönde değişmesi ve toplum düzeninin oluşmasına yardımcı olur. “*Genellikle her sosyal değişimde, insan toplumlarındaki ayrıcalıklar biraz daha giderilmiş ve insanın özgürlüğü biraz daha kazanılmıştır*” (Öztürk:1974: 2000).

İnsanın faydasına olacak değişimler söz konusudur. Böylece değişimler ile eğitim, toplumu oluşturan tüm bireylerin ortak yararına sunulmuştur. “*Bir toplumdaki mevcut eğitim kurumlarının temel görevleri, o toplumda yaşamakta olan tüm bireylere doğal ve toplumsal çevrelerine daha iyi uyum yapmalarını sağlayacak davranışlar kazandırmaktır*” (Başar, 2003: 237).

Sanat eğitimden faydalanmak için toplumda teknolojik gelişmeler ve kültürel yapıya uygun bir eğitim düzeni oluşturmalıdır. Değişen bilimsel ve teknolojik gelişmelerden yararlanırken sanatın bir ifade aracı olduğu unutulmamalı ve toplumun sosyo-kültürel değerleri göz önünde bulundurulmalıdır. Toplumun sosyo-kültürel değerlerinden kopmadan oluşturulan sanat eğitimi bireyde olumlu davranış değişikliği meydana getirmeye yardımcı olan en etkili yollardan biridir (Diğler ve Atalay, 2016: 928-932).

Sanat eğitimin toplum üzerindeki değiştirici fonksiyonlarından birisi faydalı ve üretken insan modelinin oluşturulmasıdır. Yani sanat eğitimi sosyal değişim karşısında tüketen bireyden ziyade üreten bireyi değişken olarak görmektedir.

Toplumda sosyal değişim; sanat, bilim, teknoloji, alanlardaki değişmelerden etkilenirken kendi içinde bazı değişmelerin oluşumunda ise eğitim sistemleri, amaçları, yöntemleri, araç ve gereçleri ve yeni programlardaki değişim araçlarından etkilenerek toplumsal değişmeler sistem ve gereksinimlere uyum sağlamaya çalışmaktadır.

Tüm bu etkileşimler bize genel olarak eğitim ve sosyal değişim arasındaki ilişkinin önemini açıklamaktadır. Burada eğitimin toplum ve sosyal değişim üzerindeki etkisini ve sanat eğitimi ile ilişkisinin de görülmesi söz konusudur.

Türkiye'deki sanat eğitimi ve eğitim sistemi genel olarak değerlendirildiğinde zorunlu oniki yıllık eğitime geçişin toplumun sosyo- kültürel yapısını değişen ve gelişen modern dünyaya uyum sağlaması için yeniden yapılandırılmış olduğunu görmekteyiz.

Buna göre bu yapılandırmanın, eğitim ve öğretimin kalitesinin artırması için zorunlu eğitim süresinin 12 yıla çıkarılması ile oluşturulmaya başladığını söyleyebiliriz. Türkiye'de Zorunlu Oniki Yıllık Eğitime Geçişle İlgili Genelgeye (09.05.2012) bakıldığında;

11.4.2012 tarihli ve 28261 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 30/3/2012 tarihli ve 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, İlgili Kanun ile zorunlu eğitim süresi 8 yıldan 12 yıla çıkarılmış ve bazı yeni uygulamalar gündeme gelmiştir. Yeni uygulamaların daha etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla söz konusu Kanunla getirilen düzenlemeler yapılmıştır.

Türkiye'nin en ücra yerlerinde taşıma merkezli okulların kurulması ile eğitim ve öğretimin kalitesindeki artışın her bölgede etkili olması beklentilerin başındadır. *Genelgede; Özellikle İlkokul öğrencilerinin ise köy okullarında veya taşınmalı olarak diğer ilkokullar ile yatılı ilköğretim bölge okullarında gündüzlü olarak öğrenimlerine devam etmeleri için gerekli tedbirler alınacaktır. İlgili Kanun gereği 2012-2013 eğitim ve öğretim yılından itibaren zorunlu eğitim kapsamındaki ortaöğretim (lise) öğrencilerinin taşınmasına yönelik planlamaların, Taşınmalı İlköğretim Uygulaması ile uygulama birliği sağlanması bakımından, ilköğretim ile eş zamanlı olarak tamamlanması sağlanacaktır (MEB, 2012).*

Bu maddeye istinaden Türkiye'nin bir bütün olarak eğitim ve öğretimde hedeflenen başarılarla ulaşmasında taşıma merkezli okulların yaygınlaşmasının önemi yadsınamayacak kadar fazladır. Taşıma merkezli okulların yaygınlaşması ile okula çeşitli nedenlerle gidemeyen öğrencilerin eğitim hakkına sahip olması sağlanırken, multi disiplinler eğitim ile problem çözebilme becerisine sahip, üreten ve iletişim becerileri gelişmiş, özgüvene sahip bireylerin yetişmesi amaçlanmıştır. Bu amaçların

gerçekleşmesinde köprü vazifesine sahip olan görsel sanatlar eğitiminin taşıma merkezli okullarda da çocukların sanat yolu ile terapi olmaları sağlanır.

2.6. İlgili Araştırmalar

Bu başlık altına Türkiye’de araştırmamıza yakın olarak gördüğümüz daha önce yapılmış olan çalışmalara yer verilmiştir. Yapılan literatür taraması neticesinde ulaşılmış belli başlı çalışmalar aşağıda sunulmuştur.

Çavuşoğlu ve Dönmez (2018: 646-676) tarafından yapılan “Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşlerine Göre Pazarcık’ta Taşımali Eğitim Uygulaması” adlı çalışmada taşımali eğitim, yönetici, öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri çerçevesinde değerlendirmektedir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseninde tasarlanmış ve elde edilen bulgular içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmada taşımali eğitimin eğitsel, sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılımı kısmen olumsuz etkilediği; ders başarısını olumsuz etkilediği ve taşınan öğrencinin arkadaşlarına, öğretmenlerine ve yöneticilerine dönük olumsuz bir tavır ve tutum takınmadığı yönünde bulgular elde edilmiştir.

“Türkiye’de Taşıma ve Taşıma Araçları ile İlgili Sorunlara İlişkin Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Araç Sürücülerinin Algıları” adlı çalışmasında Recepoğlu (2013) tarama modelinde betimsel yöntem kullanarak Türkiye’de taşıma ve taşıma araçları ile ilgili sorunlara ilişkin yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin algılarını ve araç sürücülerinin durumunu incelemiştir. Çalışmada yönetici, öğretmen ve öğrenci ve araç sürücülerine göre kış aylarında taşımaliin güçleştiği, taşıma araçlarında emniyet kemerinin bulunmadığı, araç sürücülerinin sigara içtiği, taşıma araçlarına öğrenciler ve görevli dışındaki kimselerin alındığı, taşıma araçlarında refakatçi öğretmen ya da görevlinin bulunmadığı gibi sonuçlara varılmıştır.

Yeşilyurt, M.; Orak, S. vd (2007) nin yaptığı “İlköğretimde Taşımali Eğitim Araştırması Van İl Merkezi Örneği” adlı çalışmanın amacı, taşımali ilköğretim uygulamasına ilişkin yönetici, öğretmen ve öğrenci görüşlerini ortaya koymak olmuştur. Araştırman 2004–2005 Eğitim-Öğretim Yılı’nda Van İl merkezinde görev yapan okul

yöneticileri, öğretmenler ve ilköğretim 2. kademe taşımali öğrencileri ile yapılmıştır. Araştırmaya, toplam 523 denek katılmıştır. Sonuç olarak taşıma merkezi olan okullarımızın çoğunda öğrencilerin yemek yiyebilecekleri bir yerin olmaması ve bu öğrencilerin başıboş bırakılması sorun olmaktadır. Taşımali öğrencilerin okula uyum sağlamasında güçlükler yaşamaktadır. Yol ve iklim şartlarının taşımali ilköğretim uygulamasına elverişli olmadığı görülmektedir. Taşıma araçlarına öğrenciler dışında kişilerin alınması sorunlara neden olmaktadır şeklinde sonuçlara ulaşılmış ve çalışma sonunda bu olumsuzlukları aza indirmek için önerilerde bulunulmuştur.

Bilek ve Kale (2012) tarafından tarama modelinde yapılan “Taşıma Merkezi Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Taşımali Eğitim Uygulaması” adlı çalışma Manisa ilinde yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır. Öğrencilerin, farklı sosyal yapı içerisinde değişik kişilerle tanışmaları deneyimlerini arttırmaktadır. Taşımali eğitim öğrencilerin derslere karşı dikkat ve motivasyonunu olumsuz yönde etkilemektedir. Taşımali eğitimde öğrencilerin ders dışı sosyal faaliyetler yapmaları zorlaşmaktadır. Servislerin erken kalkması öğrencilerin kahvaltı yapmadan okula gelmesine sebep olmaktadır. Öğle yemekleri düzenli olarak okulda verildiği için öğrencilerin beslenmelerine olumlu katkısı olmaktadır. Şoförler eğitim ve kültürel açıdan yeterli değildir. Taşımada kullanılan araçların birçoğu model, donanım, güvenlik ve temizlik bakımından yetersizdir. Taşıt şoförlerinin öğrenci davranışları üzerinde olumsuz etkileri olmaktadır.

Yurtbakan ve Altun (2018) tarafında yapılan “Taşımali Eğitimle Öğrenim Gören Öğrencilerin Başarılarına İlişkin Eğitimcilerin Görüşleri” adlı çalışmada taşımali sistemle eğitimlerine devam eden öğrencilerin okul ve sınıf içi başarılarına yönelik öğretmen ve okul idarecilerinin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanıldığı çalışma Trabzon ilinde beş farklı taşıma merkezli okulda görev yapmakta olan 5 idareci ve 10 öğretmenle yürütülmüştür. Çalışma sonucunda, taşımali eğitimin faydaları olmasının yanında bazı dezavantajlarının da olduğu taşımali sistemin okul ve sınıf başarısını olumsuz yönde etkilediği sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırmanın sonunda çeşitli öneriler sunulmuştur.

Yüce (2008) tarafından yapılan “Taşımali eğitim-öğretim yapan ilköğretim okullarındaki ikinci kademe öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersine yönelik tutumlarını değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinin amacı, normal ve taşımali sistemde eğitim-öğretim gören İlköğretimin II. kademesindeki öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarını belirlemektir. Araştırmanın evreni 2006 – 2007 eğitim öğretim yılında Ankara ili Sincan ilçesinde taşımali eğitim yapan ilköğretim okullarındaki öğrencilerdir. Yapılan bu araştırma sonucunda, yerleşik sistemle eğitim-öğretim faaliyetinde bulunan öğrencilerin sosyal bilgiler dersine karşı olan tutumlarının, taşınan öğrencilere nazaran daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca sosyal bilgiler derslerine karşı olumlu tutum gösteren öğrencilerin ders notları yüksek iken, tutumlarda meydana gelen düşmelere bağlı olarak öğrencilerin ders notlarında da bir düşme meydana gelmektedir.

“İlköğretimde taşımali eğitim öğrencilerinin sorunları” adlı Yüksek Lisans Tezi Şan (2012) tarafından yapılmıştır. Tezde ilköğretim okullarımızda uygulanan taşımali eğitim ile ilgili olumlu ve olumsuz özellikleri ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Tarama modelinde olan araştırmada araştırmacı tarafından hazırlanan yönetici-öğretmen görüşleri ölçeği, öğrenci görüşleri ölçeği ve veli görüşme formu belirlenen örneklemde uygulanmış; elde edilen veriler SPSS 15.0 istatistik programında çözümlenmiştir. Çalışma sonucunda erkek öğrencilerin taşımali ilköğretim uygulamasına yönelik olarak kız öğrencilerden daha olumsuz görüşlere sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca 8. sınıf öğrencileri de diğer sınıf seviyelerindeki öğrencilerden daha olumsuz görüşlere sahiptir. Öğrencilerin okula geliş mesafeleri arttıkça da uygulamaya yönelik görüşlerinin olumsuzlaştığı ortaya çıkmıştır. Velilerin gelir durumu ve merkeze uzaklığı uygulamaya karşı görüşlerini etkilemektedir. Aylık gelir durumu düşük olan veliler taşımali eğitim uygulamasına yönelik olumlu görüşlere sahiptir. Çalışma sonunda bu olumsuzlukları aza indirmek için öneriler geliştirilmiştir.

Kolcu (2011) nun “Kırsal kesimin eğitim durumu ve taşımali eğitim (Eskişehir-Alpu Kırsalı örneği)” adlı yüksek lisans tezinde amaç kırsal kesimdeki eğitimin durumuna sekiz yıllık zorunlu eğitim uygulaması açısından bakmak ve taşımali eğitimin

kırsal kesimdeki eğitim durumuna nasıl yansıdığını, sorunları açısından ortaya çıkarmak ve bunlara çözüm önerileri getirmektir. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2010-2011 eğitim-öğretim yılında Eskişehir İli, Alpu İlçesi taşıma merkezi olan ve taşıma merkezi olmayan ilköğretim okullarındaki 7 idareci, 47 öğretmen ile örneklem alma yöntemi ile 210 öğrenci oluşturmaktadır. Taşımali eğitim öğrencilerinin okul arkadaşlarını yalnızca okulda görmesi arkadaş ilişkilerinde problemlere yol açmakta ve çatışmalara neden olmaktadır. Taşımali ilköğretim öğrencilerini aileleri öğrencileri bir iş gücü olarak görmeleri de birtakım sorunlara yol açmaktadır. Taşımali eğitim uygulamasında beslenme problemleri, taşımadan dolayı yorgunluk ve rahatsızlık, derslerdeki motivasyonun düşük olması, ev ödevlerine yeterince vakit ayırma ve eksiksiz olarak ev ödevlerini yapma, ders araç-gereçlerini sağlama sorun olarak görülebiliyorken, bunlar merkezde olan öğrencilerde sorun olarak görülmemektedir. Taşımali eğitim uygulamadan kaynaklı sıkıntıları da barındırsa gerekli bir uygulama olup, kırsaldaki öğrencilerin merkez okullarla bütünleşmesini sağlamaktadır. Bu bütünleşme iletişimin artmasında ve toplumun gelişiminde bir uygulama bütünlüğü sağlayarak, toplum sürecinden kopmayı önlemektedir.

Ağırkaya (2010) tarafından yapılan “Taşımali eğitim uygulamasında öğretmen ve öğrencilerin karşılaştıkları güçlükler” adlı Yüksek Lisans Tezinin amacı Türkiye’nin genelinde uygulanmakta olan taşımali ilköğretim uygulamasında görev yapan öğretmenler ve taşımali öğrencilerin karşılaştıkları güçlükleri belirlemektir. Nicel olan bu araştırma 2009–2010 eğitim-öğretim yılında Konya ili Kulu İlçesindeki taşıma merkezi ilköğretim okullarındaki öğretmen ve bu okullardaki taşımali öğrenciler ile yapılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre şoförlerin davranışlarının öğrencileri olumsuz yönde etkilediği, servislerde öğrencileri mağdur edildiği, öğrencilerin bireysel şikâyetlerine rağmen servislerde ve yemeklerde yaşanan güçlükler için somut adımların atılmadığı, taşımali öğrencilerin; eğitim, kültür seviyesi, okula uyum süreçleri ve merkez okula yüklediği sorumlulukların fazla olması öğretmenlerin uygulamadan olumsuz yönde etkilenmesine neden olduğu görülmektedir.

3. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren, örneklem, veri toplama araçları ve veri toplama teknikleri açıklanmaktadır.

3.1. Araştırma Modeli

Nitel araştırma yaklaşımı bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma var olan durumu ortaya çıkarmaya çalıştığı için betimsel bir çalışma niteliğindedir. Literatür taraması, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım-Şimşek, 2008: 187). Nitel araştırma, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik, sosyal olguları bağlı buldukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır (Yıldırım ve Şimşek, 2005: 39).

Araştırma 2014–2015 eğitim-öğretim yılında Van ili Erciş ilçesinde taşıma merkezi okullarda ilköğretim ikinci kademe görsel sanatlar eğitimi dersine ilişkin problemler ve çözüm önerileri için öğrenci görüşlerine dayanmaktadır. Çalışmanın literatür taramasında konuyla ilgili; makale, kitap ve dergi ile internet gibi kaynaklardan faydalanılmıştır. Yapılan araştırmalar, elde edilen bulgular ve yapılan yorumlar doğrultusunda alt problemlere de cevap aranmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmada tarama modeli kullanılarak mevcut durumun betimlenmesi yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Van (Büyükşehir) ilinin Erciş ilçesinde Taşıma Merkezli İlköğretim okullarının ilköğretim uygulamasının 2014-2015 eğitim-öğretim yılında okuyan 626 öğrenci oluşturmaktadır.

Çalışma grubunun özelliklerini belirlemek için çalışma grubu öğrencileriyle görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmelerden çalışma grubu öğrencilerinin babaların çoğunluğu işçi ve serbest meslek olarak çalıştıkları, annelerin ise büyük bir yüzde ile ev kadını oldukları görülmektedir. Annelerin- babaların eğitim durumları ve meslekleri göz

önüne alındığında geçim derdi, kültürel ve sosyal durumlar, aile yapısı ve diğer nedenler ile öğrencilerin taşımaları eğitime verildiği görülmektedir.

3.3. Verilerin Analizi

Yapılan uygulamalar sonucunda elde edilen veriler, taşımaları eğitim gören öğrencilerin GSD (Görsel Sanatlar Dersi)'sine ilişkin tutumlarını tespit etmek ve için SPSS 20 programında analiz edilmiştir. Analizlerde, öğrencilerin tutumlarını ayrı ayrı tespit edebilmek için, tutum maddelerine “Tamamen Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kısmen Katılıyorum”, “Katılmıyorum”, ve “Hiç Katılmıyorum” şeklinde verdikleri tepkiler puanlandırılmıştır. Bu puanlama aşağıdaki tablo doğrultusunda yapılmıştır.

Tablo 3. *Tutum Ölçeği Puan Aralığı*

DERECELENDİRME	PUAN	PUAN ARALIĞI
Hiç Katılmıyorum	1	1,00-1,79
Katılmıyorum	2	1,80-2,59
Kısmen Katılıyorum	3	2,60-3,39
Katılıyorum	4	3,40-4,19
Tamamen Katılıyorum	5	4,20-5,00

Ankette kullanılan 5’li derecelendirmenin puan aralığı ise, ölçeğin alt faktörlerinde yer alan maddelere verilen cevapların aritmetik ortalamalarına göre değerlendirilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümü

Araştırma verilerinin toplanmasında öğrencilerin sorularını daha rahat cevaplayabilmeleri için Likert tipi görsel sanatlar dersi ve taşımaları eğitime yönelik tutum ölçeği kullanılmıştır. Likert ölçeğinde cevaplayıcı merkezli bir yaklaşım izlenir; yani denekler ön plandadır. Bu model ölçek oluşturmadaki işlemler bakımından diğer modellerden daha ekonomiktir ve sezgilere daha çok dayanır (Tezbaşaran, 1997: 5). Likert ölçeğinde, tutumları ölçülecek bireylerin tepkide bulunacakları çeşitli ifadeler yer almaktadır. Tu-

tumu ölçülen birey, benimsediği ifadeleri işaretlemek yerine, verilen her ifadeye ne ölçüde katılıp katılmadığını dereceler içinde belirtmektedir (Özguven, 1998: 344). Anket yüz yüze görüşmeyle yapılmıştır. Öğrencilerin taşıma merkezi okullarda ilköğretim ikinci kademe görsel sanatlar eğitimi dersine ilişkin problemler ve çözüm önerilerine ilişkin tutumları oluşturulan anketle ölçülmüştür. İki bölümden oluşan anketin birinci bölümde öğrencilere ve ailelerine ait kişisel bilgilere, ikinci bölümde ise öğrencilerin taşıma merkezi okullarda ilköğretim ikinci kademe görsel sanatlar eğitimi dersine ilişkin problemler ve çözüm önerilerine yönelik tutumlarını belirlemeye yönelik anket maddelerine yer verilmiştir. Hazırlanan anket öncelikle rastgele seçilen 20 öğrenciye uyarlanmış ve alınan geri dönüşler doğrultusunda anket yeniden düzenlenmiştir. Araştırma verileri SPSS (Statistical Package For Social Sciences) 20 bilgisayar programı ile analiz edilmiştir. Tutum ölçeğine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmıştır.

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

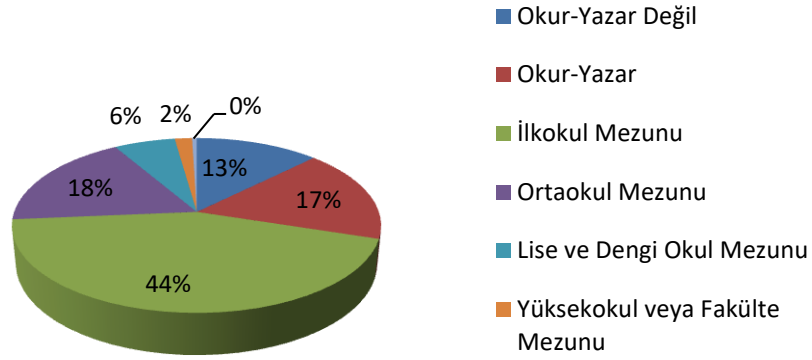
Yapılan çalışmada, taşıma merkezi okullarda öğrenim gören öğrencilerin, Görsel Sanatlar dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi ve ortaya çıkan bulgular arasında karşılaştırma yapılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin, dersin işlenişinde yapılan sanatsal etkinliklerin, kendilerini sorgulamalarına, ilgi ve değerlerini fark etmelerine, dersin içeriğinin yaratıcı ve içgüdüsel duygularını ortaya çıkararak hayata bakış açılarını nasıl yönlendirdiğine, Görsel Sanatlar dersine verdikleri önem, sevgi, hoşlanma gibi duyguları ile Görsel Sanatlar dersinin kendilerine sağladığı kazanımlara ilişkin tutumlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Taşınmalı eğitim kız öğrencilerin eğitime katılımını artırmaktadır. Tablo 4’de görüldüğü gibi kız öğrencilerin oranı erkek öğrencilere yaklaşmıştır. Öğrenci katılımcılara ait cinsiyet ile ilgili frekans ve yüzde değerleri Tablo 4’te verilmiştir.

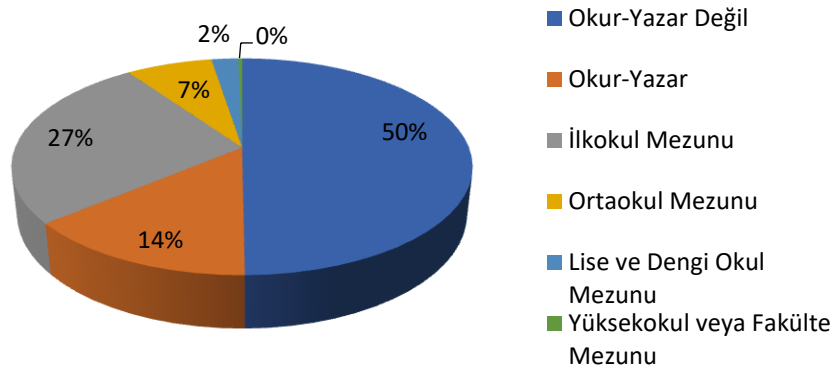
Tablo 4. Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımları.

Değişken	Kategori	Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kız	280	45
	Erkek	346	55

Şekil 1 ve 2’de Öğrencilerin anne ve babalarının öğrenim durumları görülmektedir. Babaların büyük çoğunluğu ilkokul ve daha altı, anneler ise büyük bir yüzde ile okuryazar değil veya okuryazar olarak görülmektedir.

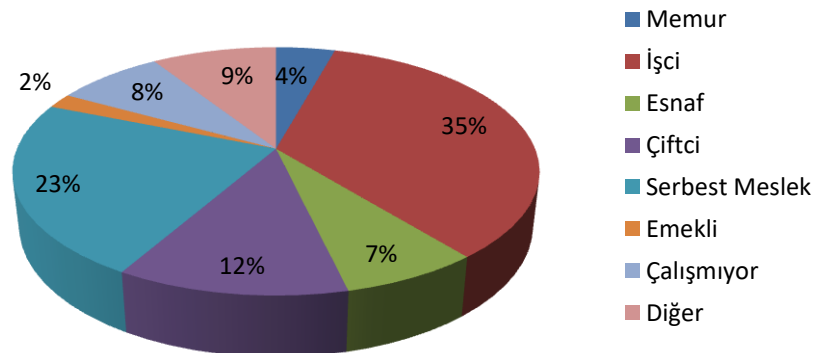

Şekil 1. Babanın Öğrenim Durumu.

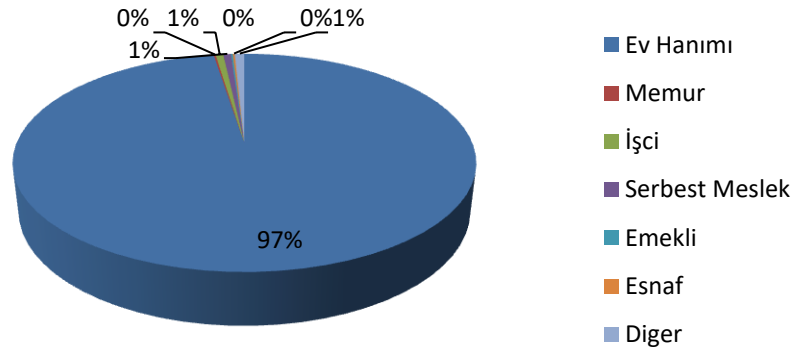

Şekil 2. Annenin Öğrenim Durumu.

Babaların yüzde olarak çoğunluğu işçi ve serbest meslek olarak çalışmaktadırlar. Anneler ise büyük bir yüzde ile ev kadını olarak görülmektedir (Şekil 3-4). Annelerin - babaların eğitim durumları ve meslekleri göz önüne alındığında; daha çok geçim derdi, kültürel ve sosyal durumlar, aile yapısı ve diğer nedenler ile öğrencilerin Görsel Sanatlar Dersine bakışı olumsuz yönde etkilenebilmektedir.

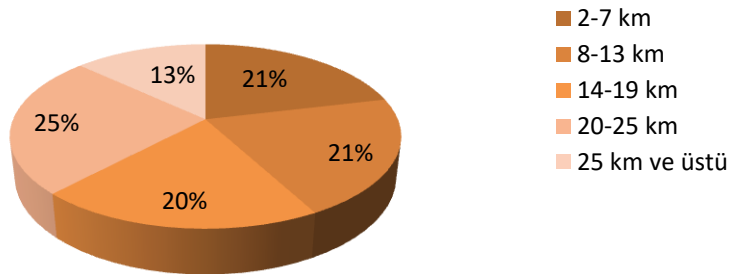

Şekil 3. Babanın Mesleği.

Şekil 4. Annenin Mesleği.

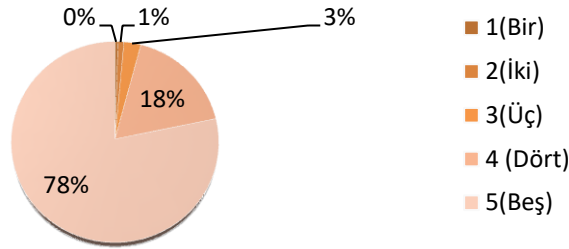
Okulun eve yakın olmasının en önemli avantajı zamandan tasarruf sağlamaktır. Öğrencilerin %21'lik kesimi 2-7 km. arasında ikamet etmekte iken %79'luk kısmı 8-25 km. ve üstünde ikamet etmektedir (Şekil-5). Öğrencilerin çoğunluğunun okul ve ev mesafesinin uzun olduğu görülmektedir. Uzun yol trafiğinden dolayı öğrencide eve gelene kadar bir yorgunluk meydana gelebilir. Taşıma araçlarının aşırı kalabalık olması öğrencilerin sanat eğitimi malzemelerini taşımakta zorlanmalarına neden olmaktadır. Bu nedenle taşıma merkezli okullarda öğrencilerin görsel sanatlar dersinde kullandıkları malzemeleri saklayabilecekleri dolapların olması gerekmektedir.

Şekil 5. Evinizin Taşımali İlköğretim Okuluna Olan Uzaklığı Ne Kadardır.

%96'lık kısmı oluşturan öğrencilerin aldıkları not 4 ve 5'dir (Şekil 6). Bu oran öğrencilerin bu derste çok başarılı olduklarını göstermektedir. Görsel sanatlar eğitimi dersinde bu oranın yüksek olması derse karşı olan ilgi ve tutumla alakalıdır. Görsel sanatlar eğitimindeki başarı öğrencinin akademik özgüvenini artırmaktadır. Öğrenciler, görsel sanatlar dersinde elde etmiş oldukları becerileri ile psiko- motor, bilişsel ve duyuşsal gelişimlerine katkı sağlarlar. Bu öğrencilerin genel olarak özgüvenini ve derse katılımını artırır. Ama olumsuz anlamda Görsel Sanatlar Dersinde başarı notunun

yüksek olması irdelendiğinde bazı okullarda dersin branş öğretmenleri tarafından yürütülmüş olabileceğini söyleyebiliriz. Ne yazık ki Görsel Sanatlar Derslerine bazı öğretmenlerin alanları olmadığı halde ders ücreti alabilmek için derse girdikleri söylenebilir. Bu problemin ortadan kalkması için okul idarecilerine büyük görev düşmektedir.

Şekil 6. Görsel Sanatlar Başarı Notu.

Tablo 5. Ankete Katılan Taşımali Merkezli Okullardaki Öğrencilerin Görüşleri.

Madde	Anket Maddeleri	X	Ss	Düzye
1	Görsel Sanatlar Dersini Çok Seviyorum	1,5463	0,94924	Tamamen Katılıyorum
2	Görsel Sanatlar Dersini Sıkıcı Buluyorum	4,0208	2,43926	Katılmıyorum
3	Görsel Sanatlar Derslerine Verilen Zamanı Az Buluyorum	2,3003	1,43752	Katılıyorum
4	Sanat Derslerinin Notla Değerlendirilmesini İstemiyorum	2,623	1,55693	Kısmen Katılıyorum
5	Boş Zamanlarımızda da Resim Yapmak İstiyorum.	2,3067	1,44837	Katılıyorum
6	Görsel Sanatlar Derslerini Ayrı Bir Sanat Atölyesinde Yapmak İstiyorum	2,0256	1,41511	Katılıyorum
7	Görsel Sanatlar Derslerini Farklı Mekânlarda Yapmak İsterim.	2,4409	1,54211	Katılıyorum
8	İlerde Ünlü Bir Ressam ya da Sanat Öğretmeni Olmak İstiyorum.	2,9984	1,60649	Kısmen Katılıyorum
9	Sene Sonu Resim Sergilerine Katılmaktan Hoşlanmıyorum.	3,1949	1,58302	Kısmen Katılıyorum
10	Resim Yarışmalarına Katılmaktan Hoşlanmıyorum	3,1965	1,5924	Kısmen Katılıyorum
11	Resmimin Eleştirilmesinden Hoşlanmıyorum.	2,7907	1,56235	Kısmen Katılıyorum
12	Farklı Araç Gereç Kullanılmasından Hoşlanmıyorum	3,0543	1,65319	Kısmen Katılıyorum
13	Resim Derslerinde de Teknolojiden Yararlanılmasını İstiyorum.	2,262	1,49186	Katılıyorum

14	Değişik Tekniklerle Resim Yapmak İstiyorum.	1,9026	1,26937	Katılıyorum
15	Pahalı Malzemeler Kullanılmasını İstemiyorum.	2,5431	1,53014	Katılıyorum
16	Görsel Sanatlar Ödevlerimi Evde Tamamlamaktan Sıkılıyorum.	2,9665	1,65423	Kısmen Katılıyorum
17	Görsel Sanatlar Derslerinde Her Yıl Aynı Konuları Yapmaktan Sıkılıyorum.	2,6645	1,6236	Kısmen Katılıyorum
18	Görsel Sanatlar Araç ve Gereçlerimi Eve Götürmek İstemiyorum	2,8403	1,64342	Kısmen Katılıyorum
19	Müze ve Sergi Açılışlarına Gidilmesini İstiyorum.	1,8866	1,30411	Katılıyorum
20	Ünlü Ressamların Hayatlarını Merak Ediyorum.	2,2061	1,46228	Katılıyorum
21	Okulumuz, Derslik Sayısı ve Bina Açısından Yetersizdir.	2,9696	1,60021	Kısmen Katılıyorum
22	Okulumuzda Bize Her Türlü Sosyal İmkân Sunulmaktadır.	2,9345	1,50748	Kısmen Katılıyorum
23	Okulumuz, Öğretmen Sayısı Bakımından Yetersizdir.	3,5799	3,07935	Katılmıyorum
24	Öğle Yemeği Dışında Gerekliğinde Alışveriş Yapabileceğimiz Bir Kantin Bulunmaktadır.	2,2875	1,59311	Katılıyorum
25	Okulda Verilen Yemekler Doyurucu Olmuyor.	2,7572	1,60952	Kısmen Katılıyorum
26	Okulumuzun Sınıf Mevcutları Çok Fazladır.	2,853	1,62898	Kısmen Katılıyorum
27	Gün Sonunda Yorgun Düşüyorum ve Başarımı Düşürdüğünü Düşünüyorum.	2,4026	1,51713	Katılıyorum
28	Evimin Çevresinde İmkânlar Sınırlı; Okulda ve Çevresinde Araştırma Yapmak İçin İmkân Bulabiliyorum.	3,1518	1,62214	Kısmen Katılıyorum
29	Taşıma Araçlarının Şoförlerinin Bizimle İletişimini Zayıf Buluyorum.	3,024	1,6698	Kısmen Katılıyorum
30	Taşıma Araçlarında Bize Rehberlik Edecek Ek Personel Var.	3,8466	2,55101	Katılmıyorum
31	Taşıma Araçlarına Bizim Dışımızda Kişiler Alınmaktadır ve Bu Yüzden Biz Ayakta Gidip Geliyoruz.	2,7157	1,68066	Kısmen Katılıyorum
32	Yolların Bozuk Olması, Özellikle Kış Mevsiminde, Bizi Olumsuz Etkilemektedir.	2,1022	1,45407	Katılıyorum
33	Taşımali Öğrencilerde Devamsızlık Yapma Fazladır.	2,615	1,94081	Kısmen Katılıyorum
34	Taşımali İlköğretim Uygulaması Doğru Bir Uygulamadır ve Devam Ettirilmelidir.	2,4249	1,58138	Katılıyorum
35	Otobüs veya Minibüsle Okula Gelmek Beni Çok Yoruyor.	3,0831	1,67125	Kısmen Katılıyorum
36	Otobüse Yetişmek İçin Diğer Öğrencilere Göre Daha Erken Kalkmak Zorunda Kalıyorum.	2,5863	1,6482	Katılıyorum
37	Taşımali Olarak Okula Geldiğim İçin Akşam Görsel Sanatlar Kurslarına Kalamıyorum.	2,5911	1,67681	Katılıyorum
38	Taşımali Olarak Okula Geldiğim İçin Akşam Kurstan Sonra Eve Dönmem Sorun Oluyor.	2,7173	1,65648	Kısmen Katılıyorum
39	Taşımali Olarak Okula Geldiğim İçin Hafta Sonları Kurslara Kalamıyorum.	2,6358	1,63216	Kısmen Katılıyorum
40	Ailem Görsel Sanatlar Faaliyetlerine Katılmama İzin Vermiyor.	3,6613	1,57491	Katılmıyorum
41	Taşımali Olarak Okula Geldiğim İçin Görsel Sanatlar Faaliyetlerine Katılamıyorum	2,9808	2,72052	Kısmen Katılıyorum

Tablo 5'ün genel aritmetik ortalaması (2,72), (Kısmen Katılıyorum) denk gelmektedir.

Tablo 5'teki verilerden yararlanılarak en yüksek aritmetik ortalamaya sahip yargılar sırası ile;

2. madde “Görsel Sanatlar Dersini Sıkıcı Buluyorum” aritmetik ortalaması ($x=4,0208$) ve standart sapması ($Ss=2,43926$)- Katılıyorum, 30. Madde “Taşıma Araçlarında Bize Rehberlik Edecek Ek Personel Var” aritmetik ortalaması ($x=3,8466$) ve standart sapması ($Ss=2,55101$) Katılmıyorum, 40. Madde “Ailem Görsel Sanatlar Faaliyetlerine Katılmama İzin Vermiyor” aritmetik ortalaması ($x=3,66131$) ve standart sapması ($Ss=1,57491$) Katılmıyorum, 23. madde “Okulumuz, Öğretmen Sayısı Bakımından Yetersizdir” aritmetik ortalaması ($x=3,5799$) ve standart sapması ($Ss=3,07935$) Katılıyorum, olduğu tespit edilmiştir.

En düşük aritmetik ortalamaya sahip yargılar ise sırası ile; 1. Madde “Görsel Sanatlar Dersini Çok Seviyorum” aritmetik ortalaması ($x=1,5463$) ve standart sapması ($Ss=0,94924$)-Tamamen Katılıyorum, 19. madde “Müze ve Sergi Açılışlarına Gidilmesini İstiyorum” aritmetik ortalaması ($x=1,8866$) ve standart sapması ($Ss=1,30411$)-Katılıyorum, 14. Madde “Değişik Tekniklerle Resim Yapmak İstiyorum” aritmetik ortalaması ($x=1,9026$) ve standart sapması ($Ss=1,26937$)-Katılıyorum, 6. Madde “Görsel Sanatlar Derslerini Ayrı Bir Sanat Atölyesinde Yapmak İstiyorum” aritmetik ortalaması ($x=2,0256$) ve standart sapması ($Ss= 1,41511$)-Katılıyorum, olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6. *Görsel Sanatlar Dersini Çok Seviyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	418	66,8
Katılıyorum	125	20
Kısmen Katılıyorum	51	8,1
Katılmıyorum	13	2,1
Hiç Katılmıyorum	19	3
Toplam	626	100

“Görsel Sanatlar Dersini Çok Seviyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 66,8’i “Tamamen Katılıyorum”, % 20’si “Katılıyorum”, % 8,1’i “Kısmen Katılıyorum”, % 2,1’i “Katılmıyorum” ve % 3’ü “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 6). “Görsel Sanatlar Dersini Çok Seviyorum” sorusuna verilen

yanıtların aritmetik ortalaması ($x=1,5463$) ve standart sapması ($Ss=0,94924$)- 5'li Likert ölçeğinde Tamamen Katılıyorum denk gelmektedir (Tablo 5). Bu verilerden Görsel sanatlar dersinin öğrenciler tarafından sevildiği öğrenilmektedir. Katılmayan küçük bir oranın ise daha çok bölgenin özelliğinden kaynaklanan sorunlardan (din, aile, vb.) olduğu düşünülmektedir. Ailenin sosyal, kültürel ve ekonomik durumu Görsel Sanatlar dersine olan tutumu etkilemektedir. Eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar nedeniyle aileler, çocuklarının Matematik, Fen bilgisi ve Türkçe gibi diğer derslere ağırlık verilmesini ön görmektedirler. Oysaki bu durum derslerdeki başarıyı artırmayacaktır. Tam aksine öğrenciler için terapi niteliğinde olan Görsel Sanatlar Eğitiminin etkili işlenmemesi duyuşsal, bilişsel ve psiko-motor becerilerini de köreltecektir. Ailenin ekonomik durumunun bozuk olması da Görsel Sanatlar Dersinde malzeme temininde sorun oluşturabilir. Bu nedenle ders öğretmeninin atık malzemelerden faydalanarak çalışması malzeme temini sorununa çözüm yolu olabilir.

Tablo 7. *Görsel Sanatlar Dersini Sıkıcı Buluyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	54	8,6
Katılıyorum	63	10,1
Kısmen Katılıyorum	65	10,4
Katılmıyorum	128	20,4
Hiç Katılmıyorum	316	50,5
Toplam	626	100

“Görsel Sanatlar Dersini Sıkıcı Buluyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 8,6’sı “Tamamen Katılıyorum”, % 10,1’i “Katılıyorum”, % 10,4’ü” Kısmen Katılıyorum”, % 20,4’ü “Katılmıyorum” ve % 50,5’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 7). “Görsel Sanatlar Dersini Sıkıcı Buluyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=4,0208$) ve standart sapması ($Ss=2,43926$)- 5'li Likert ölçeğinde Katılmıyorum denk gelmektedir (Tablo 6). Bu verilerden Görsel sanatlar dersinin öğrenciler tarafından sıkıcı bulunmadığı görülmektedir. Görsel sanatlar dersini sevenlerin oranı yaklaşık % 70,9’u’ bulurken bu dersten sıkılanların oranı %19 olmaktadır. % 10’luk kesim dersi sevip fakat dersin işleniş biçiminden kaynaklandığı için dersi sıkıcı bulan kısmı oluşturduğu düşünülmektedir. Bu verilere göre, öğretmen

dersi sevmeyen ve sıkıcı bulan öğrencileri derste aktif katılmalarını sağlayacak farklı strateji ve yöntemler kullanılmalıdır. Öğretmenin kullanacağı strateji, yöntem ve tekniklerin yanında dersin işlenişine uygun atölyeler ve gerekli malzemelerin olması dersin istenilen hedefe ulaşması açısından önemlidir.

Tablo 8. *Görsel Sanatlar Derslerine Verilen Zamanı Az Buluyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	267	42,7
Katılıyorum	134	21,4
Kısmen Katılıyorum	78	12,5
Katılmıyorum	64	10,2
Hiç Katılmıyorum	83	13,3
Toplam	626	100

“Görsel Sanatlar Derslerine Verilen Zamanı Az Buluyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 42,7’si “Tamamen Katılıyorum”, % 21,4’ü “Katılıyorum”, % 12,5’i “Kısmen Katılıyorum”, %10,2’si “Katılmıyorum” ve % 13,3’ü “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 8). “Görsel Sanatlar Derslerine Verilen Zamanı Az Buluyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,3003$) ve standart sapması ($Ss=1,43752$) 5’li Likert ölçeğinde Katılıyorum denk gelmektedir (Tablo 7). Ankete katılan öğrenciler derse verilen zamanı az bulmaktadırlar. Ders süresinin kısıtlı olması verilmesi öngörülen uygulamaları olumsuz olarak etkilemektedir. Görsel sanatlar eğitimi ders süresinin kısa olması öğrencinin derse olan ilgisini azaltmaktadır.

Tablo 9. *Sanat Derslerinin Notla Değerlendirilmesini İstemiyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	239	38,2
Katılıyorum	84	13,4
Kısmen Katılıyorum	96	15,3
Katılmıyorum	88	14,1
Hiç Katılmıyorum	119	19
Toplam	626	100

“Sanat Derslerinin Notla Değerlendirilmesini İstemiyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 38,2’si “Tamamen Katılıyorum”, % 13,4’ü “Katılıyorum”, % 15,3’ü “Kısmen Katılıyorum”, %14,1’i “Katılmıyorum” ve % 19’u “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir. “Sanat Derslerinin Notla Değerlendirilmesini İstemiyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,623$) ve standart sapması ($Ss=1,55693$) 5’li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir (Tablo 9). Ankete katılan öğrencilerin yarısından fazlası sanat derslerinin notla değerlendirilmesini istememektedir.

Tablo 10. *Boş Zamanlarımızda da Resim Yapmak İstiyorum.*

Yanıtlar	Frekans (F)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	271	43,3
Katılıyorum	119	19
Kısmen Katılıyorum	100	16
Katılmıyorum	45	7,2
Hiç Katılmıyorum	91	14,5
Toplam	626	100

“Boş Zamanlarımızda da Resim Yapmak İstiyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 43’3’ü “Tamamen Katılıyorum”, % 19’u “Katılıyorum”, % 16’sı “Kısmen Katılıyorum”, % 7,2’si “Katılmıyorum” ve % 14,5’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 10). “Boş Zamanlarımızda da Resim Yapmak İstiyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,3067$) ve standart sapması ($Ss=1,44837$) 5’li Likert ölçeğinde Katılıyorum denk gelmektedir (Tablo 9). Ankete katılan öğrencilerin vermiş oldukları cevap doğrultusunda büyük çoğunluğun boş zamanlarında da resim yapmak istedikleri görülmekte, okul dışında da sanatsal faaliyetler içerisinde olmak istedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 11. *Görsel Sanatlar Derslerini Ayrı Bir Sanat Atölyesinde
Yapmak İstiyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	354	56,5
Katılıyorum	94	15
Kısmen Katılıyorum	58	9,3
Katılmıyorum	48	7,7
Hiç Katılmıyorum	72	11,5
Toplam	626	100

“Görsel Sanatlar Derslerini Ayrı Bir Sanat Atölyesinde Yapmak İstiyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 56,5’i “Tamamen Katılıyorum”, % 15’i “Katılıyorum”, % 9,3’ü “Kısmen Katılıyorum”, % 7,7’si “Katılmıyorum” ve % 11,5’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir. “Görsel Sanatlar Derslerini Ayrı Bir Sanat Atölyesinde Yapmak İstiyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=2,0256$) ve standart sapması ($Ss=1,41511$) 5’li Likert ölçeğinde Katılıyorum denk gelmektedir (Tablo 11). Öğrenciler Görsel Sanatlar dersi için ayrı bir atölye istemektedirler.

Bu bulgudan çıkan sonuca göre Görsel Sanatlar Dersini uygulayabilmek için gerekli fiziki alanın olmadığı görülmektedir. Görsel Sanatlar dersinde verilmesi öngörülen bazı çalışmaların sınıf ortamında yapılamayacağı göz önüne alınmalıdır. Nitelikli Görsel Sanatlar Eğitimi verilmesi için sanat atölyelerinin olması gerekmektedir. Görsel Sanatlar dersinde ihtiyaç duyulan fiziksel mekânların olmaması öğretmenlerin etkinlikleri programlama ve istedikleri etkinlikleri yapamamalarına ve kazandırılması istenilen hedeflerin gerçekleşmemesine neden olacaktır. Görsel sanatlar dersinin uygulandığı fiziksel mekân öğrencilerin derede motivasyonunu artırırken bilişsel ve psiko-motor becerilerinin gelişmesinde önemli etkisi bulunmaktadır. Elde bulgulardan bazı okullarda Görsel sanatlar dersinde sürenin sınırlı olması veya dersi uygulayacak öğretmenin olmaması gibi nedenlerden ötürü okul idaresi tarafından Görsel Sanatlar atölyesinin açılmadığı görülmektedir.

Tablo 12. *Görsel Sanatlar Derslerini Farklı Mekânlarda
Yapmak İsterim.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	265	42,3
Katılıyorum	109	17,4
Kısmen Katılıyorum	75	12
Katılmıyorum	65	10,4
Hiç Katılmıyorum	112	17,9
Toplam	626	100

“Görsel Sanatlar Derslerini Farklı Mekânlarda Yapmak İsterim” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 42,3’ü “Tamamen Katılıyorum”, % 17,4’ü “Katılıyorum”, % 12’si “Kısmen Katılıyorum”, % 10,4’ü “Katılmıyorum” ve % 17,9’u “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 12). “Görsel Sanatlar Derslerini Farklı Mekânlarda Yapmak İsterim” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,4409$) ve standart sapması ($Ss=1,54211$) 5’li Likert ölçeğinde Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 13. *İlerde Ünlü Bir Ressam ya da Sanat Öğretmeni
Olmak İstiyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	184	29,4
Katılıyorum	74	11,8
Kısmen Katılıyorum	108	17,3
Katılmıyorum	79	12,6
Hiç Katılmıyorum	181	28,9
Toplam	626	100

“İlerde Ünlü Bir Ressam ya da Sanat Öğretmeni Olmak İstiyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 29,4’ü “Tamamen Katılıyorum”, % 11,8’i “Katılıyorum”, % 17,3’ü “Kısmen Katılıyorum”, %12,6’sı “Katılmıyorum” ve % 28,9’u “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 13). “İlerde Ünlü Bir Ressam ya da Sanat Öğretmeni Olmak İstiyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması

($x=2,9984$) ve standart sapması ($Ss=1,60649$) 5'li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 14. *Sene Sonu Resim Sergilerine Katılmaktan Hoşlanmıyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	150	24
Katılıyorum	77	12,3
Kısmen Katılıyorum	107	17,1
Katılmıyorum	85	13,6
Hiç Katılmıyorum	207	33,1
Toplam	626	100

“Sene Sonu Resim Sergilerine Katılmaktan Hoşlanmıyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 24’ü “Tamamen Katılıyorum”, % 12,3’ü “Katılıyorum”, % 17,1’i “Kısmen Katılıyorum”, % 13,6’sı “Katılmıyorum” ve % 33,1’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 14). “Sene Sonu Resim Sergilerine Katılmaktan Hoşlanmıyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=3,1949$) ve standart sapması ($Ss=1,58302$) 5'li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir. Sene sonu resim sergilerine katılmaktan hoşlanmayan öğrencilerin katılamama nedenlerinin birkaçı şunlar olduğu düşünülmektedir: Yaptıkları çalışmalarının sergilenmesinden çekinme, toplum önüne çıkamama gibi nedenler, özgüven eksikliği, çalışmasının kendisinin beğenmemesi yâda toplum tarafından kötü eleştirileceğini düşünmesinden kaynaklanmaktadır.

Tablo 15. *Resim Yarışmalarına Katılmaktan Hoşlanmıyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	151	24,1
Katılıyorum	82	13,1
Kısmen Katılıyorum	94	15
Katılmıyorum	91	14,5
Hiç Katılmıyorum	208	33,2
Toplam	626	100

“Resim Yarışmalarına Katılmaktan Hoşlanmıyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 24,1’i “Tamamen Katılıyorum”, % 13,1’i “Katılıyorum”, % 15’i “Kısmen Katılıyorum”, % 14,5’i “Katılmıyorum” ve % 33,2’si “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 15). “Resim Yarışmalarına Katılmaktan Hoşlanmıyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=3,1965$) ve standart sapması ($Ss=1,5924$) 5’li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 16. *Resmimin Eleştirilmesinden Hoşlanmıyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	201	32
Katılıyorum	95	15,2
Kısmen Katılıyorum	108	17,3
Katılmıyorum	78	12,5
Hiç Katılmıyorum	144	23
Toplam	201	32

“Resmimin Eleştirilmesinden Hoşlanmıyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 32’si “Tamamen Katılıyorum”, % 15,2’si “Katılıyorum”, % 17,3’ü “Kısmen Katılıyorum”, % 12,5’i “Katılmıyorum” ve % 23’ü “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 16). “Resmimin Eleştirilmesinden Hoşlanmıyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,7907$) ve standart sapması ($Ss=1,56235$) 5’li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 17. *Farklı Araç Gereç Kullanılmasından Hoşlanmıyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	181	28,9
Katılıyorum	90	14,4
Kısmen Katılıyorum	74	11,8
Katılmıyorum	76	12,1
Hiç Katılmıyorum	205	32,7
Toplam	626	100

“Farklı Araç Gereç Kullanılmasından Hoşlanmıyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 28,9’u “Tamamen Katılıyorum”, % 14,4’ü “Katılıyorum”, % 11,8’i “Kısmen Katılıyorum”, %12,1’i “Katılmıyorum” ve % 32,7’si “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 17). “Farklı Araç Gereç Kullanılmasından Hoşlanmıyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=3,0543$) ve standart sapması ($Ss=1,65319$) 5’li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir. Farklı araç ve gereçlerin kullanılmasından hoşlanılmıyorum sorusuna verilen cevap kısmen katılmıyorum’ a denk gelmesinin başlıca nedenlerinden birisi ailenin ekonomik durumunun yetersiz olduğundan kaynaklandığı düşünülebilir.

Tablo 18. *Resim Derslerinde de Teknolojiden Yararlanılmasını İstiyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	297	47,4
Katılıyorum	111	17,7
Kısmen Katılıyorum	70	11,2
Katılmıyorum	53	8,5
Hiç Katılmıyorum	95	15,2
Toplam	626	100

“Resim Derslerinde de Teknolojiden Yararlanılmasını İstiyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 47,4’ü “Tamamen Katılıyorum”, % 17,7’si “Katılıyorum”, % 11,2’si “Kısmen Katılıyorum”, % 8,5’i “Katılmıyorum” ve % 15,2’si “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 18). “Resim Derslerinde de Teknolojiden Yararlanılmasını İstiyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,262$) ve standart sapması ($Ss=1,49186$) 5’li Likert ölçeğinde Katılıyorum denk gelmektedir. Günümüzde hızlı gelişen teknolojinin her alanda etkili olduğunu söyleyebiliriz. Teknolojinin, Görsel sanatlar dersinde uygulama aşmasından ziyade teorik anlamda katkı sağlayacağı düşünülerek öğrencilerin bilgilerinin yapılandırma süresince belirli süreler dahilinde teknolojiden faydalanılması yerinde olacaktır.

Tablo19. *Değişik Tekniklerle Resim Yapmak İstiyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	356	56,9
Katılıyorum	108	17,3
Kısmen Katılıyorum	77	12,3
Katılmıyorum	37	5,9
Hiç Katılmıyorum	48	7,7
Toplam	626	100

“Değişik Tekniklerle Resim Yapmak İstiyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 28,9’u “Tamamen Katılıyorum”, % 14,4’ü “Katılıyorum”, %11,8’i “Kısmen Katılıyorum”, % 12,1’i “Katılmıyorum” ve % 32,7’si “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 19). “Değişik Tekniklerle Resim Yapmak İstiyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=1,9026$) ve standart sapması ($Ss=1,26937$) 5’li Likert ölçeğinde Katılıyorum denk gelmektedir. Farklı tekniklerin öğretilmesi, eski öğrenilen bilgiler üzerine kurulunda ve bundan sonra öğrenilecek bilgilerle yapılandırıldığında öğrenmeyi anlamlı kılacaktır.

Tablo 20. *Pahalı Malzemeler Kullanılmasını İstemiyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	237	37,8
Katılıyorum	109	17,4
Kısmen Katılıyorum	103	16,5
Katılmıyorum	57	9,1
Hiç Katılmıyorum	120	19,2
Toplam	626	100

“Pahalı Malzemeler Kullanılmasını İstemiyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 37,8’i “Tamamen Katılıyorum”, % 17,4’ü “Katılıyorum”, % 16,5’i “Kısmen Katılıyorum”, %9,1’i “Katılmıyorum” ve % 19,2’si “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 20). “Pahalı Malzemeler Kullanılmasını İstemiyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,5431$) ve standart sapması ($Ss=1,53014$) 5’li Likert ölçeğinde Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 21. *Görsel Sanatlar Ödevlerimi Evde Tamamlamaktan Sıkılıyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	204	32,6
Katılıyorum	66	10,5
Kısmen Katılıyorum	91	14,5
Katılmıyorum	77	12,3
Hiç Katılmıyorum	188	30
Toplam	626	100

“Görsel Sanatlar Ödevlerimi Evde Tamamlamaktan Sıkılıyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 32,6’sı “Tamamen Katılıyorum”, % 10,5’i “Katılıyorum”, % 14,5’i “Kısmen Katılıyorum”, % 12,3’ü “Katılmıyorum” ve % 30’u “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 21). “Görsel Sanatlar Ödevlerimi Evde Tamamlamaktan Sıkılıyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=2,9665$) ve standart sapması ($S_s=1,65423$) 5’li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 22. *Görsel Sanatlar Derslerinde Her Yıl Aynı Konuları Yapmaktan Sıkılıyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	242	38,7
Katılıyorum	91	14,5
Kısmen Katılıyorum	75	12
Katılmıyorum	71	11,3
Hiç Katılmıyorum	147	23,5
Toplam	626	100

“Görsel Sanatlar Derslerinde Her Yıl Aynı Konuları Yapmaktan Sıkılıyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 38,7’si “Tamamen Katılıyorum”, % 14,5’i “Katılıyorum”, % 12’si “Kısmen Katılıyorum”, % 11,3’ü “Katılmıyorum” ve % 23,5’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 22). “Görsel Sanatlar Derslerinde Her Yıl Aynı Konuları Yapmaktan Sıkılıyorum.” sorusuna verilen

yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,6645$) ve standart sapması ($Ss=1,6236$) 5'li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 23. *Görsel Sanatlar Araç ve Gereçlerimi Eve Götürmek İstemiyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	210	33,5
Katılıyorum	100	16
Kısmen Katılıyorum	68	10,9
Katılmıyorum	76	12,1
Hiç Katılmıyorum	172	27,5
Toplam	626	100

“Görsel Sanatlar Araç ve Gereçlerimi Eve Götürmek İstemiyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 33,5’i “Tamamen Katılıyorum”, % 16’sı “Katılıyorum”, % 10,9’u “Kısmen Katılıyorum”, %12,1’i “Katılmıyorum” ve % 27,5’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 23). “Görsel Sanatlar Araç ve Gereçlerimi Eve Götürmek İstemiyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,8403$) ve standart sapması ($Ss=1,64342$) 5'li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 24. *Müze ve Sergi Açılışlarına Gidilmesini İstiyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	377	60,2
Katılıyorum	88	14,1
Kısmen Katılıyorum	65	10,4
Katılmıyorum	47	7,5
Hiç Katılmıyorum	49	7,8
Toplam	626	100

“Müzelere ve Sergilere Gidilmesini İstiyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 60,2’si “Tamamen Katılıyorum”, % 14,1’i “Katılıyorum”, % 10,4’ü “Kısmen Katılıyorum”, %7,5’i “Katılmıyorum” ve % 7,8’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 24). “Müze ve Sergi Açılışlarına Gidilmesini İstiyorum”

sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=1,8866$) ve standart sapması ($Ss=1,30411$) 5'li Likert ölçeğinde Katılıyorum denk gelmektedir. Gelişmekte olan ülkemizde öğrencilerin değişik sanat kariyerleri konusunda bilgi sahibi olması bilgi paylaşımını ve iletişim kurma becerilerini geliştirmiş olacaktır.

Tablo 25. *Ünlü Ressamların Hayatlarını Merak Ediyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	299	47,8
Katılıyorum	108	17,3
Kısmen Katılıyorum	98	15,7
Katılmıyorum	39	6,2
Hiç Katılmıyorum	81	12,9
Toplam	1	0,2

“Ünlü Ressamların Hayatlarını Merak Ediyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 33,5’i “Tamamen Katılıyorum”, % 16’sı “Katılıyorum”, % 10,9’u “Kısmen Katılıyorum”, % 12,1’i “Katılmıyorum” ve % 27,5’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 25). “Ünlü Ressamların Hayatlarını Merak Ediyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,2061$) ve standart sapması ($Ss=1,46228$) 5'li Likert ölçeğinde Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 26. *Okulumuz, Derslik Sayısı ve Bina Açısından Yetersizdir.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	184	29,4
Katılıyorum	84	13,4
Kısmen Katılıyorum	99	15,8
Katılmıyorum	85	13,6
Hiç Katılmıyorum	174	27,8
Toplam	626	100

“Okulumuz, Derslik Sayısı ve Bina Açısından Yetersizdir” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 29,4’ü “Tamamen Katılıyorum”, % 13,4’ü “Katılıyorum”, % 15,8’i “Kısmen Katılıyorum”, % 13,6’sı “Katılmıyorum” ve % 27,8’si “Hiç

Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 26). “Okulumuz, Derslik Sayısı ve Bina Açısından Yetersizdir” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=2,9696$) ve standart sapması ($S_s=1,60021$) 5'li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 27. Okulumuzda Bize Her Türü Sosyal İmkân Sunulmaktadır.

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	159	25,4
Katılıyorum	107	17,1
Kısmen Katılıyorum	124	19,8
Katılmıyorum	88	14,1
Hiç Katılmıyorum	148	23,6
Toplam	626	100

“Okulumuzda Bize Her Türü Sosyal İmkân Sunulmaktadır” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 25,4’ü “Tamamen Katılıyorum”, % 17,1’i “Katılıyorum”, % 19,8’i “Kısmen Katılıyorum”, % 14,1’i “Katılmıyorum” ve % 23,6’sı “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 27). “Okulumuzda Bize Her Türü Sosyal İmkân Sunulmaktadır” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=2,9345$) ve standart sapması ($S_s=1,50748$) 5'li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 28. Okulumuz, Öğretmen Sayısı Bakımından Yetersizdir.

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	136	21,7
Katılıyorum	67	10,7
Kısmen Katılıyorum	72	11,5
Katılmıyorum	92	14,7
Hiç Katılmıyorum	259	41,4
Toplam	626	100

“Okulumuz, Öğretmen Sayısı Bakımından Yetersizdir” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 21,7’si “Tamamen Katılıyorum”, % 10,7’si “Katılıyorum”, %

11,5'i “Kısmen Katılıyorum”, % 14,7'si “Katılmıyorum” ve % 41,4'ü “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 28). “Okulumuz, Öğretmen Sayısı Bakımından Yetersizdir” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=3,5799$) ve standart sapması ($Ss=3,07935$)- 5'li Likert ölçeğinde Katılmıyorum denk gelmektedir. Elde edilen bulgulara göre heterojen ($Ss=3,07935$) bir dağılımın olduğunu görmekteyiz. Bu durumun başlıca nedeni olarak bazı okullarda yeterli görsel sanatlar öğretmeni bulunurken bazı okullarda ise görsel sanatlar eğitimine giren öğretmenin olmadığını söyleyebiliriz. Görsel sanatlar dersinde öğretmeni olmayan okullarda başka öğretmenlerin derslere girdiği düşünülmektedir. Bu durum görsel sanatlar dersinde verilmesi ön görülen temel bilgi ve becerilerin verilememesine ve öğrenciler için terapi niteliğindeki dersin sürece uygun işlenememesine sebep olacaktır.

Tablo 29. *Öğle Yemeği Dışında Gerekliğinde Alışveriş Yapabileceğimiz Bir Kantin Bulunmaktadır.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	323	51,6
Katılıyorum	82	13,1
Kısmen Katılıyorum	63	10,1
Katılmıyorum	34	5,4
Hiç Katılmıyorum	124	19,8
Toplam	626	100

“Öğle Yemeği Dışında Gerekliğinde Alışveriş Yapabileceğimiz Bir Kantin Bulunmaktadır” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 51,6'sı “Tamamen Katılıyorum”, % 13,1'i “Katılıyorum”, % 10,1'i “Kısmen Katılıyorum”, % 5,4' ü “Katılmıyorum” ve % 19,8'i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 29). “Öğle Yemeği Dışında Gerekliğinde Alışveriş Yapabileceğimiz Bir Kantin Bulunmaktadır” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,2875$) ve standart sapması ($Ss=1,59311$) 5'li Likert ölçeğinde Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 30. Okulda Verilen Yemekler Doyurucu Olmuyor.

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	226	36,1
Katılıyorum	76	12,1
Kısmen Katılıyorum	98	15,7
Katılmıyorum	76	12,1
Hiç Katılmıyorum	150	24
Toplam	626	100

“Okulda Verilen Yemekler Doyurucu Olmuyor” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 36,1’i “Tamamen Katılıyorum”, % 12,1’i “Katılıyorum”, % 15,7’si “Kısmen Katılıyorum”, % 12,1’i “Katılmıyorum” ve % 24’ü “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 30). “Okulda Verilen Yemekler Doyurucu Olmuyor.” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,7572$) ve standart sapması ($Ss=1,60952$) 5’li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 31. Okulumuzun Sınıf Mevcutları Çok Fazladır.

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	196	31,3
Katılıyorum	104	16,6
Kısmen Katılıyorum	91	14,5
Katılmıyorum	72	11,5
Hiç Katılmıyorum	163	26,1
Toplam	626	100

“Okulumuzun Sınıf Mevcutları Çok Fazladır” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 31,3’ü “Tamamen Katılıyorum”, % 16,6’sı “Katılıyorum”, % 14,5’i “Kısmen Katılıyorum”, %11,5’i “Katılmıyorum” ve % 26,1’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 31). “Okulumuzun Sınıf Mevcutları Çok Fazladır” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,853$) ve standart sapması ($Ss=1,62898$) 5’li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 32. *Gün Sonunda Yorgun Düşüyorum ve Başarımı Düşürdüğünü Düşünüyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	274	43,8
Katılıyorum	89	14,2
Kısmen Katılıyorum	107	17,1
Katılmıyorum	49	7,8
Hiç Katılmıyorum	107	17,1
Toplam	626	100

“Gün Sonunda Yorgun Düşüyorum ve Başarımı Düşürdüğünü Düşünüyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 43,8’i “Tamamen Katılıyorum”, % 14,2’si “Katılıyorum”, % 17,1’i “Kısmen Katılıyorum”, % 7,8’i “Katılmıyorum” ve % 17,1’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 32). “Gün Sonunda Yorgun Düşüyorum ve Başarımı Düşürdüğünü Düşünüyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,4026$) ve standart sapması ($Ss=1,51713$) 5’li Likert ölçeğinde Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 33. *Evimin Çevresinde İmkânlar Sınırlı; Okulda ve Çevresinde Araştırma Yapmak İçin İmkân Bulabiliyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	160	25,6
Katılıyorum	88	14,1
Kısmen Katılıyorum	89	14,2
Katılmıyorum	75	12
Hiç Katılmıyorum	214	34,2
Toplam	626	100

“Evimin Çevresinde İmkânlar Sınırlı; Okulda ve Çevresinde Araştırma Yapmak İçin İmkân Bulabiliyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 25,6’sı “Tamamen Katılıyorum”, % 14,1’i “Katılıyorum”, % 14,2’si “Kısmen Katılıyorum”, % 12’si “Katılmıyorum” ve % 34,2’si “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 33). “Evimin Çevresinde İmkânlar Sınırlı; Okulda ve Çevresinde Araştırma Yapmak

İçin İmkân Bulabiliyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=3,1518$) ve standart sapması ($Ss=1,62214$) 5'li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir. Öğrencilerinin yarısı ev ve okul çevresinde görsel sanatlar dersi ile ilgili çalışma yapmak için imkân bulamamaktadırlar.

Tablo 34. *Taşıma Araçlarının Şoförlerinin Bizimle İletişimini Zayıf Buluyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	204	32,6
Katılıyorum	54	8,6
Kısmen Katılıyorum	89	14,2
Katılmıyorum	81	12,9
Hiç Katılmıyorum	198	31,6
Toplam	626	100

“Taşıma Araçlarının Şoförlerinin Bizimle İletişimini Zayıf Buluyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 32,6’sı “Tamamen Katılıyorum”, %8,6’sı “Katılıyorum”, % 14,2’si “Kısmen Katılıyorum”, % 12,9’u “Katılmıyorum” ve %31,6’sı “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 34). “Taşıma Araçlarının Şoförlerinin Bizimle İletişimini Zayıf Buluyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=3,024$) ve standart sapması ($Ss=1,6698$) 5'li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 35. *Taşıma Araçlarında Bize Rehberlik Edecek Ek Personel Var.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	96	15,3
Katılıyorum	54	8,6
Kısmen Katılıyorum	76	12,1
Katılmıyorum	74	11,8
Hiç Katılmıyorum	326	52,2
Toplam	626	100

“Taşıma Araçlarında Bize Rehberlik Edecek Ek Personel Var” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 15,3’ü “Tamamen Katılıyorum”, % 8,6’sı

“Katılıyorum”, % 12,1’i “Kısmen Katılıyorum”, % 11,8’i “Katılmıyorum” ve % 52,2’si “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 35). “Taşıma Araçlarında Bize Rehberlik Edecek Ek Personel Var” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=3,8466$) ve standart sapması ($Ss=2,55101$) 5’li Likert ölçeğinde Katılmıyorum’ a denk gelmektedir. Taşıma merkezli okullarda ulaşımı sağlayan araçlarda rehberlik hizmetinin olmaması yol süresince karşılaşılabilecek problemlerde araç sürücüsünü ve öğrencileri zor durumda bırakacaktır. Uzun ve elverişsiz yol ve hava şartlarında yardımcı bir rehberin olması öğrencileri ve araç sürücüsünü güvende hissettirecektir. Elde edilen bulgular sonucunda ne yazık ki araç sürücüsü için ek masraf olarak görülen rehberlik hizmetinin çoğunlukla sağlanamadığını söyleyebiliriz.

Tablo 36. *Taşıma Araçlarına Bizim Dışımızda Kişiler Alınmaktadır ve Bu Yüzden Biz Ayakta Gidip Geliyoruz.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	250	39,9
Katılıyorum	72	11,5
Kısmen Katılıyorum	85	13,6
Katılmıyorum	44	7
Hiç Katılmıyorum	175	28
Toplam	626	100

“Taşıma Araçlarına Bizim Dışımızda Kişiler Alınmaktadır ve Bu Yüzden Biz Ayakta Gidip Geliyoruz” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, %39,9’u “Tamamen Katılıyorum”, % 11,5’i “Katılıyorum”, % 13,6’sı “Kısmen Katılıyorum”, % 7’si “Katılmıyorum” ve % 28’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 36). “Taşıma Araçlarına Bizim Dışımızda Kişiler Alınmaktadır ve Bu Yüzden Biz Ayakta Gidip Geliyoruz” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,7157$) ve standart sapması ($Ss=1,68066$) 5’li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 37. *Yolların Bozuk Olması, Özellikle Kış Mevsiminde, Bizi Olumsuz Etkilemektedir.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	343	54,8
Katılıyorum	85	13,6
Kısmen Katılıyorum	69	11
Katılmıyorum	49	7,8
Hiç Katılmıyorum	80	12,8
Toplam	626	100

“Yolların Bozuk Olması, Özellikle Kış Mevsiminde, Bizi Olumsuz Etkilemektedir” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, %54,8’i “Tamamen Katılıyorum”, % 13,6’sı “Katılıyorum”, % 11’i “Kısmen Katılıyorum”, % 7,8’i “Katılmıyorum” ve % 12,8’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 37). “Yolların Bozuk Olması, Özellikle Kış Mevsiminde, Bizi Olumsuz Etkilemektedir” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,1022$) ve standart sapması ($Ss=1,45407$) 5’li Likert ölçeğinde Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 38. *Taşımali Öğrencilerde Devamsızlık Yapma Fazladır.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	230	36,7
Katılıyorum	101	16,1
Kısmen Katılıyorum	122	19,5
Katılmıyorum	54	8,6
Hiç Katılmıyorum	119	19,1
Toplam	626	100

“Taşımali Öğrencilerde Devamsızlık Yapma Fazladır” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 36,7’si “Tamamen Katılıyorum”, % 16,1’i “Katılıyorum”, % 19,5’i “Kısmen Katılıyorum”, % 8,6’sı “Katılmıyorum” ve % 19,1’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 38). “Taşımali Öğrencilerde Devamsızlık Yapma Fazladır” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,615$) ve standart sapması ($Ss=1,94081$) 5’li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 39. *Taşımali İlköğretim Uygulaması Doğru Bir Uygulamadır ve Devam Ettirilmelidir.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	278	44,4
Katılıyorum	87	13,9
Kısmen Katılıyorum	101	16,1
Katılmıyorum	43	6,9
Hiç Katılmıyorum	117	18,7
Toplam	626	100

“Taşımali İlköğretim Uygulaması Doğru Bir Uygulamadır ve Devam Ettirilmelidir” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 44,4’ü “Tamamen Katılıyorum”, % 13,9’u “Katılıyorum”, % 16,1’i “Kısmen Katılıyorum”, % 6,9’ u “Katılmıyorum” ve % 18,7’si “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 39). “Taşımali İlköğretim Uygulaması Doğru Bir Uygulamadır ve Devam Ettirilmelidir” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,4249$) ve standart sapması ($Ss=1,58138$) 5’li Likert ölçeğinde Katılıyorum denk gelmektedir. Taşıma merkezli okulların yaygınlaşması ülkede eşit eğitim-öğretim hakkına sahip bireylerin yetişmesine olanak sağlar. Bu uygulama uzak diye okula gönderilemeyen pek çok öğrenciye eğitim hakkını sağlarken ülkemize nitelikli bireylerin yetişmesine de yardımcı olmaktadır.

Tablo 40. *Otobüs veya Minibüsle Okula Gelmek Beni Çok Yoruyor.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	191	30,5
Katılıyorum	64	10,2
Kısmen Katılıyorum	85	13,6
Katılmıyorum	74	11,8
Hiç Katılmıyorum	212	33,9
Toplam	626	100

“Otobüs veya Minibüsle Okula Gelmek Beni Çok Yoruyor” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 30,5’i “Tamamen Katılıyorum”, % 10,2’si “Katılıyorum”, % 13,6’sı “Kısmen Katılıyorum”, % 11,8’i “Katılmıyorum” ve % 33,9’u “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 40). “Otobüs veya Minibüsle Okula

Gelmek Beni Çok Yoruyor” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=3,0831$) ve standart sapması ($Ss=1,67125$) 5'li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 41. *Otobüse Yetişmek İçin Diğer Öğrencilere Göre Daha Erken Kalkmak Zorunda Kalıyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	270	43,1
Katılıyorum	73	11,7
Kısmen Katılıyorum	78	12,5
Katılmıyorum	56	8,9
Hiç Katılmıyorum	149	23,8
Toplam	626	100

“Otobüse Yetişmek İçin Diğer Öğrencilere Göre Daha Erken Kalkmak Zorunda Kalıyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 43,1’i “Tamamen Katılıyorum”, % 11,7’si “Katılıyorum”, % 12,5’i “Kısmen Katılıyorum”, % 8,9’ u “Katılmıyorum” ve % 23,8’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 41). “Otobüse Yetişmek İçin Diğer Öğrencilere Göre Daha Erken Kalkmak Zorunda Kalıyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,5863$) ve standart sapması ($Ss=1,6482$) 5'li Likert ölçeğinde Katılıyorum denk gelmektedir. Taşıma merkezli okullarda yaşanan en büyük problemlerden birisi de okul mesafesinin uzak olmasıdır. Ancak hızlı yaşam döngüsüne ayak uyduran bireyler gündelik yaşamda karşılaşacakları problemlerin çözümünde daha sistematik davranırlar. Bu sistemsel döngü programa uygun davranan ve sorumluluk sahibi bireylerin yetişmesine olanak sağlayabilir. Sorumluluk bilincine sahip bireylerin yaşamsal kaygılarını gidermek amacıyla Görsel Sanatlar Eğitimi uygulamalarına katılmaları gündelik kaygılardan öğrencileri uzaklaştırabilir.

Tablo 42. *Taşımali Olarak Okula Geldiğim İçin Akşam Görsel Sanatlar Kurslarına Kalamıyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	274	43,8
Katılıyorum	77	12,3
Kısmen Katılıyorum	66	10,5
Katılmıyorum	49	7,8
Hiç Katılmıyorum	160	25,6
Toplam	626	100

“Taşımali Olarak Okula Geldiğim İçin Akşam Görsel Sanatlar Kurslarına Kalamıyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 43,8’i “Tamamen Katılıyorum”, % 12,3’ü “Katılıyorum”, % 10,5’i “Kısmen Katılıyorum”, %7,8’ i “Katılmıyorum” ve %25,6’sı “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 42). “Taşımali Olarak Okula Geldiğim İçin Akşam Görsel Sanatlar Kurslarına Kalamıyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,5911$) ve standart sapması ($Ss=1,67681$) 5’li Likert ölçeğinde Katılıyorum denk gelmektedir.

Tablo 43. *Taşımali Olarak Okula Geldiğim İçin Akşam Kurstan Sonra Eve Dönmem Sorun.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	236	37,7
Katılıyorum	95	15,2
Kısmen Katılıyorum	73	11,7
Katılmıyorum	54	8,6
Hiç Katılmıyorum	168	26,8
Toplam	626	100

“Taşımali Olarak Okula Geldiğim İçin Akşam Kurstan Sonra Eve Dönmem Sorun” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 37,7’si “Tamamen Katılıyorum”, % 15,2’si “Katılıyorum”, % 11,7’si “Kısmen Katılıyorum”, % 8,6’sı “Katılmıyorum” ve % 26,8’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 43). “Taşımali Olarak Okula Geldiğim İçin Akşam Kurstan Sonra Eve Dönmem Sorun” sorusuna verilen

yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,7173$) ve standart sapması ($Ss=1,65648$) 5'li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir.

Ankete katılan öğrencilerin cevaplarına göre okul taşınmalı gelmeleri sebebiyle ders dışı sanatsal faaliyet, egzersiz veya kurslara katılım sağlayamadıklarını görmekteyiz. İlköğretim ikinci kademedeki GSD' nin haftalık 1 ders saati (40dk) ile sınırlı olduğu göz önünde bulundurulduğunda öğrencilerin bu açığı ders dışı etkinlikler ile kapatma imkânlarının da taşınmalı eğitim almaları sebebiyle sanat eğitimini olumsuz etkilediği söylenebilmektedir.

Tablo 44. *Taşınmalı Olarak Okula Geldiğim İçin Hafta Sonları Kurslara Katılmıyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	251	40,1
Katılıyorum	83	13,3
Kısmen Katılıyorum	87	13,9
Katılmıyorum	53	8,5
Hiç Katılmıyorum	152	24,3
Toplam	626	100

“Taşınmalı Olarak Okula Geldiğim İçin Hafta Sonları Kurslara Katılmıyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 40,1'i “Tamamen Katılıyorum”, % 13,3'ü “Katılıyorum”, % 13,9'u “Kısmen Katılıyorum”, % 8,5'i “Katılmıyorum” ve % 24,3'ü “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 44). “Taşınmalı Olarak Okula Geldiğim İçin Hafta Sonları Kurslara Katılmıyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,6358$) ve standart sapması ($Ss=1,63216$) 5'li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir.

Ankete katılan öğrencilerin ulaşım sorunu nedeniyle hafta sonu kursların katılmadıkları görülmektedir. Okul idare ve yetkililerinin ders dışı etkinlik ve kurs konularında da gerekli imkânları oluşturarak eğitimde fırsat eşitliğini sağlamaları gerekmektedir.

Tablo 45. *Ailem Görsel Sanatlar Faaliyetlerine Katılmama İzin Vermiyor.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	111	17,7
Katılıyorum	62	9,9
Kısmen Katılıyorum	65	10,4
Katılmıyorum	78	12,5
Hiç Katılmıyorum	310	49,5
Toplam	626	100

“Ailem Görsel Sanatlar Faaliyetlerine Katılmama İzin Vermiyor” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, %17,7’si “Tamamen Katılıyorum”, % 9,9’u “Katılıyorum”, % 10,4’ü “Kısmen Katılıyorum”, % 12,5’i “Katılmıyorum” ve % 49,5’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 45). “Ailem Görsel Sanatlar Faaliyetlerine Katılmama İzin Vermiyor” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=3,6613$) ve standart sapması ($Ss=1,57491$) 5’li Likert ölçeğinde Katılmıyorum denk gelmektedir. Öğrenciler için Görsel sanatlar dersinde yapılan faaliyetler empati yapabilme, odaklanma ve problemleri çözebilme becerisini geliştirirken zamanı kaliteli değerlendire bilmeyi de öğretir. Günümüz teknoloji çağındaki yenilikler tüm insanlık için pek çok açıdan kolaylık sağlarken aynı zamanda da üreten değil tüketen bir toplum haline getirmiştir.

Tablo 46. *Taşımali Olarak Okula Geldiğim İçin Görsel Sanatlar Faaliyetlerine Katılmıyorum.*

Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Katılıyorum	229	36,6
Katılıyorum	60	9,6
Kısmen Katılıyorum	83	13,3
Katılmıyorum	61	9,7
Hiç Katılmıyorum	193	30,8
Toplam	626	100

“Taşımali Olarak Okula Geldiğim İçin Görsel Sanatlar Faaliyetlerine Katılmıyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 36,6’sı “Tamamen

Katılıyorum”, % 9,6’sı “Katılıyorum”, % 13,3’ü “Kısmen Katılıyorum”, % 9,7’ si “Katılmıyorum” ve %30,8’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 46). “Taşınmalı Olarak Okula Geldiğim İçin Görsel Sanatlar Faaliyetlerine Katılamıyorum” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=2,9808$) ve standart sapması ($S_s=2,72052$) 5’li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir.

5. BÖLÜM

TARTIŞMA

Bu bölümde izlenen yöntem sonucunda ulaşılan bulgular ve yorumlar, kavramsal çerçevede yer alan bilgiler ve diğer araştırmalardan elde edilen bulgular çerçevesinde tartışılarak değerlendirilmiştir.

Tarafımızdan yapılan çalışmada taşıma merkezli okullarda ilköğretim ikinci kademe Görsel Sanatlar eğitimi dersine ilişkin problemlerden bazılarının ailenin sosyo-ekonomik durumuna bağlı nedenlerden kaynaklandığı görülmektedir. Öğrenci velilerinin öğrenim durumları düşük sayılabilecek düzeydedir. Ailenin kültürel yapısının düşük olması görsel sanatlar eğitimine yönelik düşünceleri olumsuz anlamda etkileyebilmektedir. Bu sorunun ana kaynağı ise ailenin maddi durumunun yetersiz olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Yaptığımız çalışmada ankete katılan öğrencileri tanımak ve kişisel bilgileri hakkında izlenim edinebilmek adına veli bilgileri sorulmaktadır. Öğrenci velisinin eğitim düzeyi, okur-yazar, okur-değil, ilk öğretim, orta öğretim, üniversite olarak değişmekte buna bağlı olarak öğrenci velisinin sosyo-kültürel durumu hakkında bilgi vermektedir.

Yalçın (Yalçın, 2006) tarafından yapılan benzer çalışmada, araştırmaya katılan öğrencilerin baba eğitim düzeylerine ilişkin verdikleri yanıtlar incelendiğinde; yerleşik eğitim gören öğrencilerin % 45.2'sinin ilk öğretim, % 29.7'sinin lise, % 20.6'sının üniversite, % 1.8'inin master-doktora yanıtını verdikleri ve % 1'inin bu soruyu yanıtlamadıkları görülmüştür. Taşımalı eğitim veren öğrencilerin % 74.8'inin ilk öğretim, % 16.3'ünün lise, % 5.8'inin üniversite, % 0.8'inin master-doktora yanıtını verdikleri ve % 2.4'ünün bu soruyu yanıtlamadıkları belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin anne eğitim düzeylerine verdikleri yanıtlar genel olarak incelendiğinde, yerleşik eğitim gören öğrencilerin % 69.5'inin ilköğretim ve taşımalı eğitim gören öğrencilerin % 92.6'sının ilk öğretim seçeneğini işaretledikleri görülmektedir.

Anne ve babanın eğitim seviyesi yükseldikçe taşımalı eğitim uygulamasına yönelik öğrenci görüşlerinin olumsuzlaştığı analizlerde görülmüştür. Çünkü aile içindeki olanaklar artmakta ve buna bağlı olarak da beklentiler artmaktadır.

Öğrencilerin aileye de bağlı olarak olumsuzlukları görme ve irdelemesi kolaylaşabilmektedir. Babanın eğitim seviyesine göre öğrencilerin taşıma merkezi okula uyum sağlayabilme özellikleri de farklılık göstermektedir. Babanın eğitim seviyesi yükseldikçe öğrencilerin okula uyum ile ilgili görüşleri olumlu hale gelmektedir (Şan, 2012: 72).

Çalışmamızı gerçekleştirdiğimiz Van İli Erciş İlçesi taşıma merkezi okulları öğrenci velileri ise Şekil 1 ve 2’de Öğrencilerin anne ve babalarının öğrenim durumları görülmektedir. Babaların büyük çoğunluğu ilkokul ve daha altı, anneler ise büyük bir yüzde ile okuryazar değil veya okuryazar olarak görülmektedir. Babaların yüzde olarak çoğunluğu İşçi ve serbest meslek olarak çalışmaktadırlar. Anneler ise büyük bir yüzde ile ev kadını olarak görülmektedir (Şekil 3-4). Yalçın (2006) tarafından yapılan Kütahya İli örneği ile karşılaştırıldığında öğrenci velilerinin Erciş İlçesi örneğine göre eğitim düzeylerinin daha ileri seviyede olduğu bulgularına varılmaktadır.

Taşımali eğitimin önemli sorunlarından olan yolların bozuk olması, öğrencinin yolculuk süresince yorgun düşmesi, sınıf mevcutlarının fazla ve taşımali eğitimde devamsızlık yapma durumu sıklığı ortak maddeler olarak katılım sağlayan öğrencilere sorulmuş ve benzer çalışmalarda bu maddelere katılıyorum yanıtı verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Şan’ın çalışmasında öğrenciler; “Gün sonunda yorgun düşünüyorum ve bunun başarıyı düşürdüğünü düşünüyorum” maddesine en fazla katılımı göstermiştir. “Yolların bozuk olması, özellikle kış mevsiminde, bizi olumsuz etkilemektedir”, “Okulumuzun sınıf mevcutları çok fazladır”, “Taşımali öğrencilerde devamsızlık yapma fazladır” maddeleri de fazlaca katılım gösterilen diğer maddelerdir. Şan, çalışmasında Evinin okula uzaklığı 2 km’den az olan öğrencilerin taşıma ve ulaşım ile ilgili görüşlerinin evinin uzaklığı 2 km-20 km arası olanlardan; evinin uzaklığı 20 km’den fazla olanların, uzaklığı 2 km-20 km arası olanlardan; uzaklığı 2 km-20 km olanların ise diğer iki gruptan farklılaştığı görülmektedir. Yaşadığı yerin uzaklığı 2 km ile 20 km arasında olan öğrenciler diğer öğrencilere göre ulaşım ve taşıma konusunda daha olumlu görüşlere sahiptir diyebiliriz (Şan, 2012: 2).

Bir başka benzer araştırma kapsamındaki taşımali eğitim ile gelen öğrencilerin ‘‘servis ile gelmek sizi nasıl etkiliyor?’’ Sorusuna % 64’ü ‘derse geldiğimde kendimi yorgun hissediyorum’ % 36’sı ‘derse geldiğimde kendimi yorgun hissetmiyorum’ olarak görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu bulguya göre, merkez okula öğrencilerin bir servis aracı ve uzun mesafelerle gelmesi öğrencilerin derse geldiklerinde yorgunluğuna neden olmaktadır (Kolcu, 2011: 106).

Recepoğlu (2013) tarafından gerçekleştirilen ‘‘Türkiye’de Taşıma ve Taşıma Araçları ile İlgili Sorunlara İlişkin Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Araç Sürücülerinin Algıları’’ adlı çalışmada benzer sorunla karşılaşmıştır. Çalışmada kış aylarında taşımaliin güçleştiği belirtilmektedir. Benzer şekilde Yeşilyurt, M.; Orak, S. vd (2007) nin yaptığı çalışmada da yol ve iklim şartlarının taşımali ilköğretim uygulamasını güçleştirdiğinden bahsedilmektedir.

Araştırmamızda öğrencilerimizin % 21’lik kesimi 2-7 km. arasında ikamet etmekte iken %79’luk kısmı 8-25 km. ve üstünde ikamet etmektedir (Şekil-5). Yolların bozuk olması, özellikle kış mevsiminde bizi olumsuz etkilemektedir (m.32). x 2,1022 iken Ss ise 1,45407 düzey ‘‘Katılıyorum’’ olarak belirlenmiştir. Taşımali öğrencilerde devamsızlık yapma fazladır (m.33). x 2,615 iken Ss ise 1,94081 , düzey ise ‘‘Kısmen Katılıyorum’’ olarak belirlenmiştir.

Benzer çalışmada Kolcu, derslerde yorgunluk isteksizlik gibi gözlemlerin taşımali eğitim ile gelen öğrencilerde görüldüğüne dair taşıma merkezi olan ilköğretim okulu öğretmenlerin % 50’si ‘katılıyorum’ yönünde görüş bildirmiştir. Bu bulguya göre, taşımali eğitim ile gelen öğrencilerde yolun verdiği zorluk açısından, derslerde yorgunluk ve isteksizlik gözlemlenmesi durumu değerlendirilebilir. Özellikle küçük yaşta öğrencilerin durumunun bu açıdan daha dikkat çekici olduğu yönünde görüş de bildirilmiştir (Kolcu, 2011: 96).

Bu araştırmada, taşıma merkezi okullarda görev yapan öğretmenlerin görüş ve gözlemlerine de yer verilmiş daha önce değindiğimiz çalışmalarda olduğu gibi taşımali

eğitim gören öğrencilerin okula ulaşana dek yoruldukları ve bu durumun öğrencide derse karşı isteksizlik oluşturduğunu öğretmenlerin de gözlemlediği bulguları saptanmıştır.

Tarafımızdan yapılan çalışmada öğrencilerin ulaşım sorunu nedeniyle hafta sonun kursların katılamamaktadırlar. Öğrencilerin okullarda uygulanan egzersiz adı altında ders dışı etkinliklere ve kurslara katılamamaları taşımalı servislerin hareket saatlerinin esnetilmemesinden kaynaklanmaktadır. Benzer sonuçlara Bilek ve Kale (2012) tarafından yapılan “Taşıma Merkezi Okullarda Görev Yapan ğretmenlerin Görüşlerine Göre Taşımalı Eğitim Uygulaması” adlı çalışmada da rastlanmaktadır. Bu çalışmada taşımalı eğitimde öğrencilerin ders dışı sosyal faaliyetler yapmalarının zorlaştığı sonucuna varılmıştır.

Yaptığımız çalışmada taşıma merkezli okullarda ulaşımı sağlayan araçlarda rehberlik hizmetleri bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Oysaki bu durum yol süresince karşılaşılabilecek problemlerde araç sürücüsünü ve öğrencileri zor durumda bırakma olasılığı yüksektir. Araç sürücüsü için ek masraf olarak görülen rehberlik hizmetinin sağlanması durumunda öğrencilerin şoförle karşı karşıya gelmelerine neden olduğu ve şoförün ğrenci iletişiminde sorunlara neden olduğu görülmektedir. Konuyla ilgili benzer bulgular Ağırkaya (2010) tarafından yapılan “Taşımalı eğitim uygulamasında ğretmen ve öğrencilerin karşılaştıkları güçlükler” adlı yüksek lisans tezinde de görülmektedir. Araştırmada şoförlerin davranışlarının öğrencileri olumsuz yönde etkilediği, servislerde öğrencileri mağdur edildiği şeklinde sonuçlara varılmıştır.

Taşıma merkezi okullarda eğitim gören araştırma kapsamındaki öğrencilere yöneltilen “Sınıf mevcutları çok fazladır” maddesine Kütahya ili Alpu Kırсалı örneğinde “araştırma kapsamındaki taşıma merkezi olan ilköğretim okullarındaki öğrencilerin % 29’u sınıf kalabalık olarak değerlendirirken, % 71’i sınıf kalabalık değil şeklinde görüş bildirerek değerlendirmişlerdir. Bu bulguya göre, ilköğretim okullarındaki öğrenciler için sınıf mevcudu sorun teşkil etmemektedir’ (Kolcu, 2011: 108).

Fakat Van ili Erciş İlçesi Örneği araştırma kapsamında “Okulumuzun Sınıf Mevcutları Çok Fazladır” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 31,3’ü “Tamamen Katılıyorum”, % 16,6’sı “Katılıyorum”, % 14,5’i “Kısmen Katılıyorum”, % 11,5’i “Katılmıyorum” ve %26,1’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 31). “Okulumuzun Sınıf Mevcutları Çok Fazladır” sorusuna verilen yanıtların aritmetik ortalaması ($x=2,853$) ve standart sapması ($Ss=1,62898$) 5’li Likert ölçeğinde Kısmen Katılıyorum denk gelmektedir.

Saptanan bulgular değerlendirildiğinde farklı illerde taşıma merkezi okullarda eğitim gören öğrencilerin yöneltilen sınıf mevcudunu kalabalık buluyor musunuz? Sorusuna verilen yanıtlarda Kütahya ili örneğinde % 71’i katılmıyorum iken Erciş İlçesi örneğinde % 31.13’ü tamamen katılıyorum, % 16.6’sı katılıyorum şeklinde yanıt vermiştir. Buda farklı illerde öğrencilerin yaşadığı sıkıntıların değişkenlik gösterdiği sonucunu vermektedir.

Araştırmamızda “Taşımalı İlköğretim Uygulaması Doğru Bir Uygulamadır ve Devam Ettirilmelidir” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 44,4’ü “Tamamen Katılıyorum”, % 13,9’u “Katılıyorum”, %1 6,1’i “Kısmen Katılıyorum”, % 6,9’u “Katılmıyorum” ve %18,7’si “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir, 5’li Likert ölçeğinde Katılıyorum denk gelmektedir.

Kütahya İli Alpu Kırsalı örneğinde ise aynı taşıma merkezi olan ilköğretim okulu öğrencilerinin taşımalı eğitim uygulamasının değerlendirmesinde % 53,8’inin uygulamayı ‘olumlu’, % 46, 2 ‘sinin uygulamayı ‘olumsuz’ bulduğu görülmektedir. Bu bulguya göre, taşımalı eğitim uygulaması taşınan öğrencilerin eğitimi açısından olumlu değerlendirilmektedir. Olumsuz değerlendiren öğrenciler uygulamada sorunların ortaya çıktığı görüşlerini paylaşmışlardır (Kolcu, 2011: 114).

İki çalışmanın “Taşımalı İlköğretim Uygulaması Doğru Bir Uygulamadır ve Devam Ettirilmelidir” sorusuna yönelik verilen yanıtlar karşılaştırıldığında Erciş İlçesi Örneğinde 626 öğrencinin, % 44,4’ü “Tamamen Katılıyorum”, belirlenirken, Kütahya

İli Alpu Kırsalı Örneğinde ise % 46, 2 ‘sinin uygulamayı ‘olumsuz’ değerlendirdiği bulgusuna varılmıştır.

Demirel çalışmasında, öğrencilerin GSD’ ne yönelik sevgi, hoşlanma ya da zevk alma gibi duyguları ile dersin gerekliliğine ilişkin öğrencilerin duygusal tutumlarını ölçmeyi amaçlayan önem alt faktörüne ilişkin, köy ve kent okullarında öğrenim gören öğrencilerin tutum puanlarına göre, köy okulu öğrencilerinin tutumlarının toplamda “katılıyorum” şeklinde, kent okulu öğrencilerinin ise, toplamda “kararsızım” şeklinde gerçekleştiği görülmektedir. “Görsel Sanatlar dersi zevkli ve eğlenceli bir derstir” sorusuna ise, köy okulu öğrencilerinin tutumları “katılıyorum” düzeyinde yüksek bir ortalama ile gerçekleşirken, kent okulu öğrencilerinin tutumları ise, “kararsızım düzeyinde gerçekleşmektedir. Bu durum, köy okulu öğrencilerinin kent okulu öğrencilerine göre, GSD’ ni daha çok sevdiğini ve bu dersten daha çok zevk aldıklarını ortaya koymaktadır. Ayrıca kent okulu öğrencileri GSD’ ni sevilen dersler arasında görmemesine karşın, zevkli ve eğlenceli bir ders olduğu konusunda da ortalama değerlere bağlı olarak bir kararsızlık yaşamaktadırlar (Demirel, 2011: 85).

Benzer maddelere verilen yanıtlar karşılaştırıldığında “Görsel Sanatlar Dersini Çok Seviyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 66,8’i “Tamamen Katılıyorum”, % 20’si “Katılıyorum”, % 8,1’i “Kısmen Katılıyorum”, %2,1’i “Katılmıyorum” ve %3’ü “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 6). Bu verilerden Görsel sanatlar dersinin öğrenciler tarafından sevildiği öğrenilmektedir.

“Görsel Sanatlar Dersini Sıkıcı Buluyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 8,6’sı “Tamamen Katılıyorum”, % 10,1’i “Katılıyorum”, % 10,4’ü “Kısmen Katılıyorum”, % 20,4’ü “Katılmıyorum” ve %50,5’i “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 7). Bu verilerden Görsel sanatlar dersinin öğrenciler tarafından sıkıcı bulunmadığı görülmektedir. Görsel sanatlar dersini sevenlerin oranı yaklaşık % 70,9’u’ bulurken bu dersten sıkılanların oranı % 19 olmaktadır. % 10’luk kesim dersi sevip fakat dersin işleniş biçiminden kaynaklandığı için dersi sıkıcı bulan kısmı oluşturduğu düşünülmektedir.

Tarafımızdan yapılan çalışmada öğrencilerin müzelere ve sergilere gitme isteğinde oldukları görülmektedir. Sanat eğitiminde müzeler ülkelerin kültürel ürünlerinin tanıtıldığı geçmişten günümüze bir köprü işlevine sahip öğreten önemli yerlerdir. Müzeler, eğitim işlevselliğinin yanı sıra öğrencileri sormaya ve araştırmaya yönlendiren önemli yerlerdir. Sanatı ve sanat eserlerini tanıyan, izlenimlerini ve düşüncelerini paylaşan öğrenciler iletişim kurma becerisine sahip olurken yeni yerleri görmek, ürünleri tanımak ve keşfetmek yaratıcılığın ve bilişsel gelişimin sağlanmasına yardımcı olacaktır. Müze ve sergi yerlerinin gezilmesi sanat kültürünün gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Yapılan çalışmada öğrencilerin sanat faaliyetlerine katılma isteğinde oldukları şeklindedir. Bu nedenle Görsel sanatların temel hedeflerinden biri olan üretebilme becerisine sahip bireyleri oluşturma çabası olduğu göz önüne alındığında ailelerin gün boyu teknolojinin yanlış kullanılmasından dolayı oluşan bağımlılıktan kaçınması için el becerisinin gerekli olduğu düşüncesinde olduğunu görmekteyiz. Görsel sanatlar dersinde zamanı kaliteli değerlendiren öğrenciler karşılaştıkları pek çok problemi çözebilme becerisine sahipken kendi kendine yetebilen bireyler olarak toplumda aktif roller üstlendiler. Ailelerin çocuğunun eğitime ve özellikle sanat eğitimine bu nedenle daha fazla önem vermeye çalıştıkları görülmektedir.

Demirel 'in çalışmasında varılan bulgularda *“Görsel Sanatlar dersi en sevdiğim dersler arasındadır” şeklindeki maddeye ilişkin köy okulu öğrencileri “katılıyorum” şeklinde olumlu bir tutum sergilerken, kent okulu öğrencilerinin ise, “katılmıyorum” şeklinde olumsuz bir tutum sergiledikleri, benzer maddede “Görsel Sanatlar Dersini Çok Seviyorum” sorusuna; çalışmamıza katılan 626 öğrencinin, %66,8’i “Tamamen Katılıyorum”, %20’si “Katılıyorum” şeklinde yanıtladığı* gözlenmekte köy veya kırsaldaki öğrencilerin Görsel Sanatlar Dersini sevdikleri ve olumlu tutum sergiledikleri belirlenmektedir. Bu durum sevindirici olmaktadır. Çünkü okullarda ikinci derecede önemli bir ders konumunda olan Görsel Sanatlar eğitimi, bir disiplin alan olmaktan çok çocukların boş zamanlarını değerlendirebileceği birtakım etkinliklerin yapıldığı bir uğraşı olarak düşünüldüğü Kırıçoğlu (2005: 5) tarafından belirtilmektedir.

Köy ve kent okullarında öğrenim gören öğrencilerin, “Görsel Sanatlar dersine ayrılan zamanın yetersiz olduğunu düşünüyorum” şeklinde ifade edilen maddeye köy ve kent okulu öğrencilerinin tutumlarının “kararsızım” (X (Köy)= 3.34, X (Kent)= 3.05) şeklinde gerçekleştiği görülmektedir. Tutum puanları arasındaki farklılaşma incelendiğinde ise, köy okulu öğrencilerinin tutum puanlarının kent okulu öğrencilerine göre daha yüksek olduğu ve bu puanlar arasında istatistiksel olarak $p < .001$ düzeyinde anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmüştür (Demirel, 2011: 84).

Araştırmamıza katılan Erciş İlçesi taşıma merkezi öğrencileri ise, “Görsel Sanatlar Derslerine Verilen Zamanı Az Buluyorum” sorusuna; çalışmaya katılan 626 öğrencinin, % 42,7’si “Tamamen Katılıyorum”, % 21,4’ü “Katılıyorum”, % 12,5’i “Kısmen Katılıyorum”, % 10,2’si “Katılmıyorum” ve % 13,3’ü “Hiç Katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir (Tablo 8).

Aynı maddeye, benzer çalışmada öğrenciler farklı tutum sonuçları sergiledikleri bulgusu belirlenmiştir. Ankete katılan Erciş İlçesi taşıma merkezi öğrencileri derse verilen zamanı az bulmakta iken, Demirel’in çalışmasında ise öğrenciler “kararsızım” şeklinde tutum sergiledikleri sonucuna varılmıştır. Görsel Sanatlar Dersi süresinin kısıtlı olması farklı bölgelerde eğitim gören öğrencilerde aynı tutum sonucuna ulaşılmadığını göstermektedir.

Taşıma merkezli okullarda okul idaresinin görsel sanatlar dersine ilişkin tutumları dersin sağlıklı bir şekilde uygulanabilirliği açısından önemli olduğu sonucuna varılmıştır. Verilmesi öngörülen Görsel Sanatlar Eğitimi dersinin atölye ortamında yapılmalıdır. Atölye ortamında yapılan çalışmalar öğrencilerde yardımlaşma ve kaynaşma ortamının sağlanması için uygundur. Atölyelerin çalışmaları için ortamın yeterince ısı ve ışık alması önemlidir. Görsel sanatlar dersinde farklı teknik ve uygulamaların yapılması derse olan ilginin artmasına ve öğrencinin derse aktif katılımının sağlanmasına yardımcı olacaktır. Görsel sanatlar dersinde farklı tekniklerin kullanılması için donanımlı sanat atölyelerinin bulunması ve eğitimcilerin alanda yeterli bilgi sahibi olmasına bağlıdır. Aynı zamanda derste kullanılacak materyallerin eksik olması ve ders süresinin yetersiz oluşu da “Görsel Sanatlar Eğitimi’nde yeni tekniklerin

uygulanmasında sıkıntı yaratacak nedenlerden birkaçıdır. Fakat öğrencilerin derse olan ilgi ve alakalarının artması için yeni tekniklerin denenmesinde atık malzemelerden faydalanılması aile bütçesini etkilemezken geri dönüşümün yeniden ürüne dönüşmesi ve anlam kazanması da öğrenmeyi anlamlı kılacaktır.

6. BÖLÜM

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu bölümde, izlenen yöntem sonucunda ortaya çıkan bulgu ve yapılan yorumlar değerlendirilerek varılan sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

6.1. Sonuç

Taşıma merkezli okullarda ilköğretim ikinci kademe görsel sanatlar eğitimi dersine ilişkin problemlerden bazılarının ailenin sosyo-ekonomik durumuna bağlı nedenlerden kaynaklandığı görülmektedir. Öğrenci velilerinin öğrenim durumları düşük sayılabilecek düzeydedir. Babaların ilkokul ve altı, anneler ise okuryazar değildir.

Öğrenci ailesinin maddi durumunun yetersizliği malzeme teminin sağlanamamasına sebep olmaktadır. Bu durum öğrencilerin yaratma ve problem çözme becerilerini etkilemektedir. Babaların yüzde olarak çoğunluğu İşçi ve serbest meslek olarak çalışmaktadırlar. Anneler ise ev kadını olarak görülmektedir. Anne ve babaların eğitim durumları ve meslekleri göz önüne alındığında; daha çok geçim derdi, kültürel ve sosyal durumlar, aile yapısı ve diğer nedenler ile öğrencilerin Görsel Sanatlar Dersine bakışı olumsuz yönde etkilenmektedir.

Öğrencilerin çoğunluğunun okul ve ev mesafesinin uzun olduğu görülmektedir. Uzun yol trafiğinden dolayı öğrencide yorgunluk meydana gelmektedir. Taşıma araçlarının aşırı kalabalık olması öğrencilerin sanat eğitimi malzemelerini taşımakta zorlanmalarına neden olmaktadır.

Taşıma merkezli okullarda ulaşımı sağlayan araçlarda rehberlik hizmetleri bulunmamaktadır. Bu durum yol süresince karşılaşılabilecek problemlerde araç sürücüsünü ve öğrencileri zor durumda bırakma olasılığı yüksektir.

Öğrencilerin derse karşı olan ilgi ve tutumları iyi durumdadır. Görsel sanatlar eğitimindeki başarı öğrencinin akademik özgüvenini artırmaktadır. Öğrenciler, görsel sanatlar dersinde elde etmiş oldukları becerileri ile psiko-motor, bilişsel ve duyuşsal gelişimlerine katkı sağlamaktadır.

Ailenin sosyal, kültürel ve ekonomik durumu Görsel Sanatlar dersine olan tutumu etkilemektedir. Eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar nedeniyle aileler, çocuklarının Matematik, Fen bilgisi ve Türkçe gibi diğer derslere ağırlık verilmesini ön görmektedirler. Oysaki görsel sanatlar dersi diğer derslerden daha önemsiz değildir. Sanat eğitiminin amacı, sanatçı yetiştirmekten ziyade sanattan anlayan estetik beğenileri gelişmiş bireylerin yetişmesidir. Bu nedenle Görsel Sanatlar Eğitiminde yapılan uygulamalarda sanat eğitimcileri öğrencinin bireysel becerilerinin ve niteliklerinin artması için daha etkin bir rol üstlenmek zorundadır. Öğrencilere, yaşamda sanatsal bilginin değeri ve gerekliliği çeşitli yöntem ve tekniklerle kavratılarak dersin ürün aşamasından ziyade süreç aşamasında yaşanan heyecanın önemi hissettirilmelidir.

Görsel Sanatlar dersindeki uygulama saatlerinin yetersizliği kazandırılması gereken hedef ve davranışlar için yeterli değildir. Görsel sanatlar eğitimi ders süresinin kısa olması öğrencinin derse olan ilgisini azaltmaktadır. Öğretmenlerin etkinlikleri programlama ve istedikleri etkinlikleri yapamamalarına ve kazandırılması istenilen hedeflerin gerçekleşmemesine neden olmaktadır.

Öğrencilerin ulaşım sorunu nedeniyle hafta sonu kursların katılamamaktadırlar. Öğrencilerin ev ve okul arasındaki uzaklığı, Görsel Sanatlar Eğitiminde olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Öğrencilerin okullarda uygulanan egzersiz adı altında ders dışı etkinliklere ve kurslara katılamamaları taşınabilir servislerin hareket saatlerinin esnetilmemesinden kaynaklanmaktadır.

Taşıma merkezli okullarda okul idaresinin görsel sanatlar dersine ilişkin tutumları dersin sağlıklı bir şekilde uygulanabilirliği açısından önemlidir. Görsel Sanatlar Eğitimi dersinin atölye ortamı yeterince ısı ve ışık alması gerekmekte ve çalışma ortamının havalandırması elverişli olmasının yanı sıra nem oranının da düşük olması sağlık açısından önemlidir.

6.2. Öneriler

Bu bölümde, izlenen yöntem sonucunda ortaya çıkan bulgu ve yapılan yorumlar değerlendirilerek araştırmanın temel amacını açıklayan ve geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

6.2.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

Öğrenci velilerinin maddi durumunun yetersizliği malzeme teminin sağlanamamasına sebep olduğundan Görsel Sanatlar dersi için öğrencilerin yaratıcılık ve problem çözme becerilerini geliştirebilmesi için artık materyallerden faydalanılması önerilmektedir.

Taşıma merkezli okullarda ulaşımı sağlayan araçlarda yol süresince karşılaşılabilecek problemler için yardımcı bir rehberin olması önerilmektedir.

Taşımali servislerin hareket saatlerinin esnetilmemesinden kaynaklı olarak öğrenciler ders dışı etkinliklere ve kurslara katılamamaktadırlar. Yapılan sosyal etkinliklerde taşımali öğrencilerin aktif olabilmesi için okul idaresi tarafından servislerin hareket saatlerinde esneklik sağlanması önerilmektedir.

Taşıma merkezli okullarda öğrencilerin sosyal etkinliklere daha fazla katılımlarının sağlanması için çalışmalar yapılmalıdır. Önemli gün ve haftaların yanı sıra sene sonu etkinliklerde öğrenci çalışmalarından oluşan sergiler düzenlenmelidir. Görsel Sanatlar Eğitimi dersinde üretilen eserlerin sergilenmesi öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyini ve akademik özgüvenini artıracaktır.

Görsel Sanatlar dersindeki uygulama saatleri kazandırılması gereken hedef ve davranışlar için yeterli olmadığından Görsel Sanatlar Eğitiminde, ders süresinin artırılması önerilmektedir.

Sanat eğitiminin amacına ulaşmasında öğrencilerin tutum ve davranışlarının şekillendiği ortamın uygulama alanı olduğundan fiziki ortamlar sanat eğitiminde önemli rol oynamakta ve ders sonunda ortaya çıkan ürünlerin niteliğini belirlemede oldukça

önemli bir role sahip olmaktadır. Sanat eğitiminin yapıldığı fiziki ortamlarının standartlara uygun olarak tasarlanması önerilmektedir.

Taşınmalı ilköğretim uygulamaları planlanırken okul yönetiminin, öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşleri alınmalıdır. Taşıma merkezli okullarda, görsel sanatlar dersi uygulamaları için oluşturulan fiziki ortamın donanımlı olması önem arz etmektedir. Birbirinden uzak yerleşim bölgesinde oturan öğrencilerin, Görsel Sanatlar Dersi uygulamalarını yapmak için istenilen malzemeleri taşıması sorun oluşturabileceğinden atölyelerde yeterli sayıda malzeme dolaplarının bulunması gereklidir.

Sanat eğitiminden daha fazla faydalanabilmek için okullardaki müfredat programı ve görsel sanatlar dersi içeriklerin geliştirilmesi, ders süresinin artırılması, uygulamaların yapılması için fiziki mekân ve donanım gibi gereksinimlerin uygunluğuna dönük çalışmalar yapılmalıdır.

6.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

Yapılan bu çalışma nitel ağırlıklı olup Van İli Erciş ilçesinde gerçekleştirilmiştir. Aynı konunun nitel ve nicel şekliyle çalışılması ve farklı bölgede çalışılarak çıkan sonuçların karşılaştırılması sağlanabilir.

Yapılan çalışmada taşıma merkezi okullarda ilköğretim ikinci kademe görsel sanatlar eğitimi dersine ilişkin problemler ve çözüm önerileri araştırılmıştır. Yeni bir çalışmada taşıma merkezli eğitimin öğrencilerin genel akademik başarılarına etkisi araştırma konusu yapılması önerilmektedir.

Taşınmalı eğitimde mevcut durum değerlendirmesinin yapıldığı bu çalışmadan farklı olarak taşınmalı eğitim sisteminin deneysel modeli de çalışma konusu yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Ada, S. ve Ünal, S. (1999). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları.
- Ağırkaya, A. (2010), *Taşımali eğitim uygulamasında öğretmen ve öğrencilerin karşılaştıkları güçlükler*. Selçuk Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Akçum, E. (2005). *5-6 Yaş çocuklarının yaratıcılık ve öğrenime hazır oluş düzeylerine okul öncesi eğitimin etkisinin incelenmesi*. Selçuk Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Akdeniz, S. (1982). *Toplumumuz ve eğitimimiz*. İstanbul: İktisadi Yayın.
- Akyüz, H. (2001). Eğitim sosyolojisinin temel kavram ve alanları üzerine bir araştırma. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Artut, K. (2002). *Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Artut, K. (2009). *Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Atatürk Üniversitesi, (2015). <http://e-dergi.atauni.edu.tr.2015> Erişim tarihi: 26 Ekim 2016.
- Aykanat, E. (2018). *Okul öncesi öğretmenlerinin sanat eğitimine yönelik tutumlarını belirlemek üzere ölçek geliştirme çalışması*. Başkent Üniversitesi: Yüksek lisanstezi.
- Ayla (2016). *Sanat Kavramlarına Giriş*. İstanbul: Hayalperest Yayınevi.
- Bakanlığı). (2006). *Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1-8. sınıflar)*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Başar, E. (2003). *Eğitim sosyolojisi-eğitimin toplumsal temelleri*, 2. Baskı, Samsun: Kardeşler Matbaacılık.
- Başaran, İ., E. (1982). *Örgütsel davranışın yönetimi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Başaran, İ., E. (2008). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara. Ekinoks Yayınevi.

- Başkan, S. (2009). Başlangıcından cumhuriyet dönemine kadar Türklerde resim. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu.
- Başkan, S. (2015). *Başlangıcından cumhuriyet dönemine kadar Türklerde resim*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi.
- Bilek, E. ve Kale, M. (2012). Taşıma Merkezi Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Taşımali Eğitim Uygulaması, *GEFAD*, 32 (3), 609-632.
- Bozkurt, V. (1998). Püriten etiğin sonu ve post-endüstriyel dönüşüm. *Bilgi ve Toplum*, 1 Nisan.
- Buyurgan, S, ve Buyurgan, U. (2012). *Sanat eğitimi ve öğretimi (eğitimin her kademesine yönelik yöntem ve tekniklerle)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyükkaragöz, S., ve Şahin, H. (1996). Taşımali ilköğretim uygulaması. Ankara: *Eğitim ve Bilim Dergisi*.
- Cebraioğlu, Ö. (2011). *Sanat eğitiminde resim tekniklerinin ortak kullanımı ve yaratıcılığa etkisi*. Selçuk Üniversitesi:Yüksek lisans tezi.
- Celkan, H., Y. (1989). *Eğitim sosyolojisi*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Basımevi.
- Çavuşoğlu D. ve Dönmez B. (2018). Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşlerine Göre Pazarcık'ta Taşımali Eğitim Uygulaması, *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*,
- Demirel, İ. N. (2011). *Köy ve kent okullarında öğrenim gören ilköğretim II. Kademe öğrencilerinin Görsel Sanatlar dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması*. Karadeniz Teknik Üniversitesi. Yüksek lisans tezi.
- Diğler, M. ve Atalay, C., M. (2016). İlkokul öğrencileri için görsel sanatlar dersinin önemi ve öğretmenlerin alan bilgisi yetkinlikleri. *XV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*, Muğla, 928-943.
- Erbay, M. (2000). *Plastik sanatlar eğitiminin gelişimi*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- Erbay, M. (2013). *Sanat eğitimi üzerine*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Erdentuğ, N. (1981). *Türkiye'de çağdaşlaşma eğitim ve kültür münasebetleri*. Ankara:Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara Üniversitesi Basımevi.

Ergüneş, Y. ve Altunsaray, A. (1998). *Taşımali ilköğretim uygulamasının değerlendirilmesi. Cumhuriyetin 75. yılında ilköğretim I. Ulusal Sempozyumu*. Ankara: Tekışık Yayıncılık, 189-200.

Erinç, S., M. (2004). *Kültür sanat sanat kültür*. Ankara: Ütopya Yayınevi. Ersoy,
Erişim tarihi: 25 Ocak 2018.

Ersoy, Ö. (2007). *Malatya il merkezinde görev yapan okulöncesi öğretmenlerinin” yoğurma maddelerini kullanma durumlarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi*. Gazi Üniversitesi. Yüksek lisans tezi.

Ertürk, S. (1972). *Eğitimde “program” geliştirme*. Ankara: H.Ü. Yayını.

Ertürk, S. (1975). Eğitimde program geliştirme. Ankara: *Eğitim Dergisi*, 13.

Etike, S. (1995). *Sanat eğitimi yazıları*. Ankara: İlke Yayınevi.

Gazi, S. (2010). *TEGV düşler atölyesi gönüllü kitabı*. İstanbul: TEGV Yayınları

İKSV, (2014). Türkiye’de sanat eğitimini (yeniden) düşünmek, 9-10.MEB (Milli Eğitim

Karakurt, E. (1991). Sanatın eğitimdeki yeri, *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 16 (169), 6-7.

Karakütük, M. (1996). *Taşımali ilköğretim uygulaması. (Sincan ilçesi örneği)*. Ankara Üniversitesi. Yüksek lisans tezi.

Kavak, Y. (1997). *Dünyada ve Türkiye’de ilköğretim*. Ankara: Pegem Özel Eğitim ve Hizmetleri.

Kefeli, S. (2005). *İlköğretim okullarının karşılaştırılması. Normal, yatılı ve taşımali ilköğretim okullarının karşılaştırılması (Mudurnu örneği)*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.

Keser, N. (2005). *Sanat sözlüğü*. Ankara: Ütopya Yayıncılık.

Kırıçoğlu, O., T. (2005). *Sanatta eğitim (görmek, öğrenmek, yaratmak)*, Ankara: PegemA Yayıncılık.

KOÇAK Ş. (2002). <https://docplayer.biz.tr/9626286-Neden-tasimali-egitim-ogr-gorsemseddinkocak.html>. Erişim Tarihi: 19 Ocak 2019.

Kolcu, E. (2011). *Kırsal kesimin eğitim durumu ve taşımali eğitim (Eskişehir-Alpu Kırsalı örneği)*. Dumlupınar Üniversitesi. Yüksek lisans tezi.

- Küçüksüleymanoğlu, R. (2006). Taşınalı eğitim (Bursa ili örneği). *İlköğretim Online*, 5, 2, 17-18.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (1994). <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/58-1994>. Erişim Tarihi: 19 Ocak 2019.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (20014). www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/09/20140911-6.htm) Erişim tarihi: 2 Ağustos 2016.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (20017). Kahramanmaraş meb.gov.tr. Erişim tarihi: 13 Mayıs 2017.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2002). <http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/MilliEgitimDergisi/153154/ari.htm>
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2006). *Görsel sanatlar dersi öğretim programı (1-8. Sınıflar)*. Ankara: <https://docplayer.biz.tr/3903858-Gorsel-sanatlar-dersi-ogretim-programi-1-8-siniflar.html>. Erişim tarihi: 10 Mayıs 2017.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2012). <http://www.meb.gov.tr/haberler/2012/12YillikZorunluEgitimeYonelikGenelge.pdf>.
- Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2015/16 <http://sgb.meb.gov.tr>. Erişim tarihi: 6 Mart 2017.
- öğretim kurumlarında sanat eğitimine olan ilgisizlik sebepleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 2, 593-605.
- Özgüven, İ., E. (1998). *Bireyi tanıma teknikleri*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Özsoy, V. (1996). Resim – iş eğitimi (sanat eğitimi): amacı ve yapılanması. *Milli Eğitim*.131, (58 – 65).
- Özsoy, V. (2007). *Görsel sanatlar eğitimi (resim- iş eğitiminin tarihsel ve düşünsel temelleri)*, Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık Basımevi.
- Özsoy, V., ve Alakuş, O. (2009). *Görsel sanatlar eğitiminde (Özel öğretim yöntemleri. Resim-iş eğitimi)*. Pegem Yayıncılık.
- Özsoy, Y. (1987). Türk eğitim sistemi ve yönetimi. *Açık Öğretim Fakültesi Yayınları* No:203, Eskişehir, 73.

- Öztürk, H. (1974). *Modern eğitim sosyolojisi*. İstanbul: Büyük Dağıtım Yayınevi.
- Recepoğlu, E. (2013). Türkiye’de Taşıma ve Taşıma Araçları ile İlgili Sorunlara İlişkin Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Araç Sürücülerinin Algıları, *Cumhuriyet International Journal of Education*, 2 (2), 123-144.
- Şan, A. (2012). *İlköğretimde taşınabilir eğitim öğrencilerinin sorunları*. Dokuz Eylül Üniversitesi. Yüksek lisans tezi.
- Şarman, K. (2005). *Türk promethe’ler*. İstanbul: İş Bankası Yayınları.
- Şerif, C., W. ve Şerif, M. (1996). *Sosyal psikolojiye giriş*. (Çev. Aysun Yavuz ve Mustafa Atakay). İstanbul: Sosyal Yayınlar.
- Tarlakazan, B. (2003). Atatürk ve sanat kavramı üzerine düşünceler. *Bilge Dergisi*, 10,28, 30-35.
- Telli, H. (1982). Milli Eğitim Dergisi. İstanbul Sayı: 59 Milli eğitim Basımevi.
- Tepecik, A. (2003). Sanat eğitimi ve görsel çevre. *7.Ulusal Sanat Eğitimi Sempozyumu*. H.Ü. Ankara
- Tezbaşaran, A. (1997). *Likert tipi ölçek geliştirme kılavuzu*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayını.
- Tezcan, M. (1997). *Eğitim Sosyolojisi*. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları: Ankara.
- Topçu, K., A. (2008). *Görsel sanatlar eğitiminde bir öğretim yöntemi olarak yaratıcı drama*. Selçuk Üniversitesi, Yüksek lisans tezi.
- Tunçkaya, S. (1996). *Taşınabilir eğitim üzerine*. Ankara: Çağdaş Eğitim.
- Türe, N. (2007). *Eğitimde ve öğretimde bir araç olarak görsel sanatlar eğitiminin öğrencilere sağladığı katkılar*. Selçuk Üniversitesi. Yüksek lisans tezi.
- Utku, Ç. (2008). *İlköğretim 5. sınıf düzeyi sanat eğitiminde, müze eğitiminin öğrencilerin tutumlarına etkisi*. Gazi Üniversitesi. Yüksek lisans tezi.
- Ülger, K. (2015). Sanat eğitiminin düşünme becerileri üzerine etkisi. *Millî Eğitim, Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 206, Bahar, 135-144.

- Yalçın, K. Y. (2006). *Yerleşik ve taşınabilir eğitim yapan ilköğretim okullarındaki öğrencilerin toplumsallaşmasında Beden Eğitimi ve sporun önemi (Kütahya İli örneği)*. Dumlupınar Üniversitesi. Yüksek lisans tezi
- Yangın, E. (1991). Taşınabilir İlköğretim Uygulaması. Ankara: *Milli Eğitim Dergisi*, 107.
- Yaşar, M. (2006). Tüketim toplumu ve sanat ilişkisi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 114-121.
- Yazar, T., Aslan, T., Şener, S. (2014). Sanat eğitimi sorunu olarak ülkemizde ilk ve orta
- Yeşilyurt, M.; Orak, S.; Tozlu, N.; Uçak, A. ve Sezer, D. (2007). İlköğretimde Taşınabilir Eğitim Araştırması Van İl Merkezi Örneği, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (19), 197-213.
- Yıldırım A., ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yolcu, E. (2009). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Yurtbakan, E. ve Altun, T. (2018). Taşınabilir Eğitimle Öğrenim Gören Öğrencilerin Başarılarına İlişkin Eğitimcilerin Görüşleri, *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 3 (2), 753-768.
- Yüce, S. (2008). *Taşınabilir eğitim-öğretim yapan ilköğretim okullarındaki ikinci kademe öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersine yönelik tutumlarını değerlendirilmesi*. Gazi Üniversitesi: Yüksek lisans tezi

EKLER

Ek1 Anket Formu

GENEL AÇIKLAMA

Değerli öğrenciler,

“Taşıma Merkezi Okullarda İlköğretim İkinci Kademe Görsel Sanatlar Eğitimindeki Sorunlar (Erciş ilçesi örneği)”konulu yüksek lisans tezi hazırlamaktayım. Siz öğrencilerin görüşleri çalışmanın değerlendirilmesi açısından önem taşımaktadır. Görsel Sanatlar eğitiminde karşılaşılan sorunları tespit edebilmek ve bu konuda çözüm önerileri sunmak için bu anket hazırlanmıştır. Anket sonucunda elde edilen bilgiler, Taşıma Merkezli Okullardaki Görsel Sanatlar eğitimi dersinin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Anket iki bölümden oluşmaktadır: Birinci bölümde kişisel durumunuzla ilgili sorular sorulmuştur. İkinci bölümde ise Görsel Sanatlar dersindeki düşüncelere ait maddeler bulunmaktadır. Maddelere ne derece katıldığınızı belirtmek için “Tamamen Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kısmen Katılıyorum”, “Katılmıyorum”, “Hiç Katılmıyorum” seçeneklerinden birine (X) işareti koymanız, görüşünüzü belirtmeniz için yeterli olacaktır. Lütfen cevaplanmayan sorular bırakmayınız.

Ankete vereceğiniz cevaplar bilimsel araştırma amacıyla kullanılacak olup, araştırma dışında hiçbir yerde kullanılmayacaktır. Araştırmanın amacına ulaşması, ankete vereceğiniz cevapların gerçekleri yansıtmasına bağlıdır. Bu nedenle her iki bölümdeki maddeleri dikkatlice okuyarak cevaplandırmanız büyük önem taşımaktadır. Araştırmaya yapacağınız katkılardan dolayı teşekkür ederim.

Elif EKE ERTAŞ

Görsel Sanatlar

Öğretmeni

I.Bölüm: Kişisel Bilgiler (*Taşınan Öğrenciler*)

Bu bölümde kişisel durumunuzla ilgili bilgiler toplamak amacıyla hazırlanmış yedi madde bulunmaktadır. Maddeleri okuyarak size en uygun olan seçeneğin yanındaki parantezin içine çarpı (X) işareti koyunuz. ***Lütfen hiçbir maddeyi cevapsız bırakmayınız. Anket üzerine isim ve adres yazılmayacaktır. Bu bilgiler tez çalışmamdan başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır***

1. Cinsiyetiniz:

A. Bayan ()

B. Erkek ()

2. Babanızın öğrenim durumu:

- A. Okur-yazar değil ()
()
- B. Okur-yazar ()
()
- C. İlkokul mezunu ()
yapmış ()
- D. Ortaokul mezunu ()
- E. Lise ve dengi okul mezunu
- F. Yüksekokul veya fakülte mezunu ()
- G. Lisans-üstü öğrenim

3. Annenizin öğrenim durumu:

- A. Okur-yazar değil ()
()
- B. Okur-yazar ()
()
- C. İlkokul mezunu ()
()
- D. Ortaokul mezunu ()
- E. Lise ve dengi okul mezunu ()
- F. Yüksekokul veya fakülte mezunu ()
- G. Lisans-üstü öğrenim yapmış ()

4. Babanızın mesleği:

- A. Memur ()
- B. İşçi ()
- C. Esnaf ()
- D. Çiftçi ()
- E. Serbest meslek ()
- F. Emekli ()
- G. Çalışmıyor ()
- H. Diğer () (.....)

5. Annenizin mesleği:

- A. Ev hanımı ()
- B. Memur ()
- C. İşçi ()
- D. Serbest meslek ()
- E. Emekli ()
- F. Esnaf ()
- G. Diğer () (.....)

6. Evinizin taşınmalı ilköğretim okuluna olan uzaklığı ne kadardır?

- A. 2-7 km ()
- B. 8-13 km ()
- C. 14-19 km ()
- D. 20-25 km ()
- E. 25 km ve üstü ()

7. Sınıfınızdaki Görsel Sanatlar başarı notuz nedir?

A. 1 ()

D. 4 ()

B. 2 ()

E. 5 ()

C. 3 ()

II. BÖLÜM		Tamamen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1	Görsel Sanatlar dersini çok seviyorum.					
2	Görsel Sanatlar dersini sıkıcı buluyorum.					
3	Görsel Sanatlar derslerine verilen zamanı az buluyorum.					
4	Sanat derslerinin notla değerlendirilmesini istemiyorum.					
5	Boş zamanlarımızda da resim yapmak istiyorum.					
6	Görsel Sanatlar derslerini ayrı bir sanat atölyesinde yapmak istiyorum					
7	Görsel Sanatlar derslerini farklı mekânlarda yapmak isterim.					
8	İlerde ünlü bir ressam ya da sanat öğretmeni olmak istiyorum.					
9	Sene sonu resim sergilerine katılmaktan hoşlanmıyorum.					
10	Resim yarışmalarına katılmaktan hoşlanmıyorum.					
11	Resmimin eleştirilmesinden hoşlanmıyorum.					
12	Farklı araç gereç kullanılmasından hoşlanmıyorum.					
13	Resim derslerinde de teknolojiden yararlanılmasını istiyorum.					
14	Değişik tekniklerle resim yapmak istiyorum.					
15	Pahalı malzemeler kullanılmasını istemiyorum.					
16	Görsel Sanatlar ödevlerimi evde tamamlamaktan sıkılıyorum.					
17	Görsel Sanatlar derslerinde her yıl aynı konuları yapmaktan sıkılıyorum.					
18	Görsel Sanatlar araç ve gereçlerimi eve götürmek istemiyorum					
19	Müze ve sergi açılışlarına gidilmesini istiyorum.					
20	Ünlü ressamların hayatlarını merak ediyorum.					
21	Okulumuz, derslik sayısı ve bina açısından yetersizdir.					
22	Okulumuzda bize her türlü sosyal imkân sunulmaktadır.					
23	Okulumuz, öğretmen sayısı bakımından yetersizdir.					
24	Öğle yemeği dışında gerektiğinde alışveriş yapabileceğimiz bir kantin bulunmaktadır.					
25	Okulda verilen yemekler doyurucu olmuyor.					
26	Okulumuzun sınıf mevcutları çok fazladır.					
27	Gün sonunda yorgun düşüyorum ve bunun başarımı düşürdüğünü düşünüyorum.					
28	Evimin çevresinde imkânlar sınırlı; okulda ve çevresinde araştırma yapmak için imkân bulabiliyorum.					
29	Taşıma araçlarının şoförlerinin bizimle iletişimini zayıf buluyorum.					
30	Taşıma araçlarında bize rehberlik edecek ek personel					

	var.					
31	Taşıma araçlarına bizim dışımızda kişiler alınmaktadır ve bu yüzden biz ayakta gidip geliyoruz.					
32	Yolların bozuk olması, özellikle kış mevsiminde, bizi olumsuz etkilemektedir.					
33	Taşımali öğrencilerde devamsızlık yapma fazladır.					
34	Taşımali ilköğretim uygulaması doğru bir uygulamadır ve devam ettirilmelidir.					
35	Otobüs veya minibüsle okula gelmek beni çok yoruyor.					
36	Otobüse yetişmek için diğer öğrencilere göre daha erken kalkmak zorunda kalıyorum.					
37	Taşımali olarak okula geldiğim için akşam görsel sanatlar kurslarına kalamıyorum.					
38	Taşımali olarak okula geldiğim için akşam kurstan sonra eve dönmem sorun oluyor.					
39	Taşımali olarak okula geldiğim için hafta sonları kurslara kalamıyorum.					
40	Ailem görsel sanatlar faaliyetlerine katılmama izin vermiyor.					
41	Taşımali olarak okula geldiğim için görsel sanatlar faaliyetlerine katılamıyorum					

Ek-2 Erciş İlçesi Anket Formu Uygulanan Okullar**Aselsan Orta Okulu****Erciş İmam Hatip Orta Okulu****Hüsnü Özyeğın Orta Okulu****Mehmet Demir Orta Okulu****Selçuklu Orta Okulu**

Ek 3 Yazışmalar**Ek-3 a. Eğitim Bilimleri Enstitüsüne Yazılan Yazı****YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ****EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE**

Van/Erciş Mehmet Demir Orta Okulunda görsel sanatlar öğretmeni olarak görev yapmaktayım, aynı zamanda Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi hazırlamaktayım. Tezimle ilgili olarak “Taşıma Merkezi Okullarda İlköğretim İkinci Kademe Görsel Sanatlar Eğitimindeki Sorunlar (Erciş ilçesi örneği)”na yönelik bir araştırma yapmak istiyorum. Çalışmada uygulamanın sayısal gelişmeleri, güçlükleri, taşımalı eğitimin sorunlarının görsel sanatlar dersine olan etkisi, öğrencilerin farklılıkları ve sorunları konuları irdelenecektir. Konu ile ilgili olan kişilerin görüşlerini ekteki öğrenci anketlerini kullanarak toplamak istiyorum.

Gereğini bilginize arz ederim.

Elif EKE ERTAŞ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi
Ana Bilim Dalı Yüksek
Lisans Öğrencisi

Adres: Beyazıt mh. Elbiller
sk. bilici sitesi b blok no:2
Erciş/VAN

EK: 1 Adet Anket

Ek-3b. Eğitim Bilimleri Enstitüsünün Gönderdiği Yazı**T.C
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü**

SAYI : 75654547-105-01-03/356
14/05/2

**015
KONU:**

İLGİLİ MAKAMA

Enstitümüz tezli yüksek lisans öğrencilerinden Elif EKE ERTAŞ'm yürütmekte olduğu **“Taşıma Merkezi Okullarda İlköğretim İkinci Kademe Görsel Sanatlar Eğitiminde Sorunlar (Erciş İlçe Örneği)”** konulu tez çalışmasını Van Milli Eğitim Müdürlüğü Bünyesine bağlı Erciş İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda uygulayabilmesi için gerekli çalışmaları yapması Enstitümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinize ve gereğini rica ederim.

Yrd. Doç. Dr. Fuat TANHAN
Enstitü Müdürü

Ek-3c. Erciş İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün Kaymakamlığa Gönderdiği Yazı

T.C.
ERCİŞ KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI: 14525379-100.01/3457
KONU: Olur

25/05/2015

KAYMAKAMLIK MAKAMINA
ERCİŞ

İlgi: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nün 14/05/2015 tarih ve 105-01-03/356 Sayılı Yazısı

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Enstitüsü, tezli yüksek lisans öğrencilerinden "Görsel Sanatlar Öğretmeni" Elif EKE ERTAŞ'ın yürütmekte olduğu "Taşıma Merkezli Okullarda İlköğretim İkinci Kademe Görsel Sanatlar Eğitiminde Sorunlar (Erciş İlçe Örneği)" konulu tez çalışmasını Müdürlüğümüze bağlı Okullarda uygulayabilmesi için gerekli çalışmaları yapması Müdürlüğümüze de uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınızı arz ederim.

Mehmet İsmail YÜCE
İlçe Milli Eğitim Müdürü

OLUR
105/2015

Mehmet Şirin YAŞAR
KAYMAKAM

EKİ:Yazı (4 adet)

DAĞTİM/GEREĞİ
İlgili Okul müd.

VAN-ERCİŞ
İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
Vanyolu Mahallesi
Erciş-Van
Tel:0432-3543148
Fax:0432-3543154
<http://ercis.meb.gov.tr>

İribat Mem

**Ek-3d. Erciş İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünün Okul Müdürlüklerine
Gönderdiği Yazı**

T.C.
ERCİş KAYMAKAMLIğI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI : 43769797/30.03/ 3489
KONU : Tez Çalışması

27 /05/2015

MÜDÜRLÜĞÜNE
ERCİş

İlgi: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünün 14/05/2015 tarih ve 105-01-03/356 Sayılı Yazısı

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Enstitü, tezli yüksek lisans öğrencilerinden "Görsel Sanatlar Öğretmeni" Elif EKE ERTAŞ'ın yürütmekte olduğu "Taşıma Merkezli Okullarda İlköğretim İkinci Kademe Görsel Sanatlar Eğitiminde Sorunlar (Erciş İlçe Örneği)" konulu tez çalışmasını Müdürlüğümüze bağlı Okullarda uygulayabilmesi için gerekli çalışmaları yapması Müdürlüğümüze uygun görölmektedir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Erol şİMŞEK
İlçe Milli Eğitim Müdürü. A
şube Müdürü

EKLER:

1- Yazı (5 adet)

DAğITIM GEREğİ
Tüm İlköğretim Okul Müd.

VAN-ERCİş İLÇE MİLLİ EğİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
Vanyolu Mahallesi Erciş-Van
Tel:0432-3543148
Fax:0432-3543154
<http://ercis.meb.gov.tr>

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Elif EKE ERTAŞ

Doğum Yeri ve Tarihi : Batman ,1987

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : 2011 Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Resim- İş Öğretmenliği Bilim Dalı'ndan birincilikle mezun oldu.

Yüksek Lisans Öğrenimi : Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Bildiği Yabancı Diller : Orta Seviye İngilizce

Bilimsel Faaliyetleri :2010 Kişisel Resim Sergisi ve çeşitli karma sergiler, 2010 Erciş Kültür ve Sanat Festivali birincilik derecesi

İş Deneyimi

Stajlar : Milli Eğitim Bakanlığı

Çalıştığı Kurumlar : Milli Eğitim Bakanlığı

İletişim

E-Posta Adresi :elifekeyyu@gmail.com

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimler Enstitüsü

LİSANSÜSTÜ TEZ ORJİNALLİK RAPORU

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimler Enstitüsü

21./01./2019

Tez Başlığı / Konusu

Tasima Merkezi Okullarda İlköğretim İkinci Kademe Görsel Sanatlar Eğitimi Dersine İlişkin Problemler ve Çözüm Önerileri (Giriş: İnceleme)

Yukarıda başlığı/konusu belirlenen tez çalışmamın Kapak sayfası, Giriş, Ana bölümler ve Sonuç bölümlerinden oluşan toplam 83 sayfalık kısmına ilişkin, 21./01./2019 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından turnitın intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan orijinalite raporuna göre, tezin benzerlik oranı % 13 (On Üç) dir.

Uygulanan Filtreler Aşağıda Verilmiştir:

- Kabul ve onay sayfası hariç,
- Teşekkür hariç,
- İçindekiler hariç,
- Simge ve kısaltmalar hariç,
- Gereç ve yöntemler hariç,
- Kaynakça hariç,
- Alıntılar hariç,
- Tezden çıkan yayınlar hariç,
- 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 7 words)

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Lisansüstü Tez Orijinalite Raporu Alınması ve Kullanılmasına İlişkin Yönergeyi İnceledim ve bu yönergede belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içemediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

21./01./2019
Elif EKİ RTAŞ
Adı, Soyadı, İmza

Adı Soyadı : Elif EKİ RTAŞ
Öğrenci No : 11921710126
Anabilim Dalı : Görsel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
Programı : Pedagojik Eğitimi
Statüsü : Y. Lisans Doktora

U. DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi. Seyhan MEBRAN KALAYCI
21./01./2019.

ENSTİTÜ ONAYI
UYGUNDUR
21./01./2019
Servet CAN
Enstitü Sekreteri